דבר

יום שני, כ"ט באב תשמ"ז, 24 באוגוסט 1987 ● גליון 19204

היום 12 עמודים ● המחיר 1.00 ש"ח, באילת 87 אג'

היום בדבר

● שילוש קדוש / אמנון אטד
● אחוז(ת) בית / יצחק בן־נר
● המלצה למשטר נשיאותי / פרופ' שבח וייס
● כשיבוא הונקר לבון / שלמה שפיר
● האויב הביורוקרטיה / מאיר בראלי
● בידור (12); עכשיו (9); תחבורה (10); כלכלה (5); ספורט (11)

מזג האויר

טמפרטורות רגילות בעונה. ים גלי. גובה הגלים מ־80 עד 120 ס"מ.

הטמפרטורות: ירושלים: 18־28, רמת־הגולן: 18־30, נהריה: 23־30, צפת: 17־28, חיפה: 13־31, טבריה: 23־37, עפולה: 21־32, נצרת: 19־30, שומרון: 20־30, תל־אביב: 22־31, יריחו: 22־36, עזה: 23־30, באר־שבע: 19־33, אילת: 24־38.

בירושלים חוששים שגם ביום א' לא תהיה הכרעה – ובינתיים מוסרים מקורות מדיניים:

שיחות פרס־רבין – על בסיס ההנחה שלא יהיה לביא ויש לצמצם הפגיעה

מאת סופר „דבר" אריה אורד וסופר הצבאי של „דבר"

אפשרות שגם ביום א' הבא לא תיערך הצבעה על עתיד ה„לביא", המתמנה אתמול בירושלים, לאחר שמועד כינוס „מועדון ראשי־הממשלה" נדחה. עתה סבורים, שה„מועדון", שהיה אמור להתכנס היום, יתכנס רק מחרתיים.

ראש־הממשלה הועיד פגישה עם השר יצחק מודעי למחרתיים בצהריים ונראה ש„המועדון" יתכנס רק אחר כך. מעריכים, כי ראש־הממשלה יבקש הבהרות מהשר מודעי לקראת הנחת תכנית הפעולה שלו על שולחן „המועדון". בירושלים אומרים, כי הפגישה אינה אמורה להיות מוגבלת ל„מועדון" דווקא ויתכן שיוזמנו שרים נוספים. נראה, כי אחד המוזמנים הנוספים

(המשך בעמ' 2)

תנין מגודל הובא אתמול לצומת צמח על־ידי המתיישבים שהפגינו במקום. (צילום: ליאון מינסטר)

נשים מצור על בתיהם של שמיר ופרס ולא נסירו עד שיינתן פתרון לחקלאים

מזהירים אנשי ההתיישבות בצפון בתום יום הפגנות וחסימת צמתים

מאת יוסי ליברמן, סופר „דבר" בגליל המערבי

אם לא תתקיים עוד השבוע ישיבה בין נציגי מטה המאבק המשותף לסקטור החקלאי ולהסתדרות לבין ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא־מקומו שמעון פרס, יעלו חקלאי ישראל לבתיהם של השניים ולא יסירו את המצור מעליהם עד שיימצא פתרון להתיישבות העובדת בישראל.

ההחלטה זו התקבלה אתמול לפנה"צ בישיבה משותפת של ראשי מטה המאבק, שהתכנסו במועצה האזורית גליל תחתון בתום הפגנת מחאה שמאות חקלאים ערכו בשעות הבוקר בארבעה צמתים בצפון. מרכז מטה המאבק יהודה וולמן מפנה את עיקר חיצי הביקורת שלו

(המשך בעמ' 2)

„ליידי אנגליה" אמאנדה ג'ין היל נבחרה ל„ליידי אירופה" לשנת 1987, בתחרות שנערכה במאדונה די־קאמפיליו, אתר קייט קטן בהרים שבצפון איטליה. (צילום: א.פ.)

מנהלי „כור" ו„סולתם" נכלאו בלילה במפעל ע"י הפועלים שהתבצרו

יום שישי להתבצרות ב„רום כרמל"

מאת יוסי ליבוביץ ודני גב, סופרי „דבר"

מאות מפועלי מפעל „סולתם" ביוקנעם מתבצרים מאז שעות הבוקר אתמול בתוך המפעל ועשו כלואים מנכ"ל „כור" ישעיהו גביש, יו"ר מועצת המנהלים של „כור" אהרון גפני ומנהל המפעל אליעזר ברק, שהגיעו למקום לישיבה עם העובדים ובמהלכה נחסמו בפניהם שערי המפעל.

אמש בחצות, במשך המו"מ בין הצדדים, כל העובדים שהגיעו למפעל בשעות הבוקר נשארו ללון בתוך המפעל. מנהלי „כור" ו„סולתם" הודיעו לנשותיהם כי לא יגיעו הלילה לבתיהם. הצדדים מתכננים מו"מ מרתוני עד לשעות הקטנות של הבוקר.

כל זאת בעקבות פסיקתו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד, שקבע כי רק 300 מתוך 1,050 עובדי המפעל ימשיכו לעבוד

(המשך בעמ' 2)

עוד חבית רעל בת"א

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

חבית שלישית של חומר רעיל נמצאה בשבת ברחוב הגלבוע בתל־אביב. המשטרה לא פיענחה עד כה את „פרשיית חביות הרעל", ולא ידוע לה אם מדובר באירועים חבלניים, פליליים או אחרים.

החבית שנמצאה בשעה 14.30 הכילה חומצת מלח.

אשה נרצחה בשכ' התקווה

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

רחל מעברי בת 37 משכונת התקווה נרצחה אתמול על־ידי תושב השכונה שהטיח בראשה אבן גדולה וגרם למותה. החשוד ברצח הסגיר עצמו אתמול בשעות הערב לשוטרי משטרת תחנת השכונות.

(המשך בעמ' 2)

171 קציני מילואים מאל"מ ומעלה ירדו מישראל בשנתיים האחרונות

מאת סופר הצבאי של „דבר"

לפחות 171 קצינים בכירים במילואים מדרגת אלוף־משנה ומעלה ירדו מישראל בשנתיים האחרונות – כך מגלה אל"מ (מיל.) אלי גבע המכהן כמזכיר כללי של האגודה הישראלית לעצירת הירידה.

בשיחה עם פעילי האגודה בתל־אביב הציג אל"מ גבע את הנתון המדהים ואמר: „חלק מהקצינים אומר שהוא נוסע לכמה שנים בלבד כדי לעשות כסף וחלק אינו מתבייש לומר בפשטות ובאילו בהגיונות כי לאחר 20 שנה ויותר בהן תרם כל אחד מהם למען המדינה ובטחונה, הגיע הזמן לעשות חיים, אך לא כאן בישראל".

אל"מ (מיל.) גבע, שעזב את תפקידו כמח"ט שריון במלחמת לבנון, עסק כעת בהתנדבות באגודה הפועלת בראשותו של סגן השר אברהם כץ־עוז.

הוא מסר כי בקרב הקצונה הבכירה של צה"ל יש דאגה רבה בעת האחרונה בכל הקשור לתופעת הירידה מן הארץ וכי דיונים לא מעטים נערכים במסגרות צבאיות שונות בנושא זה.

להערכתו של גבע, רוב היורדים מישראל הם דווקא צעירים שכילאו תפקידים בתפקידים השובים בזמן שרותם בצה"ל. „לאחר ארבע־חמש שנים הם עייפים ורוצים להתאוורר. איוורור כיום זה אולי שנה בדרום אמריקה ובארה"ב ובשלב זה או אחר אוזל הכסף, אין ברירה ומתחילים לעבוד ואז מתחיל תהליך של קליטה בדרום אמריקה, בחווה חקלאית בארה"ב, או אצל איזה שרברב בניו־יורק", אמר גבע.

„בצבא ובציבור מהלכות אגדות רבות על קצינים בכירים וחוטרים כאחד שהגיעו לארה"ב ותוך זמן קצר הפכו למליונרים. חיילים הנמצאים בגבול הלבנון או בבקעה קולטים בקלות מרבית סיפורים אלה ומנפחים אותם לאגדות היורדים המצליחים שמקבלות בנפיים גדולים יותר ויותר מדי יום ביומו", אומר אלי גבע.

אלי גבע: קצינים יורדים

נוכח המשבר במו"מ השכר מתכנסים ראשי האיגודים להחליט על שיבושים

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

ההסתדרות הזהירה אתמול את שר האוצר כי הוא „נוטל על עצמו אחריות כבדה לזעזועים הצפויים ביחסי העבודה" בעקבות הכבוי הסתום אליו נקלע המשא והמתן על הסכם השכר בשירות הציבורי.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, האשים את שר האוצר כי הוא מונע מהממונה על השכר במשרד האוצר, הלל דוראי, להגיע לסיכומים עם ההסתדרות, שהיו על סף גיבוש ב־10 הימים האחרונים.

הברפלד מכנס היום אחה"צ את ראשי 14 האיגודים המקצועיים בשירות הציבורי כדי להחליט על יציאה למאבק, שיכלול שיבושים במגזר זה, החל מראשית ספטמבר. יצויין, שההסתדרות כבר הכריזה לפני שבועות אחדים על סכסוך עבודה והקימה „מטה מאבק" בריכוזו של מאיר גת, סגנו של הברפלד.

מזכיר הסתדרות עובדי המדינה, ראובן בן עמי, אמר אמש ל„דבר" כי ידרוש היום לפתוח בשביתה כללית בכל השירות הציבורי החל מ־1 בספטמבר – עד שייחתם הסכם השכר. הוא טען שהמשבר עם האוצר הוכיח את „כשלונה של השיטה הריכוזית שטיפחה הנהגת ההסתדרות באשר לניהול המשא ומתן". לדבריו, צריך היה מלכתחילה להניח לאיגודים המקצועיים השונים לנהל – כל אחד בנפרד – את הדיונים על השכר ל־1987/88.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הודיע שההסתדרות לא תיזום עוד

(המשך בעמ' 2)

„אוצר התיישבות היהודים" מקים צוות לבקרה ולפיקוח בבנק לאומי לישראל

ישאיר בידיו רק 26 אחוז ממניות השליטה בחברה וימכור את השאר

מאת מאיר תדמור, סופר הכלכלי של „דבר"

הדירקטוריון של „אוצר התיישבות היהודים", החברה שלה מניות השליטה בבנק לאומי, יקים צוות של שלושה: רואה־חשבון, כלכלן ויועץ משפטי, כדי לעסוק באורח שוטף בבקרה ובפיקוח על פעילותו של בנק לאומי.

הקמת הצוות נתאפשרה לאחר שנתקבלה הסכמת שני הנגידים החורשים של הבנק, אברהם אגמון ומתתיהו דרובלס, יו"ר מועצת המנהלים של בל"ל, ד"ר מאיר חת, ומנכ"ל הבנק צדיק בינו.

נגיד דרובלס

עוד נודע, כי הושגה הבנה באשר לשליטה בבנק לאומי בעתיד. על פי הבנה זו יישארו בידי „אוצר התיישבות היהודים" רק 26 אחוז ממניות השליטה, לעומת 75 אחוז היום, והיתרה, שעדיין איננה בידי הציבור, כ־50 אחוז – תימכר ל„ידיים נאמנות". התמורה שתתקבל מהמכירה תיועד למפעלים קונסטרוקטיביים ולפעילות ציונית: חינוך יהודי ציוני, מלחמה בהתבוללות וחיזוק ההתיישבות.

ההבנה בעניין השליטה בבנק עשויה להוות תקדים לגבי שני הבנקים האחרים הנשלטים על־ידי

נגיד אגמון

גוף ציבורי, בנק הפועלים שמניות השליטה בו הן בידי חברת העובדים ובנק „המזרחי", שמניות השליטה בו בידי הסתדרות „המזרחי" העולמית.

עד עתה לא הוחלט באוצר ובצוות המומחים של האוצר ובנק־ישראל, כיצד תימנע הממשלה מלהיות בעלת השליטה בבנקים שמניותיהם נמצאות בהסדר, והאם תהיה הממשלה בעלת השליטה לתקופת ביניים בלבד. נראה, כי באוצר ממתינים לסוף אוקטובר, לאחר מועד פדיון מניות ההסדר. על פי רמת המחזור יוחלט סופית כיצד לנהוג בעתיד

שירותי מידע ויעוץ בבנק הפועלים

לבעלי מניות ההסדר

יש לך מניות בנקאיות בהסדר, הניתנות לפדיון בסוף חודש אוקטובר הקרוב?

אינך חייב להחליט עכשיו, אבל כדי להגיע להחלטה לגבי ניצול כספי המניות שברשותך חשוב שתדע מהן האפשרויות העומדות בפניך בקשר למניות אלה:

- האפשרויות והמועדים לפדיון המניות שברשותך.
- התנאים החלים על המניות למי שיחליט להמשיך ולהחזיק בהן גם להבא.
- מסלולי חסכון והשקעה משופרים שבנק הפועלים נערך להעמיד לרשות בעלי מניות ההסדר.
- הסדרי אשראי מיוחדים בקשר לפדיון המניות.

בנק הפועלים מעמיד לרשותך כבר עכשיו מידע ויעוץ בנושאים אלה ובעניינים נוספים הנוגעים למניות ההסדר:

קו פתוח -

10 קוי טלפון שמאחוריהם עומדים לרשותך יועצים בכירים. חייג לטלפון 03-673383 בתאריכים 24-26 באוגוסט (ימים ב', ג', ד') בין השעות 16.00-19.00 ושאלותיך יענו.

עלון מידע מיוחד -

בכל אחד מסניפי בנק הפועלים תוכל לקבל עלון מפורט במתכונת של שאלות ותשובות וכן מידע ויעוץ מיועצי ההשקעות בסניף.

חייג ונשלח את המידע לביתך -

חייג לטלפון 03-673443 (עד שעה 14.30) מסור את כתובתך ועלון מפורט הכולל את כל המידע על מניות ההסדר ישלח לביתך.

אתה מוזמן להשתמש בשרותים יחודיים אלה גם אם אינך נמנה על לקוחות בנק הפועלים.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר

בנק הפועלים בע"מ

هكذا من الأصل

هكذا عن الاصل

חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ●

רודולף הס טס לסקוטלנד בהסתר מהיטלר – מספר יוזף גבלס ביומנו
וה„סאנדיי טיימס" מספר על תוכנית בריטית לחטוף את היטלר

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה, ושוכנויות הידיעות

בון (רויטר). – רודולף הס, סגנו של היטלר, טס לסקוטלנד בשנת 1941 בלא ידיעתו של היטלר ועורר עליו בכך את זעמו של הרודן כשהדבר נודע לו – כך עולה באורח חד משמעי מקטעים מיומנו של יוזף גבלס, שפורסמו אתמול לראשונה על־ידי השבועון המערב־גרמני „שפיגל".

ה„שפיגל" רכש את זכויות הפרסום של אותו חלק מיומניו של שר התעמולה של היטלר שטרם פורסמו, והוא מפרסם אותם בהמשכים.

„ב־13 במאי 1941 בערב", כותב גבלס ביומנו: „הגיעה הידיעה הנוראה – הס יצא במטוסו בניגוד לרצונו של הפיהרר ונעדר מאז שבת... הפיהרר מזועזע... איזה רושם יעורר הדבר בעולם? סגנו של הפיהרר מעורער מבחינה נפשית."

בקרב היסטוריונים נטושה זה זמן רב מחלוקת בשאלה, אם ידע הפיהרר מראש על כוונותיו של הס ואם נתן להן את ברכתו. היו אף שסברו כי היטלר עמד מאחורי הטיסה, שלא הייתה יוזמתו הפרטית של הס כפי שזה הציגה.

למחרת, ב־14 במאי כותב גבלס: „הפיהרר המתין לי וכשנכנסתי הקריא לי את המכתב שהס השאיר לו. הוא רצה לנסוע לאנגליה ולהסביר שם שמצבם הוא חסר תקווה. היה בדעתו להשתמש בלורד המילטון הסקוטי כדי להפיל את ממשלת צ'רצ'יל ולחתום על הסכם שלום נפרד עם אנגליה, שהיה עשוי לאפשר למדינה זו לצאת מהמלחמה בכבוד. לא עלה כלל על דעתו שצ'רצ'יל ישליך אותו לכלא. זה פשוט לא ייאמן".

תוכנית לחטוף את היטלר

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – על תוכנית מהודרת של חיל־האוויר המלכותי לחטוף את היטלר ב־1941, לאחר שמדינאים בריטים גילו, שטייסו האישי מוכן לערוק, מדווח ה„סאנדיי טיימס" על סמך מסמכים של חיל־האוויר הבריטי.

לצורך נחיתת מטוסו של הפיהרר הוטות, מוטס בידי טייסו, גנראל האנס באואר, העמידו הבריטים בכוננות שדה תעופה סמוך לפולקסטון במשך כמה חודשים. על פי המסמכים הוכנה אף מכונית „פורד" מלווה בשני אופנועים כדי להעביר את היטלר למשרד המלחמה בלונדון.

אחרים מבכירי חיל־האוויר המלכותי, אשר היו בסוד העניין, התייחסו אל התוכנית ברצינות רבה. אלא שהטייס הגרמני היה נאצי מסור ולא הגיע למפגש שיועד לו הבריטים על עיר החוף.

אגב, לצ'רצ'יל לא נמסר שום מידע על המבצע, אשר נועד ככל הנראה להפתיעו...

מתחילה מכירת חברות ממשלתיות:

חב' כבלי־ציון תימכר ל„ישאל" וכלל־תעשיות

מאת אמנון אבור, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

שבועיים לאחר מינוי שני בנקים אמריקאים כיועצים לממשלה למכירת חברות ממשלתיות נעשה אתמול הצעד הראשון בכיוון זה.

ועדת השרים למכירת חברות ממשלתיות החליטה אתמול למכור 51 אחוז ממניות השליטה ו־60 אחוז ממניות ההון בחברת „כבלי ציון" לחברת „ישאל" „כלל תעשיות" התמורה הכוללת של מכירת המניות תסתכם בכ־11 מיליון דולאר.

„ישאל" היא חברת השקעות שהוקמה לפני שנה על־ידי כוח המשימה הכלכלי והיא מורכבת ממשקיעים יהודים ממרכז אמריקה ומדרומה. המגעים הראשונים למכירת הבעלות על „כבלי ציון" למשקיעים אלה החלו בעת ביקורו של שר התעשיה והמסחר אריאל שרון באמריקה הלטינית אשתקד.

ועדת השרים החליטה אתמול גם על הנפקת מניות חברת „מבני תעשיה" לציבור בבורסה בתל־אביב.

תמורת ההנפקה מיועדת להקמת מבנים לתעשיה, מלאכה ומסחר – הן למכירה והן להשכרה.

הנפקה זו תהיה השלישית שמבצעת הממשלה בתקופה אחרונה. קדמו לה הנפקות חברות „פריקלס" ו„החברה הכלכלית לירושלים". כל שלוש החברות הן באחריות משרד התעשיה. בתום הדיון אתמול אמר השר שרון כי בכוונתו להמשיך במאמצים למכירת חברות ממשלתיות שבאחריות משרדו.

אבטיפוס של מטוס „בואינג 767" במנחת של חברת „בואינג" בסיאטל. ביום ו' ערך המטוס, המיוצר על־ידי החברה לשימוש במסגרת יוזמת ההגנה האסטרטגית של הממשל האמריקאי, טיסת ניסוי ראשונה. (צילום: א.פ.)

שמיר מגיב על דברי שר החוץ המצרי:
לאו ישראלי לוועידה הבי"ל ישכנע הערבים למו"מ ישיר

מאת סופר „דבר"

„כאשר הערבים יראו שישראל איננה רואה בוועידה דרך להגיע לשלום – ישתכנעו לחזור למו"מ ישיר כמו בקמפ־דייוויד", כך הצהיר אתמול בלשכת ראש הממשלה בירושלים על הצהרתו של שר החוץ המצרי עיסמת עבדול מגיד כי „מצרים איננה מקבלת את סירובו של ראש ממשלת ישראל יצחק שמיר לוועידה בין־לאומית לשלום".

מגיד, שאמר את הדברים בסוף השבוע שעבר, טען שוועידה היא הדרך היחידה שתוליך למשא ומתן לשלום, תוביל למו"מ ישיר, ולא תכפה פתרון שהרי הפתרון מצוי בידי הצדדים המעוניינים. הדברים נאמרו בנאום בפני איגוד העיתונאים באלכסנדריה, ותוכנם צוטט ב„אל־אהרם".

מגיד גם דחה את הצעת שמיר לחזור לשיחות האוטונומיה, שכן לדבריו ירדן איננה תומכת על הסכמי קמפ־דייוויד ולא ניתן לחייבה לנהל מו"מ על פי הסכם זה. על סירוב שמיר לאפשר השתתפות סובייטית במו"מ אמר השר המצרי כי ברה"מ היא אחת המעצמות הגדולות בעולם ונמנית עם חמש החברות הקבועות של מועצת הבטחון.

„הוועידה הפכה להיות כמעט בעיה פנימית ישראלית, לאחר שארה"ב, אירופה, אפריקה והבלתי־מזדהות מקבלות את הרעיון", הדגיש מגיד באלכסנדריה.

באגרת ששיגר שר החוץ המצרי למ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס נאמר: „מביקורי בישראל ומן השיחות שהתמקדו בזיזוות ובזהירות שגשבות שלום במזרח התיכון עולה, כי ועידה בין־לאומית היא הדרך היחידה להשגת מטרה זו".

שמיר פונה לארה"ב להשיב מעמד „המועדפת" לרומניה

מאת סופר „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר קרא אתמול לקונגרס האמריקאי להעניק מחדש לרומניה מעמד של „מדינה מועדפת" בתחום הסחר. הדברים נאמרו בשיחה שקיים שמיר עם הסנטור הדמוקרטי מלואיזיאנה ג'ון ברוז המבקר בארץ. המעמד המועדף נשלל מרומניה על־ידי הקונגרס האמריקאי לפני מספר חודשים בגין הפרות של זכויות האדם.

שמיר אמר לסנטור האורח: „מן הראוי שארה"ב תעריך את העובדה שרומניה היא הארץ הקומוניסטית היחידה שיש בה חיים יהודיים מלאים, והיא מאפשרת הגירה יהודית חופשית." בהגיבו על הביקורת הנמתחת בוואשינגטון על יחסה של רומניה להונגרים החיים בתחומה אמר שמיר: „הייתי רוצה שהמיעוט היהודי בברה"מ יהיה באותו מצב בו שרוי המיעוט ההונגרי ברומניה."

שמיר אמר בתשובה לשאלת הסנטור על עמדת רומניה בשאלת אש"פ כי הסביר לצ'אושסקו שישראל לא תוכל לקבל תנאים שלא יאפשרו לה להתקיים. „יש פלשתינים רבים שיכולים לייצג את בני עמם טוב יותר מאשר אש"פ – ארגון טרור מקצועי בעל כוח רב שאינו מעוניין בשלום ולא בשיפור מצבה של האוכלוסיה הערבית הפלשתינית.

קודם לכן בדווחו לממשלה על שיחותיו ברומניה אמר שמיר, כי שמע מצ'אושסקו שגם מדינות שרב סברו בעבר כי יש להילחם בישראל השתכנעו כי את הסכסוך יש לפתור בדרכי שלום ובאמצעות מו"מ. לדבריו, הושגה הסכמה בינו לבין מארחו הרומני, כי יש להגביר המאמצים ליישוב הסכסוך.

שמיר מסר כי משלחת מסחרית רומנית תגיע ארצה בנובמבר לדיון בקשרים הכלכליים בין שתי המדינות ובעיקר בחיפוש דרכים להגברת היצוא הישראלי לרומניה, ששיעורו עתה הוא כרבע מכלל היבוא ממדינה זו.

ועדה: שיט האבובים בירדן – בטוח

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

ועדה של משרד הפנים שבדקה את נושא שיט האבובים על הירדן קבעה כי מסלולי השיט הם ברמת בטיחות סבירה.

בעקבות תאונות שנגרמו משיט אבובים שעל הירדן הקים לפני שבועיים הממונה על מחוז הצפון במשרד הפנים עמרם קלעג'י צוות לבדיקת הנושא. בראש הוועדה עמד קצין מחוז הצפון לשרותי חירום יוסף רבאון, ולצדו נציגי משרד הבריאות, החינוך, מד"א וראש המועצה האזורית גליל עליון.

הוועדה, שסיירה באתרי השיט באיזור הירדן ונפגשה עם כל הגורמים המשכירים אבובים וכן עשתה בעצמה שיט אבובים במספר מסלולים, קבעה כי למרות שיש מספר מקומות הטעונים שיפור הרי שרוב מסלולי השיט ברמת בטיחות סבירה.

הוועדה המליצה על קבלת הנחיות מתאימות ממשכירי האבובים כדי שניתן יהיה לבצע שיט בטוח ומהנה ביובלי הירדן השונים, וקראה לציבור לשכור את האבובים רק אצל משכירים בעלי רשיון כדין.

נמשכת חקירת גזיזת הפיאות

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

חוקרי משטרת ירושלים ממשיכים במאמץ לאתר את תוקפו של הנער בחום הנוך שפאותיו נגזזו בלב שכונת „מאה שערים". המשטרה נוטה לקבל את גרסתו של הנער כי המדובר בתקיפה.

שר התעשייה אריאל שרון התקשר לח"כ מנחם פורוש והביע באוזניו את סליחתו מן המעשה.

אתמול שבו החיים בירושלים למסלולם ולא נרשמו אירועים חריגים בין חרדים לחילונים.

ברחבת הכותל המערבי בירושלים תתקיים בשעות אחר־הצהריים עצרת תפילה המונית של כלל הציבור החרדי בעיר במחאה על הקרנות הסרטים בשבת. בעצרת צפויה השתתפות רבבות ומארגניה הודיעו כי „אגד" יפעיל שבעה קווי אוטובוסים מיוחדים מכל השכונות הדתיות ומרכז העיר לכותל.

אושרה פתיחת מכללה בשכם

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר" בירושלים

המנהל האזרחי אישר השבוע פתיחתה של מכללה חדשה בשכם ללימודים אקדמיים.

המכללה היא פרו־ירדנית ותאפשר לימודי־תעודה לסטודנטים ערביים למשך שנתיים. סטודנטים שיבקשו להמשיך בלימודיהם לאחר־מכן לשם קבלת תואר אקדמי יוכלו לעשות זאת בירדן.

גשר בר־יהודה בתל־אביב ייפתח היום לתנועה

מאת נתן רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

גשר בר־יהודה המקשר את רחוב הירקון ודיזנגוף באיזור נמל תל־אביב הישן, לצפון העיר ייפתח היום לתנועה.

הגשר, שנסגר לפני כשבועיים לצורך שיפוצים, יפתח בשעות הבוקר ויקל על עומס התנועה בצפון העיר. מנכ"ל נתיבי אילון דני הולצמן שהבטיח, כי הגשר יפתח לאחר כחודש, אמר אתמול כי עבודות הגמר יימשכו לצד תנועת המכוניות והן כוללות תיקוני צביעה ושיפוצים קלים.

מת העיתונאי אמנון צידון

(עע). – העיתונאי אמנון צידון, בן 55, עסקן ופרשן ספורט חיפני, מת אתמול באופן פתאומי לאחר התקף לב.

צידון שימש בעבר יו"ר חטיבת הכדורגל של „הפועל" חיפה וכיהן בזמנו כחבר הנהלת קבוצת הכדורגל של „מכבי" חיפה וכחבר הוועדה המקצועית של ההתאחדות לכדורגל. הלווייתו תערך היום בחיפה.

● הנהלות החברות פזגז, אמישרגאז, סופרגז ופטרולגז, נדרשו בכתב על ידי מרדכי גרובר, המזכיר הארצי של עובדי החברות הגז בהסתדרות, המקידים להיכנס תוך עשרה ימים למו"מ עם הוועדים הארציים של חברותיהן על מעבר לשבוע עבודה בן חמישה ימים.

שיחות פרס־רבין

(המשך מעמ' 1)

הבטוחים יהיה השר נסים. מתמנים אחרים עשויים להיות השר משה ארנס ואולי גם השר מודעי.

בתוך כך נפוצו אתמול שמועות, כי במשרד־האוצר חלה התרככות מסויימת בעקבות פגישתו של השר משה נסים עם מ"מ ראש־הממשלה שמעון פרס. על־פי השמועה בודקים במשרד־האוצר אפשרות להוסיף על תקציב הבטחון סכום שייועד לצמיחה בלבד, אך לא לתקציב השוטף של צה"ל. לא נודעו פרטים נוספים ואמש לא היה אפשר להשיג אישור לשמועה זו.

כל השיחות הנערכות בימים אלה בנושא ה„לביא" בין ממלא־מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, לבין שר הבטחון יצחק רבין מתנהלות על בסיס ההנחה כי בסופו של דבר יופסק פרוייקט ה„לביא" – על כך נודע לסופרו הצבאי של „דבר" מפי מקורות מדיניים בירושלים המקורבים לנושא.

המקורות מסרו כי השיחות המאראתוניות בין שני השרים, ובכללן השיחות שנערכו אתמול בעניין ה„לביא" נועדו כולן להקטין את ממדי הנזק שעלול להיגרם לתעשיה האווירית ולמשק כתוצאה מפיטורים של עובדים רבים. שני השרים מחפשים כעת חלופות לתעסוקה בשביל העובדים שיפלטו מהתעשייה האווירית. על־פי הערכה זו, יתמוך פרס בסופו של דבר בהפסקת פרוייקט ה„לביא" ויתנה את התנגדותו בפתרון תעסוקתי הולם.

פרס קיים אתמול מגע רצוף עם רבין. הוא חותר להגיע להסכמה עמו בטרם יכונס „מועדון ראשי־הממשלה", ונראה, כי מהלך זה מעכב עתה את סיכום הדיון בעתיד ה„לביא", שכן לפי שעה יש די קולות כדי להבטיח את המשך הפרוייקט. עם זאת אומרים גורמים בליכוד, כי ראש־הממשלה נחוש בדעתו להמשיך בפרוייקט ויש סבורים כי הליכוד ישקול את פירוק הממשלה, אם ישתנה יחס הקולות. „זו העילה הטובה ביותר מבחינתנו ללכת לבחירות", אמר אמש גורם בעל השפעה בתנועת החרות.

מלשכתו של השר פרס חזרו והכחישו אמש, כי הרעיון של אל שווימר להפסיק את פרוייקט ה„לביא" ולהתחיל בפיתוח מטוס „לבנות 2,000" הוא רק אחד הרעיונות שהוגשו למ"מ ראש־הממשלה. „מ"מ ראש־הממשלה אינו נעול אף על אחד מרעיונות אלה", נאמר בתשובה על שאלת סופר „דבר".

הרעיון של שווימר נדחה גם על־ידי תומכי ה„לביא" וגם על־ידי מתנגדיו. ההתנגדות להצעתו נובעת מטעמים תעסוקתיים ומהותיים כאחת. הפסקת פרוייקט ה„לביא" תחייב בכל מקרה פיטורי אלפי עובדים, לכן תיכנון המטוס המוצע יצריך קומץ מהנדסים בלבד למשך שנתיים־שלוש. רק לאחר גיבוש האיפיון של המטוס החדש יתחיל מספר העובדים לגדול לאט ובהדרגה.

טורניר בין־לאומי של היאבקות חופשית בסגנון „תפוס ככל יכולתך" ייערך באולם הסינרמה בתל־אביב מחר ומחרתיים. בתמונה: המתאבקת מיצי מולר מאנגליה לופתת את המתאבק האוסטרלי דייב טיילור.

נשים מצור על

(המשך מעמ' 1)

דווקא נגד ראש מפלגת העבודה שמעון פרס: „אילו פרס היה מפנה למשבר החקלאים 10 אחוזים מהזמן שהשקיע בפרוייקט הלביא, ההתיישבות העובדת היתה נראית אחרת", אמר. הוא הוסיף, כי בלי ההתיישבות המערך הוא לא יותר מאשר „ליכוד מספר 2".

כבר בשעות הבוקר המוקדמות ריכזו החקלאים מזה והמטה הצפוני של המשטרה מזה מאות אנשים בצמתי הצפון. ההתנגשות העיקרית היתה בצומת מחניים. כ־150 חקלאים מהגליל העליון, ממבואות החרמון ומרום הגליל התקבצו בצומת זו עם טרקטורים, שלטים וכרזות. ברגע מסויים פרצו לצומת כמה חקלאים עם טרקטורים ועגלה. שוטרי מרחב הגליל דלקו אחר המתפרצים לצומת ועצרו אותם. אחד העצורים מזכיר קיבוץ מחניים יגאל סלע, סיפר לסופר „דבר": „בשעה מוסכמת עליתי עם עגלה עמוסה בצינורות על הצומת וכיביתי את המנוע. בישיבה ביום ו' הוחלט, שכאשר המשטרה תדרוש שנפנה את הצומת – נעשה זאת ללא היסוס. יחד איתי עלו כמה כלים לצומת. מיד התפרצו אליי השוטרים ואמרו לי: 'אתה עצור'. הסכמתי ואמרתי, שאני רוצה להוציא את העגלה מהצומת. אז תפסו אותי חמישה שוטרים. שניים מהם כמעט הוציאו לי את היד מהכתף. הם גררו אותי לניידת, ושמו עלי אזיקים. רופא משטרתי קבע, שיש לי בקע בכתף. אחד השוטרים אמר לי: 'אנחנו עוד נראה לך מה זה בתא המעצר'. זאת התנהגות של שוטרים?"

מיד לאחר המעצר פרצו כל החקלאים, ובראשם רענן נעים, אל תוך הצומת. הם הודיעו, שלא יעזבו את המקום עד ששני העצורים ישוחררו. בינתיים שמע סגן מפקד המחוז הצפוני, תנ"צ מאיר סודה, שהיה בצומת נהריה, על דבר המעצר, והוא הורה למפקד מרחב הגליל, נצ"מ יעקב גבות, לשחרר את שני החקלאים מיד עם תום ההפגנה. ואמנם, כעבור כשעה שוחררו השניים בתחנת משטרת ראש־פינה.

יום שידורים מיוחד לאייד"ס ב„קול ישראל" – ביום ראשון
ארבלי: הציבור חושש להיבדק בגלל הסודיות

מאת אלי וזרי, סופר „דבר" בירושלים

רשת ב' של „קול ישראל" תקיים יום שידורים מיוחד למחלת האייד"ס בשיתוף עם משרד הבריאות ביום א' הקרוב, 30 בחודש.

ביום השידורים ישתתפו מומחים מן הארץ ומהעולם, חולי אייד"ס, אנשי חינוך ודת ונציגי מגזרים שונים בציבור. במהלך היום יהיו קווי טלפונים פתוחים ויוצבו ניידות שידור לרשות המאזינים שירצו להציג שאלות בנושא.

המשדר יחולק לשניים: בין השעות 15.00־17.00, הוא יעסוק בבעיות המסויימות בני נוער, חיילים ותלמידים. הם יוכלו להתקשר לאולפן או לפנות ישירות אל כתבי הרדיו בניידות השידור שיוצבו בבתי נוער ובמרכזי הערים הגדולות. החל משעה 18.00 ועד חצות יוכלו המאזינים המבוגרים להפנות שאלות לאולפן ולצוותים המקצועיים שיתארחו בו. קווי הטלפון יועמדו לרשות המאזינים גם בשעות שלפני תחילת השידור ובמהלכו, בין השעות: 13.00־15.00 ו־18.00־22.00. מספרי הטלפונים: 215275, 215272, 02־215262.

הניידות יוצבו בבתי־נוער ובמרכז העיר ירושלים, בחוף תל־ברוך, במרכז רחוב דיזנגוף בתל־אביב ובחיפה. את יום השידורים ינחו ירון אנוש ויצחק נוי.

(ע). – אנשים החוששים כי נדבקו באייד"ס אינם פונים לשבעה המרכזים שהוקמו לשם כך בשל החשש מאי־שמירת סודיות – גילתה שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו בהרצאה בפני חברי המועצה הלאומית לבריאות שהתכנסו בבית־החולים „שיבא" בתל־השומר.

שרת הבריאות התריעה מפני פאניקה בציבור ופחד מוגזם מפני האייד"ס. עוד אמרה כי משרד הבריאות ער לזכות הפרט לשמור על סודו הרפואי אולם קיימת גם החובה לשמור על בריאות הציבור. „זו דילמה שאנו נאבקים עמה" – אמרה.

השרה דיברה בפני עשרות רופאים בכירים, מנהלי בתי־חולים ועובדים בכירים במשרד הבריאות. היא הודיעה כי משרד הבריאות ייצא בימים הקרובים במערכת הסברה על מחלת האייד"ס בכל אמצעי התקשורת, יחלק עלוני־הסברה בסופרמרקטים ויבצע בדיקות מדגם בצה"ל, כדי להחליט אם לבצע בדיקות אייד"ס בקרב כל חיילי צה"ל.

רווחיות היצוא לגוש הדולאר הידרדרה עד מתחת ל־2 אחוז

מאת אמנון אבור, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

בתקופה שבין יולי וספטמבר השנה תגיע רווחיות היצוא לרמה ממוצעת של 9 אחוזים. רווחיות היצוא ל„גוש הדולאר" תגיע לעומת זאת בתקופה זו לשפל של בין 0־2 אחוזים בלבד.

את הנתונים מסר אתמול שר התעשיה והמסחר אריאל שרון בסקירה שנשא בממשלה בנושא היצוא.

לדברי שרון, גם ברבע השנה הבא צפוי עתיד קשה ליצוא ומצב זה מחייב נקיטת צעדים כדי למנוע הרעה נוספת. לפי הצעת השר תקיים הממשלה בקרוב דיון מקיף בנושא היצוא, היבוא והגרעון במאזן התשלומים.

בסקירה שנשא אתמול אמר שרון כי הגידול הריאלי שנרשם ביצוא בשבעת החודשים הראשונים של השנה אינו משביע רצון. לדבריו, הגברת פעולות השיווק בשווקים הבין־לאומיים מחייבת הגדלת האמצעים לסיוע בתחום זה ב־30 מיליון דולאר. שרון גילה כי משרדו גיבש תוכנית לפריצה משמעותית ביצוא ליבשת אסיה בשם „לפאתי מזרח".

שר הכלכלה גד יעקבי אמר אתמול כי התהליך המדאיג הוא העליה הגדולה בגרעון המסחרי שעלול לגדול השנה בשני מיליארד דולאר.

מנהלי „כור" ו„סולתם"

(המשך מעמ' 1)

במפעל במשרה מלאה. פסיקת הברפלד נודעה לעובדים בסוף השבוע.

עובדי „רום כרמל" המתבצרים במפעל זה היום השישי ביקשו אתמול לבטל את הודעות הפיטורים שנשלחו ל־119 מאנשיהם. נשיא בית־הדין לעבודה דחה את בקשתם לדיון בתביעתם במעמד צד אחד בלבד, וקבע דיון במעמד שני הצדדים ליום ד' הקרוב.

הבעירו צמיגים

בעוד נציגי ועד העובדים נכנסים לישיבה ממושכת עם מנכ"ל „כור" ישעיהו גביש, עם יו"ר מועצת המנהלים ארנון גפני, ועם מנהל המפעל אלעזר ברק, חסמו העובדים את הכניסה למפעל בקשפסאות, בחלקי מתכת כבדים והבעירו צמיגים.

העובדים אינם מוכנים לקבל את חמשת הסעיפים של הברפלד, שקבע כי העובדים שלא יעסקו בייצור בטחוני יוכלו לבחור בין פרישה מוקדמת לחופשה בשכר מופחת. הברפלד המליץ כי 300 העובדים ישארו במפעל וימשיכו הייצור ואילו 700 עובדים אחרים יצאו לחופשה בת חמישה חודשים בשכר מופחת.

העובדים רוכזו במפעל ונתבקשו לבחור בין החלופות שהוצעו להם. לפני כן שמעו העובדים, שחזרו מחופשה מאונס בת חודש ימים, דברי הסברים מפורטים מחברי הוועד על שלבי המגעים שניהלו עם הנהלת המפעל ועם „כור".

יו"ר ועד העובדים יוסי צמח רואה בפסיקתו של הברפלד עוול: „מדובר בפסיקה חד־צדדית שאיננו מקבלים אותה. אנחנו עדיין מקווים שהנהלת 'כור' תשנה את רוע הגזירה".

מנכ"ל המפעל הוסיף כי בעת יתרכז עיקר המאמץ בשלושה תחומים: השגת הזמנות מחו"ל, ריכוז ההזמנות מהארץ, בעיקר במערכת הבטחון, ומציאת עבודות חילופיות בתחומים אחרים. לדבריו, ב„סולתם" עוד לא נואשו מלהיאבק על מכרזים על עבודות שונות בארה"ב אולם המאבק הוא קשה והעתיד אינו ורוד.

מנכ"ל „כור" אמר אתמול לסופר „דבר" כי אינו יכול לשנות דבר בהמלצות שקבע הברפלד. לדבריו ההמלצות מסיבות עם העובדים והן בהחלט תואמות את מצבו הכלכלי של המפעל. גביש הדגיש כי הצעות אלה מיועדות לאפשר למפעל ארכה נוספת לחפש שווקים בחו"ל ובארץ. לדבריו יהיה אפשר לנצל את התקופה גם כדי להשפיע על מערכת הבטחון לרכוש חלק מהנשק והתחמושת כדי להקטין את המלאי של המפעל.

קריאה לקיסר

(ע). – ראש המועצה המקומית יקנעם עלית אילן גבריאלי יצא בליל אמש בקריאה נרגשת להנהגת ההסתדרות ולמזכ"ל ישראל קיסר שיבואו כיד ל„סולתם" ויבנו לעובדי הקורה כדי למנוע את הריסת המפעל ובעקבותיו את הריסת העיירה יקנעם.

גבריאלי מבקש למצוא לאלתר קווי ייצור אזרחיים אותם ניתן יהיה להפעיל ב„סולתם" ללא השקעה גדולה, דבר שיאפשר תעסוקה ל־500 העובדים שההנהלה מבקשת לשלוח לחופשה למשך חמישה חודשים.

המשבר ב„רום כרמל"

עד עתה לא נתבקשה המשטרה לפנות את העובדים המתבצרים במפעל „רום כרמל" מהמקום לפי הוראות הצו שהוציא בשבוע שעבר שופט בית־משפט השלום בחיפה.

הוועדה המרכזת של ההסתדרות החליטה לתמוך במאבקם של עובדי „רום כרמל" ולפנות לממשלה לעשות ככל שביכולתה כדי שהמפעל לא ייסגר. כמו כן החליט לפנות אל ועדי העובדים במפעלים אחרים של „אורדן" לתמוך במאבקם של עובדי „רום כרמל".

משלחת מטעם ועד עובדי המפעל נפגשה אתמול עם ראש הממשלה יצחק שמיר, שהבטיח לבקש משר האוצר משה נסים להיפגש עם אנשי „כלל" ולראות מה אפשר לעשות למען המפעל.

נציגים אחרים של ועד העובדים המשיכו גם אתמול במגעים עם השרים אריאל שרון וחיים קורפו. נציגי ההנהלה והעובדים של „רום כרמל" הוזמנו להבוקר לישיבת ועדת העבודה של הכנסת.

ההסתדרות תומכת

מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר, הודיע אתמול, כתום דיון בוועדה המרכזת, שההסתדרות מתייצבת לימין מועצת פועלי חיפה ופועלי „רום כרמל" במאבק נגד סגירת המפעל.

הכנסת לישיבת פגרה מיוחדת שנושאה האדמו"ר מפיטסבורג

מאת שלמה גינוסר, סופר „דבר" בכנסת

כל הכבוד לאדמו"ר מפיטסבורג. קשה לדעת כמה מעניינת אותו הכנסת, אם בכלל. אבל, בעקיפין הוא משמש עילה להחרדת הכנסת משלוות פגרתה.

ח"כים מכל קצות הארץ יקטעו הבוקר את חופשתם הפרלמנטרית וישחרו לפתחו של משכן הכנסת בירושלים לישיבת פגרה מיוחדת. ובמה תדון הכנסת בעיצומה של פגרה? בהצעה לסדר היום של ח"כ מנחם פרוש מ„אגודת ישראל" שנשמעת כך: „שימוש בפצצת גאז מדמיע על ידי משטרת ישראל נגד ציבור שהסב ליד שולחנו של האדמו"ר מפיטסבורג". אלף לילה ולילה ב„מאה שערים".

אבל, למען ההגינות צריך לומר שנושא זה רק תפס „טרמפ" על הצעה לסדר היום של מפ"ם שהונחה על שולחנו של יו"ר הכנסת שלמה הלל עוד לפני צאתה של הכנסת לפגרה, וכבר אז קבע היו"ר שהישיבה תתקיים היום. הנושא: „אחריות הממשלה לחינוך שיוויוני". היא דנה בתופעת „החינוך האפור" ותעלה אותו ח"כ אמירה סרטני. ישיב לה שר החינוך והתרבות יצחק נבון.

למרות שחקירת המשטרה העלתה שלא היו אימונים בנשק במחנה הנוער של „כך" ביער ירושלים, תעלה היום ח"כ חייקה גרוסמן, אף היא מסיעת מפ"ם, הצעה לסדר היום בעניין מחנות הקיץ של „כך". נושא נוסף שיעלה היום במליאת הכנסת (על ידי ח"כ עדנה סולודר מהמערך) הוא מצבה של ההתיישבות העובדת. קרוב לוודאי שלא יועלה היום נושא ה„לביא".

מכל מקום, יו"ר הכנסת שלמה הלל כבר נקט אמצעי זהירות כדי לקדם „סכנה" אפשרית, שהכנסת תחליט לקיים דיון במליאה באחד מהנושאים שיועלו היום בכנסת במקום להסיר מסדר היום או להעביר לדיון בוועדה כלשהי: הלל החליט כי אם יוחלט לדון במליאה בנושא שיועלה היום – הדיון יתקיים כבר מחר, כדי לא להטריד את חברי הכנסת ואת כל המנגנון הפרלמנטרי במועד אחר.

שריד תוקף מועצת השופטים ומטיל ספק בחוקיות פעולתה

מאת מוכה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

שר המשפטים אברהם שריד תקף את מועצת השופטים והציע לבדוק לגבי חלק מפעולותיה אם הן תואמות את החוק. כן מבקש שריד לבדוק את שאלת מעמדה של מועצת השופטים.

במכתב לנשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר, כותב שריד: „לא יתכן שגוף של הרשות השופטת, שאינו כפוף לאחריות מיניסטריאלית, יהיה בעל סמכויות בנושאים הניתנים לטיפולה ולשיקולה של הרשות המבצעת".

כדוגמא תבע שריד כי קביעת סדרי קדימה בחלוקת המשאבים הכספיים שבתקציב השנתי, או דרך ההפעלה הארגונית של בתי המשפט וקביעת תנאי שכר ותנאי שירות של השופטים, יהיו נתונים באופן בלעדי בתחום אחריותו הוא. „לא ראוי שהשופטים עצמם הם שיכריעו בנושא שהם נוגעים בו", כתב שריד.

בסיום מכתבו מציע השר שריד כי צוות שחבריו יהיו מנכ"ל משרד המשפטים ומנהל בתי המשפט יבדוק את התאמתן של פעולות מועצת השופטים והוועדות.

נוכח המשבר במו"מ השכר

(המשך מעמ' 1)

שום מו"מ עם האוצר על הסכם המסגרת. עם זאת העריכו אמש גורמים המקורבים למו"מ כי האוצר ינסה לחדש את המגעים עם נציגי ההסתדרות ובמסגרת זו תיתכן פגישה בקרוב בין השר נסים לבין קיסר.

פער העמדות בין האוצר להסתדרות מתמקד בשתי הנקודות המרכזיות: דרישת ההסתדרות לקיצור שבוע העבודה בשירות הציבורי ל־5 ימים (40 שעות) והסוגייה של תוספת השכר הגלובלית.

תגובת האוצר

בתגובה להודעת ההסתדרות על מצב המשא ומתן על השכר הודיע אתמול דובר משרד האוצר כי מסוף השבוע שעבר היתה התקדמות במו"מ בין האוצר להסתדרות.

דובר המשרד ציין כי באוצר אין מבינים כיצד קרה שההסתדרות הודיעה את מה שהודיעה.

אשה נרצחה בשכ' התקווה

(המשך מעמ' 1)

בן זוגה של הנרצחת שלמה בצלאל, נעצר אתמול בבית־משפט השלום בתל־אביב בחשד לתקיפה והתפרעות בבית־מרקחת בתל־אביב. אחיו של בצלאל אסר על מעברי לבוא לביתו כל עוד אחיו עצור. כשבאה מעברי לביתו למרות זאת התפתח ביניהם ריב, במהלכו תפס החשוד אבן מן הרצפה והיכה אותה בראשה של מעברי.

גופת המנוחה הועברה לבדיקה במכון לרפואה משפטית באבו־כביר ואילו החשוד ברצח יובא היום בבוקר לבית־משפט השלום בתל־אביב להארכת מעצרו.

● אוגניה קוטרמן (64), בעלת מאפיית כעכים בחיפה, הוכתה ונשדדה שלשום אחר חצות בפתח ביתה בעת ששבה מעבודתה.

ניצה הדר
אינגה
הלוויה תתקיים ביום ב' 24.8.87 כ"ט באב תשמ"ז בשעה 5.00 אחה"צ בקבוץ נוה איתן.
משפחות פיירשטיין הדר ובית נוה איתן

מודיעים בצער על מותה של חברתנו
בלומה אוקו
הלוויה תתקיים היום, יום שני 24.8 בשעה 15.00.
המשפחה ובית כפר־גלעדי

דבר DAVAR
מאוחד עם „למרחב"
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון בר־נוי
המו"ל – „דבר" בע"מ
מודפס ב„דפוס דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב רח' שינקין 45, ת.ד. 199 מיקוד 61001 טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות טלפונים ישירים 286156, 281860, 298032
סניפים: ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים: המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאויה קומה ג' טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

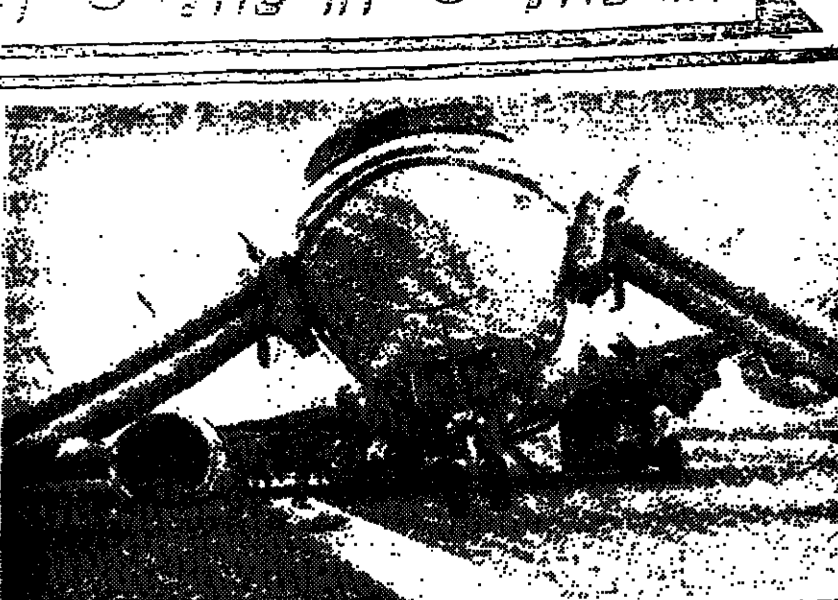

מטוס נוסעים של חברת „ט.ו.א." מוטל נטה על צידו על מסלול הנחיתה של בסיס חיל־האוויר סקוט בסנט־לואיס אילינוי, לאחר שנחת נחיתת אונס עקב תקלה במערכת הגלגלים שלו. המטוס היה בדרכו לנמל־התעופה הבין־לאומי לאמברט בסנט־לואיס. (צילום: א.פ)

הסכם ישראלי־איטלקי על סיוע לסרטי קולנוע שיופקו בשותפות

מאת דני גוב, סופרו הכלכלי של „דבר"

הפקות של סרטים המבוצעות על ידי חברות ישראליות ואיטלקיות ייהנו מסיוע ממשלתי הניתן על ידי שתי הממשלות.

הממשלה אישרה אתמול את ההסכם העקרוני שהושג בין שתי הממשלות על פי בקשתו של שר התעשייה והמסחר אריאל שרון.

שרון אמר, כי ההסכם שהושג עוד לפני מספר שנים, נועד לעודד הפקות משותפות של סרטים.

ההסכם קובע, כי סרטים המופקים בישראל על ידי גורמים איטלקיים וישראלים, לאחר שיאושרו על ידי הרשויות המוסמכות, ייהנו מההטבות המוצעות. שרון מציין, כי הסכם זה יוכל לתרום למאמצים לעידוד הפקות סרטים בארץ, להתרחבות הענף ולהגדלת היצוא.

יאכטת אש"ף במאלטה מולכדה לצורך פיגוע בפריגטה בריטית

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – שני המוקשים אשר הצמדו לקער ספינת אש"ף "אנג'ל" בנמל ולטה במאלטה, נועדו להפכה לפצצה צפה לשם חבלה בפריגטה הבריטית "ברודסורד" אשר היתה בדרכה לאנגליה מן המפרץ הפרסי – מדווח ה„מייל און סאנדיי".

הכוונה היתה לפוצץ את המוקשים בעזרת הפעלה מרחוק. היאכטה "אנג'ל" מניפה דגל פנאמי וצוותה מונה שישה ערבים המחזיקים בדרכונים מזויפים של מדינות ערביות. הם נחקרים עתה על־ידי משטרת ולטה.

דובר משטרתי מקומי אמר, כי השישה מכחישים כל ידיעה על המוקשים. המשטרה הוציאה את הספינה מן הנמל לאחר גילוי המוקשים, הסירה אותם ממקומם בעזרת כבלים ארוכים ופוצצה אותם בלבים.

היאכטה ביקרה לאחרונה בלבנון, קפריסין ובבולגריה ושימשה ככל הנראה להעברת נשק. המוקשים צוידו במתקני מלכוד למניעת הסרתם.

דובר משרד ההגנה בלונדון אישר, כי ספינת המלחמה הבריטית קבלה אזהרה מתאימה משלטונות מאלטה.

שרידי אחת משתי ספינות עתיקות שנמצאו בטולון שבדרום צרפת במהלך עבודות פיתוח של העירה. לדברי הארכיאולוגים הספינות, הקרויות „הוריאות", הן מן המאה הראשונה לספה"נ. חלקים גדולים משלדיהן נשמרו היטב, ונמצאו בהן גם אמפורות ומטבעות בני התקופה. זוהי הפעם הראשונה שספינות נמצאות לאורך חופי הים התיכון. (צילום: א.פ)

שר החוץ הצרפתי ז'אן ברנאר ריימון:

מפתח השחרור של בני הערובה מצוי בטהראן ובעזרה של סוריה

מאת בעז קרין ודליה שרון, סופרי „דבר"

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – שר החוץ הצרפתי ז'אן ברנאר ריימון אמר אתמול כי צרפת מעניקה קדימות לטיפול בנושא בני הערובה שלה בלבנון „במישור ההומניטארי". הוא שינה את תפקידה של סוריה בנושא זה. כן אמר, כי לא ידוע לו מיהו בן הערובה הצרפתי החולה, שעליו הודיעו אנשי „הג'יהאד האיסלאמי".

ריימון אמר, כי רעיית הקונסול הצרפתי בטהראן פול טורי עשויה לחזור בקרוב לצרפת עם תינוקה בן החודשיים. המפתח לפתרון בעיית בני הערובה נמצא בטהראן, אמר, ולסוריה יכולת פעולה בנדון.

בני משפחות בני הערובה האשימו את הממשלה בהזנחת הטיפול בנושא וקראו להם לשאת ולתת עם החוטפים. ריימון חזר ואמר, כי על הפקיד האיראני ואחיד ג'ורג'י המסתתר בשגרירות איראן בפאריס להתייצב לפני שופט חוקר.

על פי מידע של שירותי המודיעין הסוריים, מוחזקים בני הערובה הצרפתים במסגר בפרבר הדרומי של ביירות ברחוב יאג'. האחראי לשמירתם הוא איסאר מוגנייה, שהיה מעורב בפעולות טרור של „חזבאללה", כולל ההתנקשות בנחתים האמריקאים. הוא שהה אחר־כך בצרפת, דבר שעורר את מחאת ארה"ב. גיסו הוא אחד המחבלים של „חזבאללה" הכלואים בכווית. מחבל אחר המרצה שם את עונשו הוא קרוב של ראש „אמל" חוסיין מוסאווי. חוטפי בני הערובה מעוניינים להחליף אותם בקרוביהם וחבריהם העצורים בכווית.

תושבי העיירה מאנאפלה בפיליפינים, המרוחקת כ־470 מייל מהבירה מאנילה, מתקהלים לפני שרידי בניין העירייה שלהם, שנהרס בהתקפת המחתרת הקומוניסטית. ארבעה בני אדם נהרגו בהתקפה, שני לוחמי המחתרת, שני חיילים ואזרח. אתמול סרקו מאות חיילים את שדות קנה הסוכר המקיפים את העיירה בחיפוש אחר שרידי כוח אנשי המחתרת, שמנה כ־200 איש, אך נראה שזה כבר הספיק להתרחק מן האיזור. (צילום: א.פ)

מינוי שר הודי לחקור את פרשת השוחד – מסעיר את האופוזיציה

ניו־דלהי (א.פ.). – ממשלת הודו הודיעה אתמול על התפטרותו של שר המים. על־פי השמועות קשורה ההתפטרות במינויו לעמוד בראש הוועדה לחקירת פרשת השוחד, המסעירה זה חודשים אחדים את דעת הקהל ההודית. כל מה שנאמר בהודעת הממשלה היה, שראש הממשלה קיבל את התפטרותו של השר שאנקאראנאנד, שכיהן במשרתו מאז ספטמבר 1985.

שניים מעיתוניה החשובים של הודו, ה„אינדיין אקספרס" וה„סאנדיי אובזרוור", כתבו אתמול, שככל הנראה עתיד שאנקאראנאנד לעמוד בראש ועדה של בית הנבחרים, שתנסה לחשוף את זהותם של אלה שנהנו מדמי התיווך הנדיבים, ששילם מפעל הנשק השוודי „בופורס" כדי להשיג את העיסקה עם הודו בסך 1.4 מיליארד דולאר.

ראש הממשלה גאנדי הודיע על ההחלטה לערוך את החקירה לאחר ששוודיה גילתה שדמי תיווך בסך 38 מיליון דולאר שולמו על־ידי המפעל. קודם לכן הוא עמד בתוקף על כך, שלא שולמו כל דמי תיווך במסגרת העיסקה.

השמועות בדבר מינויו הצפוי של שאנקאראנאנד, חבר מפלגת „הקונגרס" וראש הסיעה בפרלמנט, כבר הספיקו לעורר גל של התנגדות בקרב האופוזיציה לממשלתו של גאנדי. שר התיירות לשעבר מוחמד טייב התלונן על המינוי במכתב ששיגר לגאנדי וביקש להסב את תשומת־לבו לכך, ששאנקאראנאנד היה חבר הקבינט בעת שנחתמה העיסקה עם „בופורס". לדבריו, החקירה בראשות שאנקאראנאנד רק תגביר את הספקות השוררים בציבור באשר לעצם התועלת שעשויה לצמוח ממינוי הוועדה.

„אובזרוור" הלונדוני – המסתמך על מקורות בוואשינגטון:

„יריחו" משופר ולו ראש־חץ קרבי שוגר 600 מייל אל מטרת נקודה

מאת דליה שרון
סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – ישראל עוסקת בפיתוח ראשי־חץ גרעיניים אשר יוכלו לאיים על כל אחת מבירות ערב – טוען העתון „אובזרוור" הלונדוני על סמך מקורות מודיעין בוואשינגטון.

לדברי העתון, עבר הטיל בעת הניסוי שנערך ב־16 במאי 600 מייל, כפליים מן הטווח של גירסאות קודמות שלו, וטווחו המרבי הוא 900 מייל. הניסוי, שבו שוגר טיל „יריחו" משופר מכן שילוח בנגב אל נקודה בים התיכון, נועד, לדברי העתון, לבדוק את מפרטי הטיל, אשר נשא עליו ראש־חץ קרבי.

לדברי העתון, משתמשת ישראל בשיטת דימוי־מחשב לחישוב תכונות ראש־החץ הגרעיני, כדי לשמור על סודיות מרבית וכדי לחסוך בניסויי שטח. העתון מצטט את דבריו של מרדכי ואנונו בלונדון, כי לישראל תוכנית פיתוח של ראשי־חץ טרמו־גרעיניים ופצצות נויטרון. העתון חוזר על ההערכה, כי ישראל ייצרה עד כה בין 100 ל־200 פצצות גרעיניות.

לדברי העתון, צותתו האמריקאים למהלך הניסוי הישראלי, והם סבורים עתה, כי לישראל יש בין 45 ל־65 טילי „יריחו". העתון גורס, כי המשמעות הפוליטית של המצב החדש באיזור היא בכך, שלישראל תהיה בקרוב היכולת לפגוע משטחה בכל בירות ערב, כולל בגדאד.

עוד מסר העתון „אובזרוור" כי מאיר ואנונו, אחיו של מרדכי ואנונו ביקש מן הבריטים מקלט מדיני.

צמא בהודו. כפריות נקבצות סביב מיכל מים שהובא מרחוק לכפרן שבמדינת גוג'אראט. כ־250 מיליון מכלל 780 מיליון תושבי הודו נפגעו, במישרין או בעקיפין, מהבצורת. באחדות ממדינות הודו היו נזקיה החמורים ביותר שנרשמו זה מאה שנה ויותר. (צילום: א.פ)

17 שרי־חוץ ערבים התכנסו לדון בתוניס בניתוק יחסים עם איראן

מאנאמה (א.פ. ורויטר). – שרי החוץ של 17 מ־22 מדינות ערב החברות בליגה הערבית, התכנסו אתמול בתוניסיה כדי לדון באפשרות של ניתוק יחסיהן עם איראן נוכח ההידרדרות במצב במפרץ הפרסי.

שר החוץ של סעודיה סעוד אל־פייסל רמז עם הגיעו בשבת, כי ארצו מעוניינת בהעברת החלטה בדבר ניתוק היחסים עם איראן, „שאינה מכירה בנהלים המחייבים במסגרת יחסים דיפלומאטיים בין מדינות".

בגישה זו של סעודיה יש משום חידוש מפתיע נוכח מאמציה למעט מחשיבותם של ניגודי ההשקפות בינה לבין איראן וממשקלה של תקרית הדמים במכה, שאורגנה על־ידי איראן בסוף החודש שעבר.

אתמול הכחישה סעודיה את תוכן הידיעה שפורסמה יום קודם לכן ב„וואשינגטון פוסט" ושלפיה היא העניקה למטוסי צי ארה"ב זכויות נחיתה בבסיסי האוויר שלה לשם תדלוק ועריכת תיקונים.

נשיא סוריה חאפז אסד עשוי לצאת לטהראן כדי לדון עם הנהגת איראן בהצעה להפסקת המלחמה עם עיראק – נכתב אתמול בעתון הכוויתי „אל קבאס". לדברי העתון, העלתה ההצעה בפני הנשיא על־ידי נשיא איחוד מדינות המפרץ שייח זאיד בן סולטן, ונשיא סוריה גילה עניין רב בהצעה.

מקור דיפלומאטי גילה ל„אל קבאס", כי שייח' זאיד בן סולטן הביע בפני אסד חשש כבד מסיבוכים קשים העלולים להתרחש בקרוב והצביע על הצורך הדחוף להביא את העימות הצבאי לידי סיום, שאם לא כן עלולה להתרחש התפוצצות בקנה מידה רחב ואולי אף התנגשות ישירה של ארה"ב וברה"מ.

העתון כותב עוד, כי אסד הבהיר לבן־סולטן, כי סוריה תתערב באורח צבאי לצד כל מדינה ערבית שתהיה צפויה להתקפה איראנית מחוץ למסגרת הסכסוך הנוכחית בין איראן לעיראק.

אתמול הודיעה איראן כי מסוק אמריקאי ובו עתונאים וצלמים התרסק בתחום המפרץ הפרסי, אבל בפנטאגון הכחישו את הדבר. לאחר שדיווחה תחילה כי חיילי הצי האיראני משו מן הים גופות חמישה מנוסעי המסוק חזרה בה סוכנות הידיעות הרשמית „אירנה" ואמרה כי קשבי הצי האיראני קלטו שידור אלחוט של צוות הצלה שאותו היא לא זיהתה ושבו נאמר כי „עד כה נימשו חמש גופות".

עיראק הודיעה אתמול כי מטוסיה הפציצו את המפעל הפטרוכימי בבאנדר חומייני שבצפון המפרץ הפרסי, זו הפעם השנייה ב־24 השעות האחרונות. איראן לא הגיבה על ההודעה.

עובדי המספנות בקוריאה התנגשו בשוטרים אחרי הריגת מפגין שובת

סיאול (א.פ.). – מאות עובדי מספנות התנגשו אתמול עם שוטרים בשתי תקריות נפרדות בדרום־קוריאה במהלך הפגנות מחאה על מותו של מפגין מפגיעה ישירה של רימון גאז מדמיע שלשום. היה זה מקרה המוות הראשון במהלך חודש הפגנות העובדים במדינה.

ממשרד התעסוקה של דרום־קוריאה נמסר אתמול כי יום אתמול היה היום הראשון מאז החלה התסיסה לפני כחודש שבו היה מספר הסכסוכים שיושבו בין העובדים למעסיקיהם גדול ממספר הסכסוכים שפרצו. לדבריו יושבו 105 סכסוכים בעוד שרק 59 סכסוכים חדשים פרצו. בסה"כ מעורבים עתה 494 מקומות עבודה בגל השביתות וההפגנות.

אתמול נמסר כי קצין משטרה נפצע קשה בידי כ־500 מפגינים נזעמים שקיימו משמרת ליד גופת המפגין המת סוק קיו בחדר המתים בבית־חולים בקוג'ה שבחופה הדרומי של דרום־קוריאה. הקצין נמנה עם כוח של כ־400 שוטרים שניסה לשכנע את המפגינים למסור את גופת המת לידי הרופאים, כדי שתעשה בה נתיחה שלאחר המוות.

קודם לכן הלחימו המפגינים את דלתות חדר המתים בנסיון למנוע את כניסת השוטרים ואת לקיחת הגופה בכוח.

במרחק כשני קילומטרים משם חסמה המשטרה בגאז מדמיע את דרכם של כ־1,000 פועלי מספנות שניסו לצעוד אל מחוץ למספנת דאיו, השנייה בגודלה במדינה. למרות הבטחתו של אחד ממנהיגי איגוד העובדים של פועלי המספנות להמנע מאלימות עד לאחר לווייתו של המפגין המת ביום ד', הטילו המפגינים אבנים ובקבוקי תבערה לעבר השוטרים. פועלים משולהבים קראו לעבר השוטרים: „החזירו לנו את סוק קיו" ו„לא נוכל לסלוח לאלימות המשטרה". קודם לכן הם הציבו מלגזות ומכונות כיבוי בכניסה למספנה בנסיון למנוע את כניסת השוטרים, ואחר כך הם ניסו, כאמור לפרוץ את טבעת השוטרים ולצאת אל מחוץ למספנה.

עובדי מספנת דאיו בדרום־קוריאה מניפים אגרופים בזעם במהלך הפגנת מחאה בבית־החולים שבו מוחזקת גופתו של סוק קיו, קרבנו הראשון של גל השביתות הנוכחי. (צילום: א.פ)

לחץ ארה"ב על ניקראגואה מסכן את הסכם השלום במרכז־אמריקה

קאראקאס (רויטר). – ועדה משותפת ל־13 מדינות אמריקה הלטינית לפיקוח על מימוש תנאי הסכם המסגרת לשלום במרכז היבשת הוקמה אתמול בקאראקאס בירת ונצואלה על־ידי שרי החוץ של מדינות אלה, בצל חששות, בעיקר של ניקראגואה, מפני נסיונות אמריקאיים לחבל במאמצים ליישום ההסכם.

ההסכם, שנחתם לפני שבועיים בגואטאמאלה סיטי על־ידי חמש מדינות מרכז היבשת, גואטמאלה, ניקראגואה, אל־סלוודור, הונדוראס וקוסטה־ריקה, מציב ארכה של שלושה חודשים להשגת הסכמי שלום סופיים בסכסוכים המקומיים, שבהם מצאו עד כה את מותם כ־100,000 איש. במהלך שלושה חודשים אלה קיבלו החמש על עצמן לכבד הפסקת אש בכל החזיתות.

„אנו סבורים שכל הגורמים רוצים לשתף פעולה", אמר שלשום שר החוץ של ניקראגואה מיגל ד'אסקוטו, „אבל נותר עוד לראות אילו לחצים תפעיל ארה"ב על חלק מהם, כדי שלא ישתפו פעולה". על־פי תנאי ההסכם על ארה"ב להפסיק את הסיוע למורדי ה„קונטרה" בניקראגואה עד 7 בנובמבר.

דיפלומאטים של מדינות אמריקה הלטינית הביעו את הסברה, שהונדוראס, שדרכה עובר חלק גדול מהסיוע האמריקאי למורדים בניקראגואה, היא החוליה החלשה בהסכם וכי היא צפויה להתמקדות עיקר הלחץ האמריקאי בה. שר החוץ שלה קארלוס לופז קונטרראס אמר לכתבים, כי לדעתו חסרה התוכנית החוזקה מרכיבים חיוניים כדי שתהיה ישימה. זוהי גם עמדת ארה"ב בנושא.

ההסכם כבר זכה להבעות תמיכה ואף להצעות ממשיות לסיוע ממדינות שונות ומארגונים בין־לאומיים. נציג או"ם אלוואר דה־סוטו הודיע בשם הארגון כי זה יהיה מוכן לשלוח כוחות הפרדה ומשקיפים לאיזור כדי לסייע בקיום ההסכם, ואתמול אמורים היו שרי החוץ של מדינות ה„קונטדורה", מקסיקו, ונצואלה, פנאמה וקולומביה, להיוועץ עם משלחת של ארגון המדינות הבלתי־מזדהות. זו צפויה להביע תמיכה בהסכם ואולי אף להציע סיוע לקיומו.

שמיר – אורח צה"ל היום; ידון במטכ"ל בנושא הלביא

מאת סופרו הצבאי של „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר יבקר היום בצה"ל ויהיה אורח הרמטכ"ל והמטה הכללי. שמיר ישתתף גם בישיבה השבועית של פורום מטכ"ל.

לפני הצהריים יתקבל ראש הממשלה בטקס צבאי מלא בפתח בניין המטה הכללי ויסקור משמר כבוד של חילות צה"ל. בהמשך ישמע שמיר סקירות מפי הרמטכ"ל ואלופי צה"ל בענייני המטה הכללי ואגפיו, ואחר כך ישא דברים. בפגישה ישתתף גם שר הבטחון יצחק רבין.

בביקור שמיר במטכ"ל שנקבע לפני זמן רב, יעלה קרוב לוודאי נושא ה„לביא" והחלופות צה"ל.

נציג ערפאת בלבנון הודח לאחר רצח מפקד כוח 17

צידון (ע"ר). – מנהיג אש"ף יאסר ערפאת הדיח את נציגו הראשי בלבנון בעקבות הרצח של אחד מנאמניו בקרבות בין־סיעתיים – נמסר ממקורות פלשתיניים.

לדברי מקורות אלה הודח הנציג, זייד והבה, ונקרא לבוא מלבנון להתייעצויות בנוגע למותו של ראסם אלדול, שנהרג בהתנגשויות בין נאמני ערפאת לבין קבוצות פרו־סוריות. במקום והבה נתמנה מועין שאבאייטה.

דובר של אש"ף אמר קודם לכן כי אלדול, שנחטף יומיים קודם לכן ליד מחנה הפליטים הגדול עין אל־חילווה שסמוך לצידון, נורה למוות. גופתו נמצאה בשבת.

אלדול היה המפקד המקומי של יחידת העילית של ערפאת, „כוח 17". הוא הגיע לצידון כדי לתפוס את מקומו של חסן אלחייבה, המפקד הקודם, שנהרג בפברואר בעין אל־חילווה.

כ־80,000 פלשתינים חיים במחנה עין אל־חילווה ובמחנות פליטים אחרים בקרבת צידון, אזור הנחשב כמאחז של אנשי ערפאת.

צוקרמן ונייקרוג הופיעו חבושי כיפות בזאלצבורג במחאה כלפי ואלדהיים

זאלצבורג (ע"ר). – הכנר פנחס צוקרמן והפסנתרן המלחין מארק נייקרוג חבשו בשבת בערב כיפות במהלך קונצרט שערכו במסגרת פסטיבל זאלצבורג והצהירו, כי הדבר נועד לשמש מחווה של מחאה כלפי נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים.

צוקרמן ונייקרוג לא השמיעו הצהרה על הבימה, אך מסרו בהפסקה, כי בדרך כלל אינם חובשים כיפה בשעת הופעותיהם. „אך בדרך כלל אין אנו מופיעים במדינה שיש לה נשיא, שהוא חשוד דיו כדי שלא יתירו לו להכנס לארצי", אמר נייקרוג, יליד ניו־יורק.

צוקרמן, יליד ישראל, הסביר את החלטתו לחבוש כיפה באומרו: „אין זו הצהרה פוליטית אלא הרגשה פנימית, כי אני חייב לדבר. אני חובש את הכיפה בתור סמל של העם היהודי".

שגריר ארה"ב באוסטריה ריצ'ארד לודר נכח בקונצרט, שבו נוגנו יצירות מאת מוצארט, בטהובן וריכארד שטראוס. ואלדהיים פתח את פסטיבל זאלצבורג ה־65 בסוף יולי בנאום שבו הכריז, כי אין לו מה לחשוש מפני אנשים המחפשים את האמת אודות עברו.

סגן הנציג המסחרי של ברה"מ ביפאן (משמאל) יורי פטרובסקי יוצא את נמל־התעופה הבין־לאומי של טוקיו מלווה בפקיד של חברת התעופה הסובייטית „אירופלוט" שלושה ימים לאחר שקיבל צו גירוש משלטונות יפאן בחשד שהיה מעורב בריגול תעשייתי. פטרובסקי הואשם בגניבת מידע טכנולוגי מסווג מחברה יפאנית המייצרת ציוד תעופה. (צילום: א.פ)

ישראל סיפקה נשק למורדי אוגנדה – טוען עתון מקומי

קמפאלה (ע"צ). – ארגון מחתרת אוגנדי קיבל ביוני נשק ומדים שמקורם בישראל, „בסיועה ובברכתה של ממשלת קניה" של הנשיא דניאל מוי – טוען השבועון „ויקלי טופיק" הרואה אור בקמפאלה.

העתון טוען כי הנשק סופק לפיטר אוטאי, שר ההגנה לשעבר בימי נשיאותו של מילטון אובוטה (עד יולי 1985), העומד עתה בראש „חזית העם האוגנדי", שאותה ייסד השנה בניירובי.

השבועון מוסיף, תחת הכותרת „קניה הופכת לבסיס עורפי של המורדים", כי „אומרים שישראל, קניה וזאמביה הן מרכזי האימונים הראשיים של המורדים".

ה„קונקורד" מביא לישראל סוללת התורמים הכבדים

מאת סופרו הצבאי של „דבר"

מטוס הנוסעים המהיר ביותר בעולם, ה„קונקורד", ינחת הבוקר בבסיס חיל־האוויר שבנמל התעופה בן־גוריון, ועימו כמה עשרות חברי „המגבית היהודית המאוחדת" מארה"ב המגיעים לביקור בישראל.

את פני האורחים יקדם בנמל התעופה מפקד חיל־האוויר אלוף עמוס לפידות. האורחים הנחשבים כ„תורמים כבדים" ייפגשו בישראל עם הנשיא, עם ראש הממשלה, שר הבטחון, הרמטכ"ל, ועם חלק מצמרת צה"ל. הם יסיירו במפעלים, בבסיסי חיל־האוויר ובאתרי תיירות. על־פי ההערכה יהיה לתורמים מה לומר בעניין ה„לביא", הנשען כידוע ברובו על כספים אמריקאיים.

קורפו: כל הנהגים יעברו הקורס לנהיגה משלימה

(ע). – כל הנהגים במדינה יצטרכו לעבור נהיגה משלימה, בהתאם לשנתונים שלהם – אמר אמש שר התחבורה חיים קורפו, בטקס הנהג הזהיר 1986 שנערך ב„היכל התרבות" בתל־אביב.

העצרת נערכה מטעם סניף תל־אביב־יפו של המועצה הלאומית למניעת תאונות, ובמהלכה חולקו מדליות ותעודות הוקרה לנהגים מצטיינים אשר זכו בתואר נהג זהיר מזה 38 שנים.

יו"ר המועצה הלאומית למניעת תאונות השופט העליון דב לוין מסר, כי בשנת 1986 נפגעו בארץ בתאונות דרכים יותר מ־21,000 איש, מהם 415 הרוגים ו־3,300 פצועים קשה. בשבעה החודשים הראשונים של 1987 נהרגו 257 בתאונות ונפצעו קשה 2,186.

مكان الأصل

מאה שערים ● מאה שערים ● מאה שערים ● מאה שערים ● מאה שערים ● מאה

ירידות שערים נוספות במניות

שיטת המשתנים מעכירה את האווירה בבורסה

בשוק המניות נמשכה אתמול מגמת הירידות תוך קיטון נוסף בנפח המחזורים. לעומת זאת בשוק אגרות החוב היו בדרך כלל עליות שערים באגרות החוב הצמודות למדד. בלטו הביקושים הרווחים לאג"ח הקונצרניות, שגרמו לעליות שערים מתונות.

אתמול נפתח המסחר באג"ח שהונפקו בהנפקת הפועלים הנפקות סדרה 16 ושערן עלו באחוז אחד.

בשוק המניות בלטו קיום הצעים וירידות שערים במניות הבנקים שבהסדר וזאת כתגובה לירידה בשער הדולר בשווקי העולם. במניות המוספשיות היו ירידות שערים כאשר בחלקן אף החריפו בעצמתן לעומת השבוע שעבר ללא נכונות מרובה לקליטת סחורה. לפעמים היינו עדים לכך שכמויות אפסיות של היצעים גורמות לירידות שערים חדות. מתקבל הרושם ששוק המניות מחכה לקבלת החלטה כלשהי בענין הלביא כיון שלגבי הבורסה כל החלטה טובה מאי-החלטה, דבר המגביר את אווירת אי הוודאות.

שינויי שערי במניות

במניות הבנקים שבהסדר נרשמו ירידות עד אחוז. אי.די.בי. 0.9%-, פועלי ע"ש 0.9%-, בל"ל סטוק 0.8%-, ומזרחי ע"ש 0.7%-. במניות הבנקים שלא בהסדר בלטה עליה של 5% במניות בנק הספנות 0.5 ומנגד ירידה של 2.2% במניות פ.י.בי. בענף הבטוח בלטה ירידה של 7.9% במניות מנורה 5 ומנגד קליטה יפה בהדר-ביטוח. ירידה חדשה תוך מחזור גדול נרשמה במניות זנלכל 1 עקב התאמה למחירי התנפקה שהתקיימה בשבוע החולף. גם באג"ח החדשות של זנלכל הופיע היצע גדול שנקלט בירידה של 14.8% בנפח מחזור של 960, 370 ע.נ. במניות עמק ועמק אופציה המזוהות עם בטוחה נרשמו אתמול היצעים גדולים שגרמו לירידה של 8.3% בשער המניה ו־10.2% בשער האופציה בכלי ציון אופציה ירידה ב־7.7% נוספים. ברוב אגרות החוב הניתנות להמרה אשר הפכו לאחרונה לאפיק השקעה בולט היתה פעילות דלה תוך תנודות מתונות ביותר.

המסחר במשתנים - ירידות מתונות

במסחר במשתנים היו היום 4 סבובי מסחר. המסחר החל באחור אך למרות האחור הצליחה הבורסה לקיים כאמור 4 סבובי מסחר. ירידות השערים החריפו לאחר כל סבוב מסחר. לדוגמה הסבוב הראשון הסתיים בעליה סמלית של 0.01% השני בירידה של 0.05 השלישי בירידה של 0.44% והרביעי 0.62%-.

ראוי לציין כי מחזור המסחר במשתנים קטן לשפל שאין כדוגמתו ושבר את שיא השפל מיום ה' האחרון. אם ביום המסחר האחרון היה המחזור 1,250 אלף ש"ח הרי המחזור אתמול הגיע ל־1,101 אלפי ש"ח.

מקורבי הבורסה טוענים כי בדי להפוך ני"ע לבלתי סחיר לחלוטין מן הראוי להעבירו למסחר בשיטת המשתנים. לדוגמא כלל סחר כאשר נסחר במסחר [illegible] 100,000 דולר ליום, אתמול הסתכם נפח העסקאות במשתנים באפס. פולגת 0.4 - כנ"ל. אודים שנחשבה למניה בעלת סחירות גבוהה מאד המסחר אתמול הסתכם ב־5850 ש"ח. מן הראוי לציין שבני"ע הנסחרים ברשימה המקבילה המחזורים גדולים יותר.

המסחר במשתנים - הסתייגות

חברי הבורסה מתלוננים ואומרים ששיטת המסחר הנ"ל אינה מתאימה לבורסה הישראלית והסיבות לכך הן: 1. במסחר במשתנים ידועה זהותו של הקונה או המוכר ובמידה ובני"ע מסוים ישנו מוכר התופעה הנ"ל מעכירה את האווירה הכללית בבורסה. העמלות בשיטה הנ"ל גבוהות (עד 2$ לפעולה) דבר המייקר את עלות העבודה לחברי הבורסה, וכמובן גם ללקוחותיהם.

אין אפשרות לכל המשקיעים להשתתף באופן פעיל במסחר מאחר ולא קיים ברוב המניות עושה שוק ורמת התקשורת הינה לקויה. השיטה הנ"ל גורמת לתנודות שערים חריפות יותר על נפח עסקות נמוך יחסית דבר המתפרש ע"י המשקיעים כגידול בסיכון.

עקב כל הסיבות הנ"ל מצפים חברי הבורסה לצמצום השיטה אם לא לבטולה המיידי, דבר העשוי לתת תפנית חיובית לשוק המניות שסובל לאחרונה מתודמת וירידות שערים מתמשכות.

פקדונות שקליים - ירידה בשעורי הריבית

צפיות חלה מהבנקים שאחרי התשלומים המועברים ב־15 לחודש למע"מ, בטוח לאומי ומס הכנסה, יקלעו הבנקים לגרעונות נזילות לא התממשו ומערכת הבנקאות נמצאת היום בעודפי נזילות המתקרבים ל־150 מיליון ש"ח. מסיבה זו הפחיתו הבנקים בסוף השבוע שעבר את הריבית הקרדיטורית המשולמת ללקוחות. ריבית הג'מבו עומדת היום על 13%-12.5% לשנה ואילו הריבית לפקדונות עד 100,000 ש"ח משלמים הבנקים 11.5% (הפועלים, לאומי, מזרחי) או 12% לשנה (דיסקונט, הבינלאומי). יש לציין שעקב זאת שמדד המחירים לצרכן ינוע החודש בסביבות 1% לפי הציפיות המוקדמות של הגורמים הכלכליים, הרי הריבית הנ"ל היא פחות או יותר בגובה המדד.

לאחרונה נוצרו במספר בנקים הפרשים משמעותיים יחסית בין הריבית המשולמת בפקדונות הפח"ק שהינם נזילים למעשה לבין הפקדונות מסוג פק"מ שהינם סגורים לתקופות קצובות, עקב הצפיות ששעורי הריבית ימשיכו לרדת גם השבוע. ראוי על כן שהמשקיע יברר אם אין באפשרותו לסגור את הכספים העומדים לרשותו לתקופה הקצובה. לשם המחשה נציגים כי בנק לאומי מאשר למי שיסגור את כספו ל־30 יום לקבל ריבית שנתית של 14% שנתי בעוד אם יפקיד את הכספים בפח"ק יזכה לשעור ריבית של 12% [illegible]

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5503.53	5484.25
אבוקה	317.44	307.34
אגוז	251.58	250.50
אדיר	1696.43	1663.32
אדום	2719.4	2646.90
אומיד	1968.63	1930.52
אור	450.52	441.21
אורין	145.82	144.59
אורלי	279.52	277.34
אדן	799.64	795.78
איל	3945.97	3870.12
אירוס	5871.35	5849.64
איתן	759.89	744.80
אלון	604.97	601.40
אלומה	676.00	662.76
אליאנס	104.24	101.88
ארז	362.90	358.50
אס	177.30	173.44
אשל	181.43	180.58
אתרוג	282.46	351.35
בדולח	2628.32	2577.96
ברוש	550.52	548.03
ברק	540.87	538.57
ברקת	315.47	309.38
בריש	1590.68	1559.96
בשן	1115.38	1099.05
גדין	442.93	434.58
גיא	10173.89	10029.83
גיל	3405.11	3342.35
גלית	631.57	623.95
דובדבן	405.80	405.00
הגיפת	511.38	501.38
הדלה	343.84	342.59
הדרה	1528.29	1499.75
הדור	269.28	264.36
הליה	380.96	379.56
הדרך	360.86	356.98
הכל	441.23	439.38
הנס	415.39	411.43
הדר	542.60	533.37
הכרה	2711.88	2658.59
הזהר	20985.55	20477.70
חי	19483.73	19208.87
זמיר	537.72	527.31
חרות	165.21	161.59
חליפה	136.05	135.44
חלמיש	217.46	213.81
חן	145.21	144.65
טופז	1490.46	1458.65
טל	6219.67	6153.65
יובל	440.76	435.56
יהלום	2522.95	2474.43
יהודית	400.39	396.74
יונה	437.75	428.42
כוכב	363.59	354.62
כחל	158.85	156.11
כלנית	649.67	638.19
כספית	263.10	260.56
כרמל	151.28	148.65
כתר	1221.86	1197.76
להב	4866.86	4776.58
למשקיע	123468.91	
לפיד	435.24	416.03
לקם	1868.26	1831.65
לשם	352.02	350.42
מגוון	1308.82	1275.85
מגן	2806.50	2771.19
מגד	262.46	258.60
מטמון	3722.00	3687.24
מנור	402.13	398.88
מור	1994.14	1965.40
מורן	938.55	931.86
מעוז	26646.08	26219.29
מופז	1006.02	987.22
מיטר	4767.37	4676.81
מפרץ	771.48	756.72
משכית	358.78	355.35
מרגלית	1501.46	1473.18
מרוה	119.98	119.85
מרום	1300.51	1275.92
נובה	28916.25	28493.91
נגינה	338.35	328.50
נוף	520.13	509.49
נילי	6631.96	6537.66
סביון	673.45	663.31
סגולה	139.62	136.85
סלע	353.64	346.77
סנונית	514.99	504.91
ספיר	406.55	398.95
עדי	186.59	185.45
עדיר	387.55	383.20
עדית	842.25	826.08
עידן	489.59	482.55
	121482.57	
פנסו	1602.86	1576.17
פנינה	2589.80	2589.40
פרחי	482.34	471.93
פרמן	155.08	154.57
קדם	1738.54	1704.95
קרן	583.10	571.61
קשת	502.31	492.47
רבה	124.38	121.71
רוח	1096.29	1072.02
רותם	553.86	546.03
רימון	1915.29	1877.19
רעות	2585.83	2574.80
רשף	19828.78	19473.91
שגיא	128.64	128.40
שדמה	820.14	806.71
שושן	417.83	412.27
שלגיה	435.61	427.21
שקד	547.31	539.45
שרון	461.02	457.96
שמיר	393.82	386.25
שחר	867.23	855.08
שנם	934.39	914.06
שני	181.59	180.71
תאנה	258.45	247.43
תבור	587.92	585.00
תדהר	529.79	523.39
תמר	250.41	229.48
תומר	192.66	191.25
תרשיש	1493.59	1464.62
תשרי	513.52	511.74

שערי המניות

בנקים מסחריים
שאינם בהסדר ההצמדה
בנקים בהסדר הצמדה

בנקים למשכנתאות

מוסדות מימון

ביטוח

מסחר ושרותים
מסחר
שרותים
מלונאות ושרותי תיירות
מחשבים ושרותי מחשב

מקרקעין ופיתוח
נדל"ן בינוי ופיתוח
חקלאות

תעשייה
מזון וטבק
טקסטיל והלבשה
עץ ומוצריו, נייר ודפוס
תעשיות שונות
השקעות תעשיה
מתכת ומוצריה
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה
מוצרי בניה
כימיה, גומי ופלסטיק

חברות להשקעה
השקעה ואחזקות

נסחרות במט"ח

רשימה מקבילה
שרותים
מלונאות ושרותי תיירות
מחשב ושרותי מחשב
נדל"ן בינוי ופתוח
חקלאות
טקסטיל והלבשה
מתכת ומוצריה
מוצרי בניה
מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק
תעשיות שונות
השקעה בתעשיה
חברות השקעה
חיפושי נפט

הלוח הכללי

דירות למכירה

דירות בשכירות

עסקים

הצעות עבודה

מכוניות

רהיטים

מקררים

חיות בית

הלוואות

ריפוי והרזיה

מכירות

רוצים לקנות

אסטרולוגיה

נרשמו לנישואין

שונות

הבראות

זיכוי גגות

פוליש ונקיון

שוק המציאות

רשולים

ריפוי והרזיה

באר שבע

יו"ר מועצת ההדרים ואגרקסקו ראובן איילנד:

השחיקה בשערי החליפין גרמה הפסד של מיליארד דולר לייצוא החקלאי

מאת דויד מושיוב

מדיניות הממשלה שגרמה לשחיקת שערי החליפין בגלל הקפאת שער הדולר גרמה לייצוא החקלאי במהלך עשר השנים האחרונות הפסד בסך מיליארד דולר בקירוב – טוען יו"ר מועצת ההדרים וחברת אגרקסקו ראובן איילנד. בגלל מדיניות זו של הממשלה, טוען איילנד, קיימת סכנה לייצוא החקלאי בשנה הקרובה, משום שאין דואגים לביטוח שער נאות לייצוא החקלאי, דבר שאינו מבטיח תמורה נאותה למגדל ולכן המגדלים נרתעים מגידול תוצרת לייצוא והייצוא החקלאי של ישראל מפגר בהתאם לתכנונים.

הייצוא החקלאי של ישראל, כולל תוצרת מעובדת, הגיע השנה ל־980 מיליון דולר. הערך המוסף של יצוא חקלאי זה הוא 750 מיליון דולר בשנה. יצוא זה תורם כ־20 אחוז ערך מוסף במט"ח מסך כל הערך המוסף מייצוא סחורות.

איילנד אומר, כי בשלוש השנים האחרונות הפסידו החקלאים יותר מ־300 מיליון דולר בגלל מדיניות הממשלה. ענף הפרדסנות בלבד הפסיד בשלוש העונות האחרונות 127 מיליון דולר, שהם שווה ערך בדולרים לשני שלישים מכמות פרי ההדר שיוצאה בשנה האחרונה לחו"ל. מאוקטובר 1984 עד אפריל 1987 עלה המדד פי 5.6 בעוד ששער הדולר עלה פי 3.9 בלבד. הפיגור המחושב בין שני המדדים היה 31.3 אחוז וסכום ההפסד המצטבר בגין פיגור זה הגיע לכדי 87 מיליון דולר. 53 מיליון דולר מסכום זה רק בעונה האחרונה.

הוצאות העיבוד של 340,000 דונם פרדס מסתכמות בסך 75 מיליון דולר. בנק ישראל מימן רק 27 מיליון דולר מסכום זה בריבית מתקבלת על הדעת. סכום של 48 מיליון דולר מומן מאשראי בנקאי בריבית מטורפת. עודף הריבית מעל לרמה המקובלת מגיע לכדי 40 מיליון דולר בשלוש שנים בחישוב הזיו. בענפי היצוא האחרים המטופלים על ידי אגרקסקו, מועצת הכותנה ואחרים הסכום יהיה יותר מכפול וכך יוצא שהפסדי החקלאים המייצאים תוצרת חקלאית בשלוש העונות האחרונות הגיע לכדי 300 מיליון דולר.

לא מתקבל על הדעת שעצירת האינפלציה והרגיעה במשק ייעשו קודם כל על גבו של החקלאי המייצא. לדברי איילנד שונה מצבה של התעשייה, כי לרשותה עומד שוק מקומי היכול לפצות אותה ולכן הפסדיה קטנים יותר.

בפגישה שהתקיימה אצל שר החקלאות בהשתתפות נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו, הועלתה הצעה למתן מענק מיוחד של 43 מיליון דולר לשחיקה של שנת 1986/87; שיפור מנגנון ביטוח שער; סיוע בפיתוח שווקים, סיוע לחידוש ענף ההדרים והסבתו לתחרותי יותר על ידי הקצאת 15 מיליון דולר לשנה במשך שלוש השנים הקרובות.

המכרזים להקמת תחנת „קול אמריקה" יימסרו רק לחברות ישראליות ואמריקאיות

כ־4 מיליארד דולר תשקיע ארה"ב בהקמת 6 תחנות ממסר ברחבי העולם אשר תעברנה את שידורי „קול אמריקה" לעולם כולו.

התחנה הגדולה שבהן תוקם בישראל מדרום לים המלח מערבית למושב עידן, והיא תשתרע על שטח של 10,000–12,000 דונם. כך נמסר במפגש שהתקיים בסוף השבוע בלשכת מסחר תעשיה ישראל – אמריקה.

ראובן ידדוה, ראש פרוייקט תמר, הציג את פרטי התכנית וציין כי התחנה תתופעל לאחר השלמתה על־ידי כ־100 ישראלים ואילו האמריקאים יחזיקו בארץ רק נציגות מצומצמת של מנהלת הפרוייקט.

לצורך הקמת התחנה תיעשינה עבודות תשתית מקיפות, שתכלולנה בין היתר הסיית כביש הערבה וטיפול בניקוז שטפונות, סלילת קו מתח עליון מאורון, הקמת תחנת טרנספורמציה, חיבור קווי תקשורת ועוד.

בתוך האתר יהיה צורך להכשיר את הקרקע לשדות האנטנות כאשר ההיקף הכספי הגדול ביותר בפרויקט כולו מתייחס למערכת האנטנות וכרוך בהשקעה של 90 עד 100 מיליון דולר. כמו כן תותקן גדר בטחון משוכללת סביב כל שטח האתר וגדר בטיחות נוספת מסביב לשדות האנטנה.

משך התכנון וההקמה מוערכים בכ־5 שנים ומלשכת מסחר תעשיה ישראל – אמריקה נמסר כי חוזה להפעלת התחנה כבר נחתם בין קול אמריקה למנהלת פרוייקט תמר, ובקרוב יפורסמו המכרזים לתכנון התחנה והקמתה.

במכרז לתכנון התחנה יוכלו להשתתף רק גופי תכנון ישראליים או אמריקאיים ובהקמת התחנה תוכלנה להשתתף פירמות ישראליות בלבד, והנבחר יידרש להבטיח, כי ציוד השידור והאנטנות יהיו מתוצרת אמריקאית.

התחנה תופעל בצורה חלקית לפני תום 5 שנים ולאחר מכן תחל ההפעלה המלאה.

יורים ובוכים

מאת מוריה אבנימלך

שני כלכלנים הולכים היום עם תחושה שנעשה להם עוול. כלכלנים אלו הנפיקו לאחרונה לתעשייה האווירית מחקר הקובע, יפה ניחשתם, שפרוייקט הלביא כדאי למשק. התעשייה האווירית העבירה את המחקר לשרי הממשלה וגם „הדליפה" אותם לעתונות. הביקורת אותם ספג המחקר מכלכלנים באקדמיה, בבנק ישראל ובעתונות, לא חיממה את הלב.

נכון, אומנם שגישת המחקר בה בחרו הכלכלנים לקויה מיסודה. נכון שבחרו להתעלם משיקולי כדאיות בסיסיים ותחת זאת העדיפו להתרכז בהשלכות הפרוייקט על התעסוקה והתפוקה בהתבסס על מודלים מקרו כלכליים שאינם משמשים לבדיקת כדאיות ועל נתוני משק מלפני עשור. נכון הוא שלא טרחו להתייעץ לפני המחקר המסויים הזה עם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בקשר לשימוש בלוחות תשומה ותפוקה ורק לאחר הביקורת על מסקנות החוקרים פנו לבקש אישור בדיעבד. כל זאת אינו סיבה עדיין לדיסקרדיטציה, שלטענתם נעשתה להם.

ואכן, שני הכלכלנים ממכון ולקני אינם הראשונים שהגישו עבודה שרלטנית מבוססת על גישת מחקר שגויה והנחות חסרות בסיס. אולם בעוד הפשלות של חוקרים אחרים נשארות עניין בינם לבין המזמין, התגלגלה הביקורת על „כלכלני הלביא" בראש חוצות.

היתממות החוקרים אינה, כמובן, במקומה. לתעשייה האווירית לא נחוץ מחקר שיבדוק כדאיות הפרוייקט למשק אלא לשימוש של יחסי ציבור. מכיוון שכך יכול החוקר לשער שמחקרו יתפרסם ברבים ויזכה לביקורת קפדנית. ואכן, מסקנות המחקרים פורסמו בעיתוי הנכון כשהדיונים בפרוייקט הגיעו לנקודה הקריטית.

מסתבר כי חוקרים רוצים לא רק בשמן טוב אלא גם בשם טוב, ואחרי ה„רומן" עם התעשייה האווירית הם מצפים להשאר „בתולות".

מדריך הנחות לבני ששים פלוס

מאת דויד מושיוב

רפי גיל הזהב, מדריך הנחות והטבות לבני 60 פלוס הופיע בהוצאת "דפי זהב" והוא יחולק בימים אלה ב־170,000 עותקים בכל בתי הדואר שבמרכז הארץ.

במדריך מופיעים כתובות של 2,000 בתי עסק שמסרו על נכונותם לתת הנחות לבני 60 פלוס. שיעור ההנחות הוא מחמישה אחוזים ועד 50 אחוז. כל אדם בן 60 פלוס יקבל לביתו כרטיס פלסטיק הנושא את שמו והנקרא דרכון זהב להסכון, וכן הודעה לקבלת המדריך בבתי הדואר. באמצעות הכרטיס יקבלו את ההנחות בבתי העסק המופיעים במדריך.

מנכ"ל חברת "דפי זהב" מסר אתמול במסיבת עתונאים, כי ההכנות להוצאת המדריך נמשכו שנה שלימה והיכנו החומר נעשה בעזרת השרות לזקן והמועצה הציבורית למען הזקן. במדריך מופיעים פרטים אינפורמטיביים כגון מספרי טלפון וכן שירותים ממלכתיים וציבוריים לאנשי גיל הזהב. כן כולל המדריך מאמרים של אנשי מקצוע בנושאי פנאי, בריאות, פרישה לגימלאות ועוד.

מנהל השרות לזקן במשרד העבודה והרווחה שמואל פרידמן מסר, כי בישראל יש 400,000 קשישים וקיים פער אדיר בין הצרכים להם זקוקים הקשישים לבין השרותים הניתנים להם. הוא הדגיש את חשיבות המדריך כאמצעי למתן הנחות ושירותים לקשיש.

מחירי הפטמים לא הועלו

מאת דויד מושיוב

בתגובה על טענות גורמים שונים, כאילו חלה התייקרות במחירי העופות הקפואים, מסר אתמול דובר משרד החקלאות את הנתונים הבאים: עד כה היו מחירים שונים לעופות הקפואים בהתאם לגודל העוף. מחירים אלה נעו בין 4.25 ש"ח ו־4.70 ש"ח לקילוגרם.

מעתה עוגלו המחירים ונקבע מחיר אחיד לעופות הקפואים בכל הגדלים – 4.60 ש"ח לקילוגרם. יוצא איפוא שמחיר סוגים מסוימים של עוף קפוא אף ירד, לדברי דובר משרד החקלאות.

ההסתדרות למאבק נגד ייקור עוף קפוא

מאת סופר „דבר"

ההסתדרות שוקלת הגשת תביעה משפטית להוצאת צו מניעה נגד החלטת הממשלה לייקר את העוף הקפוא.

מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, אמר אתמול בישיבת הוועדה המרכזת שהעלאת מחירי העוף הקפוא היא „הפרה בוטה של הסכם היציבות שנחתם עם הממשלה והמעסיק ותוקפו עד אפריל 88".

יו"ר הרשות להגנת הצרכן, נוזהת קצב, שיזמה את הדיון בוועדה המרכזת, התריעה שיותר מ־70 אחוז מהמוצרים כבר הוצאו מפיקוח המחירים. לדבריה, הניסיון מראה שהוצאת מחירים מפיקוח מייקרת את המוצר ויוצרת „אנרכיה במשק הפוגעת ביציבות".

רווח והפסד / מנחם דהב

חישוב נטל המס בפירוק חברה

על מנת למנוע הטלת מס בלתי צודק על רווחים שנצברו בחברה בעת מכירת מניות החברה, לאחר שרווחים אלה כבר חויבו במס בחברה, קובעת פקודת מס הכנסה בסעיף 94 ב' כי רווחים אלה ייחשבו בסכומים עליהם יוטל מס בשעור 10% בלבד.

חלקו היחסי של בעל המניות ברווחים שנצברו מתחייב אפוא במס מירבי של 10% בעת מכירת מניותיו ונטל המס הכולל במקרה זה הינו בדרך כלל 50.5% (45% מס חברות ומס הכנסה בחברה, ו־10% מס על היתרה).

הרווחים שנצברו בחברה כאמור, והמוגדרים כ„רווחים ראויים לחלוקה" מוגבלים לרווחי 7 השנים השלמות שקדמו לשנת המכירה והם נמדדים על פי הרווחים לצרכי מס (ולא רווחים חשבונאיים) כולל רווחים הנובעים מהכנסות הפטורות ממס.

החל משנת 1982 יש לקחת בחשבון את הרווחים לאחר התיאומים הנובעים ממכלול שיטת שימור ההון על פי חוק המיסוי והוראת השעה. ברווחים שנצברו עד 1982 תיווצר שחיקה מכיוון שאלה יחושבו על פי ערכיהם הנומינליים.

סעיף 93 ב' משלים את סעיף 94 לעניין המסוי העודף בכך שהוא קובע כי תשלום המס ע"י חברה במהלך פירוק יזקף לזכותו של בעל המניות ויופחת מחבות המס שלו בגין הפירוק.

לדוגמא: בעל מניות שהשקיע 1,000 ש"ח במס הון במסגרת חברה, ומבקש לאחר שנה לפרק את החברה, כאשר שווי הנכס הינו 4,000 ש"ח. מכירת הנכס במהלך הפירוק תיצור רווח הון שיחוייב במס של 45% שהם:

1,350 = 45% x (4,000–1,000) ש"ח.

היתרה שתועבר לבעל המניות היא:

4,000–1,350 = 2,650

ואלה יתחייבו במס של 48% שסכומו יהיה

792 = 48% x (2,650–1,000) ש"ח.

סה"כ המס הכולל הינו לכאורה

2,142 = 1,350 + 792 ש"ח

שהם 71.4 אחוז מס על רווחיו של המשקיע אלא שכאן מופעל ס' 93 ב' הקובע כי המס בחברה (1,350 ש"ח) יופחת מחבות המס אצל בעל המניות כך שהאחרון לא ישלם מס נוסף כלשהו.

מתן הזיכוי לבעל המניות בחלק היחסי של מס רווחי ההון ששילמה החברה במכירת נכסיה אגב הפירוק, לא יעלה על סכום המס שבו מתחייב בעל המניות.

כאשר הרווחים הראויים לחלוקה בחברה עולים על דיוידנד הפירוק הצפוי יחול על כל דיוידנד הפירוק מס של 10%. במצב זה אין טעם במכירה של נכסים לפני תחילת הפירוק משום שאין כל צורך בהגדלת הרווחים הראויים לחלוקה, ומאידך גיסא לא ניתן יהיה ליהנות מהזיכוי הניתן בגין מס של מימוש נכסים במהלך הפירוק.

אם צפויים לבעל המניות רווחים ריאליים בגין דיוידנד הפירוק יש לבדוק מהו שעור המס הצפוי על הרווח ממכירת הנכסים. בכל שהמס גבוה יותר, כדאי יותר למכור את הנכסים במהלך הפירוק ולהיפך, בשעור מס נמוך על מכירת הנכסים, עדיף לממשם לפני הפירוק שכן אז רבה יותר השפעת הגדלת הרווח הראוי לחלוקה מהשפעת זיכוי המס הניתן לבעל המניות במהלך פירוק.

נראה דוגמה של משקיע שהשקיע 200 ש"ח ב־1980 והוא מבקש עתה לפרק את החברה כאשר שווי רכושה 2,000,000 ש"ח ויתרת רווחיה 100,000 ש"ח. נניח כי רווח ההון הינו 1,600,000 במכירת הרכוש וכי כולו רווח ריאלי.

במכירה לפני הפירוק המס על הרכוש הינו 720,000 ש"ח והגידול ברווח הראוי לחלוקה הינו 880,000 ש"ח.

הסכום האינפלציוני לבעל המניות הינו הסכום האינפלציוני בגין ההשקעה במניות (שעור עליית ערכן על פי המדד). נניח שסכום זה הינו כ־50,000 ש"ח, בתוספת הרווח הראוי לחלוקה שהוא 980,000 = 100,000 + 880,000 ובסה"כ סכום אינפלציוני של 1,030,000 ש"ח.

התמורה בידי המשקיע הינה 1,280,000 ש"ח שעליהם הוא ישלם:

103,000 = 10% x 1,030,000
112,500 = 48% x 250,000
215,500

במכירה במהלך הפירוק המס על מכירת הציוד יהיה 720,000 ש"ח ולפיכך יועברו לידי המשקיע 1,280,000 ש"ח.

הסכום האינפלציוני בידי המשקיע יהיה הרווח הכלוי מחולק ע"ס 100,000 ש"ח ותיאום ההשקעה במניות ע"ס 50,000 ש"ח.

והמס יהיה אפוא

15,000 = 10% x 150,000
542,400 = 48% x 1,130,000
557,400
557,400 זיכוי בגין מס ששולם בחברה
— יתרת מס לתשלום

התמורה, נטו, לבעל המניות במכירה לפני הפירוק היתה 1,064,500 בעוד שמימוש הנכסים במהלך הפירוק הותיר בידיו 1,280,000 ש"ח.

כאשר למלאי הכנסות פטורות הקיימים בחברה, רצוי לממשם טרם תחילת הפירוק שכן המס המשולם על מכירת המלאי לא יזכה את בעל המניות בקיזוז ורצוי להגדיל בכל האפשר את הרווחים הראויים לחלוקה.

חברות ש„בחקער" עם מלוות חובה בלתי סחירים שלא ניתן לממשם רצוי שתשערכנה את ערכם של המלוות כדי להגדיל את הרווחים הראויים לחלוקה ולאחר מכן תחלקנה (בעזרת אישור מיוחד הנדרש לכך) את המלוות בין בעלי המניות באופן שהמס המירבי על שווים של המלוות יעמוד על 10%.

קריה לתעשיות עתירות ידע תוקם בנחלת יצחק

מאת דני גוב

קריה לתעשיות עתירות ידע תוקם בקרוב בנחלת יצחק. הפרויקט השייך לקבוצת "אזורים", יכלול שישה בנייני תעשייה עתירת ידע בשטח כולל של 35,000 מ"ר וכן בניין משרדים הכולל 8750 מ"ר וכ־600 מקומות חנייה.

הקמת הפרויקט תמשך כ־6 שנים. התכנית אושרה כבר עקרונית על ידי ועדת בנין ערים מקומית ונמצאת בשלבי אישור בועדה המחוזית.

צפוי עיכוב של שבועות באספקת טפטפות של פלסטרו־גבת ליצוא

מאת דני גוב

עיכוב של עד שלושה שבועות צפוי באספקת טפטפות לשווקי יצוא מתוצרת מפעל "פלסטרו־גבת" בקיבוץ גבת. הסיבה - למעלה מ־10 מיליון טפטפות מסוג "קטיף" ו"תירוש", שהיו מאוחסנות בתיבות ליצוא במחסן המפעל בקיבוץ, נגנבו לפני מספר ימים על ידי אלמונים.

מהנהלת המפעל נמסר, כי האספקה לשוק המקומי של המפעל, עקב הגניבה, לא תיפגע.

צוות חקירה מיוחד, שמינתה משטרת ישראל לחקור בפרשה, העלה סברה כי יתכן שהפריצה הוזמנה. הטפטפות, לפי ההשערה, יוברחו אל מעבר לגבול למדינות ערב, שם נהנות טפטפות הנעיצה מפופולריות מיוחדת.

חוות דעת קובעת:

שווי „אביה סונסטה" 41 מיליון דולר

מאת דויד מושיוב

שוויו של מלון „אביה סונסטה" בטאבה מוערך על ידי שמאי המקרקעין, אינג' י. זרניצקי, ב־41.1 מיליון דולר. חוות הדעת הוכנה על פי בקשת הרשות לניירות ערך, שביקשה לערוך בדיקת שמאות חוזרת של המלון, ערב הנפקת המניות לציבור ע"י חברת מלונות ים סוף בע"מ – שהיא בעלים עיקריים של המלון. בחוות הדעת נקבע כי שטח הקרקע הכולל של המלון (הכולל רצועת חוף פרטית) הוא 38,850 מ"ר. עקומת התפוסה של המלון נמצאת כל השנים בעליה רצופה עד 84.4% כיום. מחזור המכירות והרווח התפעולי הנקי של המלון נמצאים בעליה מתמדת: מחזור של 7.8 מיליון דולר ורווח תפעולי נקי של 3 מיליון דולר במחצית הראשונה של 1987.

נציגים מ־23 מדינות בכנס סוכני פיברוניקס בספטמבר

כחמישים סוכנים, מפיצים ומנהלי חברות הבת של פיברוניקס מעשרים ושלוש מדינות יתכנסו בספטמבר לכנס הסוכנים השנתי שמקיימת החברה בישראל.

השנה עומד הכנס בסימן שנת העשור לחברה.

משה לוין, סמנכ"ל השיווק של פיברוניקס, מסר, כי החברה נוהגת לכנס את נציגיה בעולם אחת לשנה, במטרה לסקור את אירועי השנה שעברה ולגבש את האסטרטגיה השיווקית המשותפת לחברה ולמנגנון ההפצה ברחבי העולם.

כור סחר הקימה יחידת השקייה בצרפת

מאת דני גוב

קבוצת "כור־סחר" הקימה באחרונה יחידת השקייה בצרפת. אגרונום צרפתי מנהל את היחידה. זו מנצלת ידע ישראלי, שנצבר בארץ וכן ניסיון שנצבר בשטח בשותפות ההשקייה שיש לחברה בספרד.

היחידה פועלת בצרפת תוך שימוש במוצרים ישראליים של קבוצת מפעלי מפעלי השקייה מישראל דוגמת "נטפים", "רן" ואחרים.

מוקד המידע הטלפוני של בנק הפועלים לבעלי מניות ההסדר מופעל החל מהיום

מוקד המידע הטלפוני של בנק הפועלים לבעלי מניות ההסדר החסומות יופעל החל מהיום (יום ב').

המוקד הטלפוני יופעל בימים ב' ג' ד' השבוע בשעות אחר הצהריים ויאפשר לציבור מחזיק המניות לקבל מידע וייעוץ בקשר למניות שברשותם מ־10 מבכירי היועצים של הבנק בכל תחומי החסכון וההשקעות העיקריים.

המוקד ישרת במיוחד את המחזיקים במניות הסדר חסומות, המבקשים לקבל פרטים על אפשרויות ההשקעה השונות העומדות לרשותם.

מנתונים שרוכזו במסגרת סקר שנערך עבור הבנק בקרב מידגם של מחזיקי מניות ההסדר החסומות עולה, ש־36.7% מהנשאלים מתכוונים להשקיע את כספי הפדיון של המניות בתכניות חסכון והשקעה שונות, או להמשיך להחזיק במניות שברשותם. 27.3% מהנשאלים מתכוונים להשתמש בכספי הפדיון למטרות צריכה ו־15.3% מתכוונים להשקיע חלק מכספי הפדיון, ויתרתם להשתמש למטרות לצריכה. היתר 20.6% מהנשאלים – טרם החליטו כיצד לנהוג במניות שברשותם.

תוכן תכנית חומש לפיתוח רשת הטלקומוניקציה בישראל

מאת דני גוב

השר גד יעקובי הינחה את מועצת המנהלים של חברת הבזק וכן את צמרת משרד התקשורת להכין בהקדם תכנית חומש לפיתוח מערכת הטלקומוניקציה בישראל. השר יעקובי אמר לסופר "דבר", כי להערכתו זהו צורך חיוני ביותר להכין תכנית כזו של מערכת הטלקומוניקציה על כל מרכיביה.

יעקובי מספר, כי כשביקש להכין תכנית כזו הופתע מהעובדה שאין תכנית בנמצא ושאין שום גורם המבצע בדיקה בנושא לקראת גיבושה של תכנית לתחום חיוני כל כך.

"הדבר הבהיר", אומר יעקובי, "במיוחד כשמדובר במערכת תשתית שהיא ארוכת טווח באופיה ושמחייבת הקפדה רבה על סדר עדיפויות בהקצאת משאבים, הדגשים בפיתוח אורך הזמנת ציוד לטווח ארוך".

נדל"ן / דני גוב

דיזנגוף סנטר – מגדל שני

חברת אזורים בנין חתמה באחרונה על זכרון דברים עם בעלי הזכויות בשטח הגג הממוקם מעל האגף הדרום מערבי של פרויקט לב דיזנגוף לפיו בכוונת החברה לרכוש 50% מזכויות הבניה על הגג, במסגרת שותפות שתוקם עם בעלי הזכויות (לחברת שיכון עובדים שמורה האופציה להצטרף לחלקה של אזורים).

אזורים בנין ובעלי הזכויות מנהלים משא ומתן מתקדם לקראת חתימת הסכם מפורט. לפי התכנון המאושר כיום עם כל הרשויות, מותר לבנות בשטח זה מגדל משרדים, אולם, כבר נתקבלה החלטה בכתב מהוועדה המחוזית לתכנון ובנייה לפיה היא מסכימה לשנות את היעוד לשטח מגורים.

שטח הבנייה המתוכנן הוא כ־6,000 מ"ר נטו ואליו יתווספו שטחי לובי קומתיים, מרפסות, חניונים, גגות ושטחים טכניים נוספים. החברה מתכננת להשיג את האישורים לתכנון הבניין למגורים ולהקים בהתאם לתכניות מגדל מגורים בדומה למגדל שהוקם בדיזנגוף סנטר המזרחי.

בהתאם לתכניות יכלול המגדל, 80 דירות מיוחדות במגדל מגורים בן 15 קומות, כאשר הקומה הראשונה תמוקם בגובה 11 קומות מעל מפלס הכביש.

לבנין יהיה לובי מפואר, חניות תת קרקעי, מיזוג אויר, מועדון בריאות ובריכת שחייה לדיירי הבית.

סולל בונה זכתה בעבודות ב־16 מיליון שקל

חברת סולל בונה זכתה באחרונה במכרזים לביצוע מספר עבודות תשתית, פיתוח וסלילה בהיקף של כ־16 מיליון שקל. מרבית המכרזים הוצאו לביצוע עבודות באזור המרכז וירושלים. אלה הפרוייקטים שיבוצעו על ידי סו"ב:

סלילת כביש המשך בפרויקט נתיבי איילון מרחוב ההלכה עד שדרות רוקח באורך של שני ק"מ. היקף העבודה נאמד בכ־7.5 מיליון שקל והיא תתבצע בתוך 14 חודש. סו"ב זכתה במכרז מול 8 חברות קבלניות. יצוין כי מרבית עבודות הכבישים בפרויקט בוצעו עד כה על ידי סו"ב.

דרכי גישה לגשר ההלכה בהיקף כספי של 2 מיליון שקל שיבוצעו תוך 5 חודשים.

פיתוח סביבתי של הישוב מצודת יהודה העומד לקום באזור יתיר ליד ערד.

הסדרת צומת רעננה־כפר סבא עבור מ.ע.צ.

אספקת אספלט ופיזורו בפרויקט בטחוני בהיקף של כ־2 מיליון שקל.

הרחבת כבישים וציפויים באספלט כגון הרחבת שדרות ירושלים ביפו, בירושלים ובחולון בערך כספי של כ־2 מיליון שקל.

אושרה הקצאת קרקע לבית ספר לטבע באוניברסיטת אבו־כביר

עירית תל אביב אישרה באחרונה הקצאת קרקע בשטח של כ־45 דונם להקמת פרויקט בית ספר לטבע, חברה וסביבה בשטח האוניברסיטה הישנה, באבו־כביר. הפרויקט יכלול בית ספר לטבע, חברה וסביבה, מרכז פרגוני, מעבדות, אולם כנסים, אולם התעמלות ומגרשי ספורט. כן תשולב בפרויקט החברה להגנת הטבע. כל הבנייה האמורה תשולב עם הגן הבוטני והגן הזואולוגי שבמקום.

מרבית החלקות במקום הן בבעלות מינהל מקרקעי ישראל, הן תופקענה ותרשמנה על שם העירייה.

סך הפינויים הדרושים כדי להכשיר את השטח לייעודו נאמדים במיליון דולר.

רוגובין משלימה 6,000 מ"ר בניין לתעשייה בגבעתיים

חברת רוגובין משלימה בימים אלה בנין המיועד לתעשייה על שטח של 6,000 מ"ר בגבעתיים. החברה ביחד עם אזורים תתמו הסכם עם בעלי הקרקע לבניית בנין לתעשייה קלה ומתוחכמת בגבעתיים. חלקן של שתי החברות בשטח הנבטנה הוא 3577 מ"ר מתוכם 3147 מ"ר נמכרו ולגבי היתרה מתנהל מו"מ למכירתו.

חלקן של שתי החברות היה 4052 מ"ר וכתוצאה מהחלטה משותפת שלהם עם בעלי הקרקע שלא לבנות את המרתף, ירד חלקן ל־3577 מ"ר.

בניית הפרויקט נמצאת בשלבי גמר.

ח"כ לין: שינויי המס מאפשרים צמיחה במגזר העסקי

מאת דני גוב

במשק מתחילה להוצר תופעה מענינת לפיה, חברות עסקיות מתחילות ליצור רזרבות כספיות משמעותיות כתוצאה מהפחתת שינויי המיסוי. הרזרבות הללו עשויות לאפשר את חידוש הצמיחה במשק, כך אומר ל"דבר" חבר הכנסת אוריאל לין.

לין בדק חמש חברות מקריות מענפי משק שונים, כמו ביטוח, בנייה, טקסטיל ואלקטרוניקה ומצא כי מבלי שהיה בעצם גידול בהיקף העסקים שלהן ב־1986 לעומת 1985 הסתבר, כי בכל אחת מהן הרווח הנקי, לאחר תשלום מס, הוכפל בשנת 1986 לעומת 1985 רק כתוצאה משינויי המיסוי.

השינויים העיקריים שאחראים להכפלת הרווח לאחר מס וזו לדבריו הנקודה המשמעותית ביותר, כי היא מבטאת את הרזרבה האמיתית של חברה הם תוצאה של שלושה שינויים חשובים שהונהגו. האחד, שב־1986 אפשר לקבל 100 אחוז הגנה על ההון במקום רק 90 אחוז על ההון. השני, ביטול של מס יסף, שיהיה בשעור של 8.3% על 61% מס, בפועל זה חמישה אחוז מהרווח והשלישי זה שב־1985 חברות היו צריכות לשלם מס על הפסדים ריאליים מהחזקה באג"ח משלתי ואשתקד ניתנה אפשרות לקזז את זה.

שלושת השינויים האלה גרמו לכך שבכל החברות הרווח הנקי לאחר מס הוכפל לאחר 1986 ולכן אגרו החברות רזרבות כספיות שמאפשרות צמיחה.

ב־1987 נכנסות לתוקף הוראות החוק, שמפחיתות את שעורי המיסים מ־61% ל־52.5%. זה מאפשר תחילת צמיחה, אומר לין. "זה אפשרי גם בלי גיוס הון בבורסה. זו פעם ראשונה ששינויים במיסוי הם כחזית רחבה כל כך ולא רק לגבי מגזר ספציפי אלא לכל המגזר העסקי והם פועלים בצורה כה דרסטית להגדלת הרווח הנקי והיתרות שתהיינה לחברות לאחר תשלומי המס, כך שהחברות יכולות להשקיע את הרזרבות הללו בשלב של צמיחה".

כל השטחים לתערוכת יצוא 87 יימכרו עד סוף ספטמבר

מאת דני גוב

כל השטחים בתערוכת "יצוא 87" יימכרו עד סוף חודש ספטמבר, כך מעריכים מארגני התערוכה, נוכח העניין שמגלות חברות מקומיות וזרות בתערוכה זו.

בתערוכה יוצגו מערכות הרישות וממוחשבות לשינוע יעיל של מטענים באויר ובים, כולל מעקב אחר תנועת המשלוחים בזמן המשלוח ועד להגעתו ליעד הסופי. תערוכת היצוא הבינלאומית תתקיים בתחילת דצמבר במרכז הקונגרסים בגני התערוכה בתל אביב.

את מערכות שילוח המטענים יציגו חברות שילוח ותובלה כמו: שילות, דפנה, און אקספרס, תשגיר, ארמפורד ואהרונה.

נכסי קופות הגמל של דיסקונט 3.1 מיליארד ש"ח

סך כל נכסי קופות הגמל שליד בנק דיסקונט – „תמר", „גפן", „שקמה" ו„קופה כללית לפיצויים" ליום 30 ביוני 1987 הגיע ל־3.1 מיליארד ש"ח לעומת 2.7 מיליארד ש"ח בסוף 1986.

חלקן של קופות הגמל שבניהול בנק דיסקונט מסתכם ב־21% מסך כל הצבירה בקופות הגמל הבנקאיות.

נתוני הצבירה נטו במחצית הראשונה של שנת 1987 מצביעים על גידול של 40% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. למעלה מ־50% מחוסכי הקופות חוסכים באמצעות הוראת קבע חודשית. רוב הוראות הקבע צמודות למדד ובכך שומרים החוסכים על ערכו הריאלי של החסכון.

זלמן שובל מציע להחליף החוב החיצוני בחברות משלתיות מישראל

מאת דני גוב

זלמן שובל, יו"ר תנועת רפ"אומץ, מציע להמיר את החוב הישראלי החיצוני בחברות ממשלתיות מישראל. לדעת שובל, ניתן להמיר את החוב החיצוני, המגיע כיום להיקף של כ־25.5 מיליארד דולר בשיטת "החלפה" (SWAP).

תכניתו של שובל מתבססת על מגמות מסוימות המקובלות באחרונה על הבנקאות העולמית הן על חובים בממשל האמריקאי. המגמה מושתתת על החלפה של נכסים כלכליים הנמצאים בידי הממשלה (חברות דלק, תחבורה, מקרקעין, תעשייה וכד') תמורת החוב שחבה ישראל לממשלת ארה"ב.

הטכניקה המוצעת תהיה זו של מכירת הנכסים הללו לגורמים האמריקאים העוסקים בהשקעות ובבנקאות – כשאלה ישלמו תמורתם לאוצר האמריקאי כנגד הקטנת החוב הישראלי וסכום מקביל.

הנכסים יימכרו אחר כך באמצעות שוקי ההון למשקיעים בכל העולם. בהמשך להחלטת הממשלה למכור חלק מהחברות הממשלתיות ולהעזר בהקשר לכך בבנקים להשקעות מארה"ב, הביע שובל את תקוותו, שלא תעשה חצי עבודה ושגם בעיית החוב החיצוני לאמריקאים תטופל במסגרת זו, אחרת, בלתי אפשרי יהיה להחלץ מתשלומי הריבית האדירים ושחלק גדול מהסיוע האמריקאי מבוזבז עליהם.

שערי מטבע חוץ ביום 23.8.87

המטבע	השינוי	בנקנוטים – לאומי קניה	בנקנוטים – לאומי מכירה	בנקנוטים – הפועלים קניה	בנקנוטים – הפועלים מכירה	בנקנוטים – דיסקונט קניה	בנקנוטים – דיסקונט מכירה	העברות והמחאות – לאומי קניה	העברות והמחאות – לאומי מכירה	העברות והמחאות – הפועלים קניה	העברות והמחאות – הפועלים מכירה	העברות והמחאות – דיסקונט קניה	העברות והמחאות – דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב		1.56	1.63	1.57	1.64	1.57	1.64	1.5990	1.6190	1.6015	1.6215	1.6000	1.6201	1.6095
1 מארק גרמני		0.85	0.89	0.86	0.90	0.86	0.90	0.8747	0.8857	0.8778	0.8887	0.8762	0.8872	0.8805
1 לי"ש		2.52	2.65	2.55	2.68	2.54	2.67	2.5904	2.6228	2.5996	2.6320	2.5904	2.6250	2.6071
1 פרנק צרפתי		0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2616	0.2649	0.2619	0.2652	0.2618	0.2651	0.2635
100 יינים יפאניים		1.09	1.14	1.10	1.15	1.10	1.15	1.1170	1.1310	1.1172	1.1311	1.1188	1.1323	1.1224
1 גולדן הולנדי		0.76	0.79	0.76	0.80	0.76	0.80	0.7770	0.7867	0.7789	0.7887	0.7763	0.7860	0.7812
1 פרנק שוויצרי		1.03	1.08	1.04	1.09	1.04	1.09	1.0575	1.0708	1.0605	1.0737	1.0578	1.0711	1.0639
1 כתר שוודי		0.24	0.25	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2499	0.2530	0.2503	0.2534	0.2501	0.2533	0.2515
1 כתר נורבגי		0.23	0.24	0.23	0.25	0.23	0.25	0.2389	0.2418	0.2391	0.2421	0.2387	0.2417	0.2402
1 כתר דני		0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.2271	0.2299	0.2274	0.2301	0.2268	0.2297	0.2283
1 מארק פיני		0.35	0.37	0.35	0.37	0.35	0.37	0.3609	0.3654	0.3614	0.3659	0.3608	0.3653	0.3632
1 דולר קנדי		1.18	1.23	1.19	1.24	1.18	1.24	1.2063	1.2214	1.2083	1.2233	1.2061	1.2213	1.2142
1 דולר אוסטרלי		1.07	1.18	1.10	1.18	1.11	1.19	1.1393	1.1535	1.1412	1.1554	1.1422	1.1566	1.1468
1 ראנד דרא"פ		0.50	0.60	0.47	0.79	0.49	0.69	0.7747	0.7844	0.7780	0.7877	0.7753	0.2851	0.7796
10 פרנקים בלגיים		0.41	0.43	0.41	0.43	0.41	0.43	0.4186	0.4238	0.4223	0.4276	0.4217	0.4270	0.4236
10 שילינגים אוסטריים		1.21	1.27	1.22	1.28	1.22	1.28	1.2448	1.2604	1.2468	1.2623	1.2461	1.2617	1.2521
1000 לירטות איטלקיות		1.17	1.24	1.19	1.26	1.19	1.27	1.2080	1.2231	1.2123	1.2275	1.2109	1.2261	1.2160
1 "סל" (ECU)		—	—	—	—	—	—	1.8133	1.8359	1.8159	1.8385	—	—	1.8245
1 דינר ירדני		4.43	4.71	4.54	4.83	4.45	4.75	—	—	—	—	—	—	4.5388
10 לירות לבנוניות		—	—	0.09	0.10	0.05	0.08	—	—	—	—	—	—	0.0664
1 לירה מצרית		0.68	0.72	0.67	0.71	0.68	0.74	—	—	—	—	—	—	0.7114

مكان الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

ההסתד' תציע איך לשפר תנאים של עובדים מהשטחים

מאת כתב „דבר"
לענייני עבודה

ההסתדרות החליטה להקים ועדה מטעמה שתציע שורה של שינויים בתנאי העסקתם של הפועלים הערבים מהשטחים.

על הקמת הוועדה הוחלט לאחר ששניים מחברי הוועדה המרכזת של ההסתדרות – פיני שומר ומאיר גת – גיבשו מסמך שבו הם מתריעים על תנאי העבודה המחפירים, כדבריהם, של הפועלים מהשטחים המועסקים בתחומי הקו הירוק.

נבון נוזף

(עס"ת). – שר החינוך יצחק נבון נזף אתמול במנהל החינוך הדתי במשרד יעקב הדני. השר החליט על הנזיפה לאחר שנפגש עם הדני ביום שישי.

במכתב שנמסר לו מציין השר כי בעתירה שהגישו הורים מרחובות לבית המשפט הגבוה לצדק נגד משרד החינוך, עיריית רחובות ונשי „אמי", נכללו מסמכים ומכתבים פנימיים של המשרד שהדני העביר לעותרים.

השר קובע כי בפעולה זו פעל מנהל החינוך הדתי בניגוד להוראות התקשיר האוסרות על עובדי מדינה למסור ידיעות ומסמכים שנמצאו ברשותו בתוקף עבודתו ותפקידו לבני שאינו מוסמך לקבלם. „אני רואה בחומרה מעשה זה והריני נוזף בך על כך", כתב השר להדני.

עיתונאי חיפה ניתקו מגע עם הדתיים בגלל התקיפה

מאת אריאלה ראובני
סופרת „דבר"

ההתפרעות האלימה של קבוצת חרדים בליל שבת במרחוב בחיפה, אשר במהלכה הוכו שני עיתונאים ונזקקו לטיפול רפואי, עוררה תרעומת רבה בעיר. ראש העירייה אריה גוראל אמר כי הוא משוכנע שזה אירוע חריג וכי נטלו בו חלק אנשים מחוץ לחיפה שהיו מעוניינים ללבות את היצרים.

ראשי החרדים בעיר הביעו גם הם צער על המקרה וגינו את מעשי האלימות.

רבה הראשי הספרדי של חיפה, בקשי דורון, שניהל את עצרת התפילה במרחוב, אמר כי הוא מצר על התקרית, אולם עיתונאים הבאים עם מכשירי הקלטה לסקר אירוע בעת תפילה בליל שבת, צריכים להביא בחשבון שיש בכך משום חילול שבת והדבר עלול להתפרש כפרובוקציה.

ועד אגודת העיתונאים בחיפה גינה אתמול בחריפות את מעשי האלימות ושלח מכתבי מחאה לרבנים הראשיים ולמשטרת חיפה. במכתב אל הרבנים הראשיים נאמר בין היתר: „אנו מחים נמרצות נגד מעשי אספסוף מוסת שהעז להרים יד על עיתונאים בהפגנה שיזמתם. בשום אופן לא נוכל לעבור על כך לסדר היום". על המכתב חתום יו"ר הוועד יהושע גלבוע.

האגודה גם החליטה להשעות את מגעיה עם הציבור הדתי בחיפה עד לבירור הפרשה ומיצוי הדין עם תוקפי העיתונאים. במכתב של ועד אגודת העיתונאים אל מפקד משטרת חיפה, תת ניצב יעקב חביב, הובעה התמרמרות על שהמשטרה לא הציבה במקום כוח משטרתי, בעיקר לאחר שהניסיון מלמד ש„הפגנות כאלה כרוכות לא אחת באלימות". גם איגוד העיתונאים בשירות הציבורי בחיפה (דוברים) גינה אתמול את המתפרעים.

הוועד נגד כפיה דתית בעיר הודיע כי עקב מעשי האלימות של חוגים דתיים הוא מחדש את פעילותו נגד כפיה דתית.

צוות מיוחד יבדוק התמוטטות בניינים

מאת דני גוב, סופר הכלכלי של „דבר"

לשכת המהנדסים הקימה אתמול צוות מקצועי האמור לבחון את הסיבות שהביאו להתמוטטות שלושה בניינים בימים האחרונים.

יו"ר הלשכה, יצחק רז, הורה אתמול על הקמת הצוות בשיתוף עם איגוד מהנדסי הבניין. המסקנות יוגשו בעוד חודש.

רז אמר אתמול, כי הוא פוסל על הסף טענות, שהושמעו בימים האחרונים, כאילו ההתמוטטויות נגרמו כתוצאה מביצוע כושל, מתוכנן, על ידי פועלים ערביים. לדבריו, אלפי פועלי הבניין הערביים המועסקים בענף הבנייה בארץ כבר עשרות שנים, הוכיחו את עצמם ואין לתלות בהם את האשם במקרי ההתמוטטויות האחרונים, שהם בבחינת צירוף מקרים.

10 סופרים עבריים יקבלו את פרס היצירה

(עש"ת). – עשרה סופרים עבריים יקבלו את פרס קרן לוי אשכול לפרסי יצירה לשנת תשמ"ח. הטקס יתקיים ביום הולדתו של אשכול בסוף אוקטובר.

יו"ר חבר הנאמנים של הקרן, אהרון ידלין, מסר כי יקבלו את הפרס שולמית אפפל, יוסף בורשטיין, אוד ציון ברתנא, יאיר הורביץ, ע. הלל, שולמית לפיד, גיורא לשם, אמנון נבות, גפים שיידי ובר-ציון תומר.

הסופרים הנבחרים לקבלת הפרס הומלצו על ידי ועדת שופטים שכללה את פרופ' חיים שוהם, המשוררת ש. שפרה וד"ר מנוחה גלבוע.

השר נבון החליט להעניק בשנה הבאה פרס זה גם לסופרים ערביים.

משרד החינוך הכפיל השנה את מספר הזוכים בפרס.

„קרנבל בגן החיות" נפתח בחיפה

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

„קרנבל בגן החיות", זה שמו של אירוע מוסיקלי-בידורי יוצא דופן שנפתח אתמול בגן החיות ובגן האם על הכרמל וימשך חמישה ימים. מדי יום ייערכו בשני האתרים הללו מופעים של מוסיקה, מחול, פנטומימה, תיאטרון וקלנוע.

שחקנים ופנטומימאים יופיעו בקונכיה בגן האם וליד הכלובים בגן החיות, מעל מרפסות הכתים בגן וינועו כשבילי הגנים. כך, למשל, יארחו הארנבים בגן קלרינט, הכבשים יארחו את הצ'לו, ליד היגואר תופיע שלישית מיתר.

את הקרנבל עורך האגף לתרבות של העירייה והניהול האמנותי בידי המנצח והמלחין יצחק שטינר.

עם המשתתפים במופעים נמנים להקת „קולך", חמישה מוסיקאים שיגישו רפרטואר מעולם הפולקלור, הפופ ומוסיקה קלאסית. כן יופיעו להקת מחול וג'אז ברזילית, להקת בת שבע, להקת האוריינט, שלמה גרוניך, מקהלת שליחי הנשמה וכן מקהלת הקונסרבטוריון של תל אביב ולהקת פיאססה במוסיקה ספרדית ועוד.

על הבימה המרכזית בגן האם יהיו מדי ערב שתי תוכניות: האחת, ב-19.30, שבה יוקרנו סרטים אלמים בליווי נגינת פסנתר, והאחרת, ב-21.30, במוסיקה, מחול וזמר. הבימה השניה תארח מדי ערב ב-21.30 תוכנית ג'אז בהשתתפות הרכבים שונים של נגנים.

מזל ביש ממשיך לרדוף את נהג המיכלית משה פיטוסי

המזל הביש ממשיך לרדוף את נהג מיכלית הדלק, משה פיטוסי (30) מבאר שבע. ב-5 בספטמבר 1985 נדקר בסכין על ידי שני אלמונים בכפר פלשתין בעזה בעת שעסק בתדלוק מסוף הדלק שבמקום באמצעות מיכליתו. ב-1 בינואר 1987 נכווה קשות כתוצאה מהתלקחות דלק במיכלית בה נהג ליד השוק העירוני בבאר שבע. אתמול פתח פיטוסי, עם אשתו סלביה ובנם הפעוט יוסי, בשביתת רעב מול משרדי המוסד לביטוח לאומי במחאה על הסחבת הננקטת, לדבריו, בתהליך שיקומו בעקבות פציעותיו.

פיטוסי טען כי הביטוח הלאומי טרם פיצה אותו על שתי התאונות שאירעו לו בשנתיים האחרונות. „מזה כשמונה חודשים שאינני עובד. מול שההורים מפרנסים אותי ואת משפחתי. בגלל הדקירה בעזה נתנו לי 10 אחוזי נכות והציעו לי להירשם להבטחת הכנסה. הגשתי בקשות ועד היום לא קיבלתי שום תשובה", הוא אומר בזעם.

את החלמתו מדקירתו בעזה תיארו הרופאים כנס רפואי. הסכין שנעצה בו שני המתנכלים פגעה כסנטימטר מהעורק הראשי ולמזלו הרב היא נותרה נעוצה בגבו עד בואו לבית החולים, דבר שמנע איבוד דם רב. לאחר שבועות אחדים החלים ונשא את חברתו, סילביה, לאשה. יותר משנה לאחר מקרה זה אירעה התאונה בה נכווה באורח בינוני כתוצאה מהתפוצצות מיכליתו. „הפציעות גרמו לי נזק בריאותי קשה שנותן את אותותיו עד היום. „המשקל שלי ירד מ-97 ל-54. חודשים רבים לא עבדתי, התקשיתי לחזור למסלול החיים הרגיל. אני סובל מבעיות בריאות וכתוצאה מכך מליקויי נשימה וקשה לי להתרכז. בביטוח לאומי אומרים לי כל הזמן שהנושא שלי בטיפול, אבל עד מתי מסוגל בן אדם לסבול", שואל פיטוסי.

דוברת המוסד לביטוח לאומי, אלישבע בראון, אמרה אתמול בתגובה כי מבדיקה שנערכה בתלונתו של פיטוסי התברר כי הטיפול בעניינו אכן התארך יתר על המידה. „כרגע אנו בודקים את סיבת השיהוי כדי להבטיח שמקרים כאלה לא יישנו", ציינה. בהתייחסה לפציעתו הראשונה, אמרה כי מיד לאחר המקרה קיבל פיטוסי קיצבת נכות זמנית וכשפג תוקף זמנית נכותו, אושרה לו, בעקבות החלטת ועדה, נכות לצמיתות מאפריל 1987. לגבי התאונה השניה נקבעו לו אחוזי נכות זמניים עד יוני 1988, שעל פיהם כבר שולמו לו סכומי הקיצבה שהגיעו לו. נוסף על כך הוא נמצא מזה כארבעה חודשים בטיפול מחלקת השיקום של המוסד לביטוח לאומי במטרה לשקמו ולהציע לו מקצוע שיתאים למגבלותיו. „פיטוסי הגיש בקשה להבטחת הכנסה והמחוקק קבע מתן תשובה תוך 60 יום ממועד הגשת הבקשה. מועד זה יחול מחר (היום) ואז הוא יקבל, ככל הנראה, תשובה חיובית", מסרה הדוברת.

פיטוסי, אשתו והבן שובתים רעב מול משרדי הביטוח הלאומי בבאר שבע

בכל אזור ים המלח אין אפילו תחנת כיבוי אחת

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

„השריפות האחרונות שאירעו בארץ אינן מדליקות נורה אדומה, קשה לי להבין כיצד עד היום אין בכל איזור ים המלח ולו תחנת כיבוי אחת" – מתריע ראש המועצה האזורית „תמר", משה סמיר, הדורש להקים לאלתר שתי תחנות כיבוי אש באיזור.

סמיר פנה באחרונה פעמים אחדות למפקח הארצי על הכבאות בתביעה לקבל את דרישתו בדחיפות רבה, אולם עד כה, לדבריו, לא היו כל תוצאות ממשיות לתביעה זו. סמיר טוען כי למרות הדליקות הגדולות שאירעו לאחרונה באיזור ים המלח, לרבות השריפה הגדולה במלון „מוריה", בה קיפחו חיי אדם, מוצבת בתחום שיפוטה של המועצה האזורית „תמר" רק כבאית אחת ואף היא מיושנת, אינה מצויידת בסולם הידראולי ואין בה תותח קצף לכיבוי שריפות מרחוק.

לדברי סמיר, עוד בשנת 1974 פנה ראש המועצה האזורית דאז למשרד הפנים בדרישה להקים תחנת כיבוי בתחום המועצה. התביעה נותרה, לדבריו, ללא מענה ומה שהתקבל בעקבות דרישה זו הם מטפי כיבוי משרדיים בלבד.

מוחמד עוואד הרים ידיים – עבר לדירה אחרת בערד עקב גזענות

מאת אמיר רוזנבליט,
סופר „דבר"

מוחמד עוואד, שנתקל ביחס מחפיר מצד דיירים בבניין בערד אשר סרבו לאפשר לו ולבני משפחתו לשכור שם דירה על רקע גזעני, החליט לעקור למקום מגורים אחר במקום.

„אני עדיין אופטימי ומקווה שאותם אנשים שהתנגדו שערבי יתגורר בבניין שלהם בצורה כל כך מכוערת, הם מיעוט ואין תופעות נוספות כאלה בערד או במקומות אחרים. עם זאת, יש לי חשש כבד שהכהניזם מתחיל להכות שורש בארץ וחייבת להתבצע פעילות ממוסדת, בעיקר מצד משרד החינוך, בכיוון של סובלנות והבנה הדדית. אני אישית מוכן ליטול חלק בפעילות מעין זו", אמר אתמול עוואד, ערבי בוגר אוניברסיטת בן גוריון, המשמש אחראי במעבדת המזון של מפעל „שפע" בערד ומזכיר ועד העובדים בו.

עוואד (30), רעייתו מרים ושלושת ילדיהם עמדו אתמול במוקדה של מתקפה תקשורתית בעקבות הסערה הציבורית שעוררה ההתנגדות של דיירי הבית ברחוב אלעזר בן יאיר 52 בערד, לאפשר מגורים של המשפחה בדירה באחת הכניסות. עוואד עובד ב„שפע" מזה כשלוש שנים ויש לו חברים יהודים רבים ביישוב. אשתו משמשת כמורה בבית ספר בתל ערד. לפני כשנה עקרו מבאר שבע לערד מפני שעבודתו של עוואד דרשה נוכחות במפעל בשעות לא מקובלות.

במשך שנה התגורר עם משפחתו, ביחסי שכנות מצויינים, עם יתר הדיירים ברחוב אלעזר בן יאיר 24. לפני עשרה ימים נאלץ לחפש דירה אחרת בערד, מכיוון שבעל הדירה שלו חזר לישוב לאחר תקופה מסויימת בה התגורר בראשון לציון. לאחר שמצא דירה מתאימה באותו רחוב, בבית מס' 52, השייכת למשפחת צפירה, ועמד לחתום עמם חוזה לשנה, התעוררה בכניסה תסיסה והתנגדות מצד חלק מהדיירים, שסרבו בכל תוקף לאפשר לבעל הדירה לחתום על החוזה עם דיירים ערביים.

„לא ניתן לערבים להכנס לכאן, בדיוק כמו שלנו לא מאפשרים כניסה לחברון. לא נאפשר לך לערוך את החוזה. חבל על ההוצאות שלך. נשפוך נפט עליך ועליהם ונעלה את הדירה באש. אם הדירה יקרה לך, אל תחתום על החוזה. מה שאירע ברמת עמידר יהיה כלום לעומת מה שיתרחש כאן". כך איימו דיירי הכניסה על בעל הבית ועל הדיירים המיועדים להתגורר במקום.

עוואד, שחינך את ילדיו לסובלנות ולדו-קיום בשלום בין אזרחי ישראל, אשר בתוקף תפקידו כמזכיר ועד נהג להגן ולהיאבק בתקיפות רבה על האינטרסים של מאות מעובדיו היהודיים של המפעל, הוכה בתדהמה.

„כנראה שהכהניזם נותן את אותותיו ברחוב היהודי. בהתחלה אמרתי לעצמי שזה מקרה שולי המצביע על רמה אנושית ירודה של מייצגי התופעה הזו. אבל כנראה שזה לא כך. אני מודאג מהתופעות הללו ורואה אותן בחומרה. אני מוכן לומר יותר מזה, ואתה יכול לצטט אותי: כשם שהנאצים רצו לפתור לתמיד את בעיית היהודים, כך חוששני שהדיבורים על טראנספר ותופעות כגון אלה שאני חווה, מובילים לאותו כיוון שהנאצים והפאשיסטים רצו בו".

עוואד כבר הסיק את מסקנותיו האישיות מהמקרה. „אינני רוצה להיכנס למיטה חולה. אפילו שחלק מהדיירים אולי כבר מצטערים על התנהגותם, מבחינתי אין דרך חזרה. בכל מקרה, יחסי השכנות כבר לא יהיו מה שהיו יכולים להיות. כבר מצאתי לעצמי דירה חדשה בערד ואף חתמתי על זכרון דברים עם בעל הבית. בימים הקרובים נעבור לגור במקום", הוא אומר בעצב.

בעל איטליז בפ"ת „היה מנהל הבנק של חברי רשת ההרואין הבלגית"

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

שלמה טנצר, בעל איטליז ברחוב יהלום 23 בפתח-תקוה, זכה לכינוי „מנהל הבנק" של רשת ההרואין הבלגית שנעצרה ביוני האחרון על ידי בלשי מחלק הסמים ביחידה המרכזית של משטרת מחוז תל-אביב.

התובעת, עו"ד שרה דותן, אמרה אתמול בבית המשפט המחוזי בתל אביב, בעת דיון בהארכת מעצרם של שלושת חברי הרשת, כי יש בידי המשטרה ראיות לכך שטנצר, אחד מהשלושה, היה „מנהל הבנק" וזאת למרות שלא הודה כי אכן מימן והחזיק כספים שהיו שייכים לרשת הסמים הבלגית.

בכתב אישום שהוגש לפני למעלה מחודש לבית המשפט המחוזי בתל-אביב ציינה התובעת כי תגיה אהרנה (26), פטריק פרץ (24) ושלמה טנצר (31), עשו יד אחת עם סמי שטרית ליבא לישראל הרואין. על פי כתב האישום ב-16 ביוני השנה המתין מנשה נקר לשיחות טלפון מפטריק פרץ בקשר לשחרור המכונית, שאמורה היתה להגיע עם סמים ביבוא אישי מבלגיה ועוד לפני כן קיבל טנצר שיחת טלפון שבה נאמרו דברים המהווים ראיה לקשריו בנושא יבוא הסמים מבלגיה. כל התיאומים נעשו בביתו של טנצר.

טנצר, שהורשע בעבר בהחזקת מט"ח בפרשת „הבה נגילה", טען שלא ידע מאיפה הגיע הכסף שקיבל ממנשה נקר. נקר, שהוכרז עד מדינה בפרשה זו, הביא לו את הכסף. „חשבתי שטנצר יודע מאיפה מגיעים הכספים שאני נותן לו", אמר, אך לא ציין אם טנצר ידע באורח מפורש מהיכן הגיעו. טנצר אמר שלא ידע מעולם מה מקור הכספים, אך סניגורו אמר, כי לקוחו חשב שהכסף הגיע ממפריון כספים של תחנת טלוויזיה בכבלים שהיתה בידי חברי הרשת.

ערבים נדחו מבתי"ס מקצועיים יהודיים

מאת יעל פישביין
סופרת „דבר"
לענייני החינוך

מאות תלמידים ערבים שביקשו להתקבל לתיכונים מקצועיים יהודיים באזור חיפה והצפון, נדחו בטענה שאינם עומדים ברמה לימודית נאותה. לדברי מפקחים ערביים, בחינות הכניסה שנערכו לתלמידים הערביים לא התחשבו בקשיי השפה ומשום כך נכשלו המועמדים.

עלי חיידר, הממונה על החינוך במגזר הערבי, הגיב: "בתי ספר מקצועיים יהודיים אינם פתרון לתלמידים ערבים. הם קולטים רק את הטובים ביותר והפחות טובים נפלטים ממערכת החינוך ומגיעים לשוק העבודה ללא כל הכשרה מקצועית."

יו"ר הקרן לחינוך טכנולוגי במגזר הערבי, אברהים עודה, מסר כי באחרונה השיגה הקרן ממקורות במערב גרמניה שני מיליון דולר להקמת בית ספר תיכון ומכללה טכנולוגית במגזר הערבי.

לדברי עודה החינוך הטכנולוגי הערבי מפגר בהרבה אחרי החינוך הטכנולוגי במגזר היהודי ונחוצה השקעת משאבים עצומה כדי לגשר על הפערים. עודה הוסיף כי בוגרי החינוך הטכנולוגי הערבי נקלטים היטב במקומות עבודה בעוד שמהנדסים ובוגרי אוניברסיטה ערביים מתקשים להשתלב במקומות עבודה. לדבריו, תלמידים ערביים שאינם מתקבלים לבתי ספר טכנולוגיים אינם משתלבים בעבודה ונמצאים חשופים להשפעות תרבותיות שליליות.

שר החינוך הורה להשוות את תנאי העבודה של שרתים ערביים לאלו של שרתים יהודיים, לאחר שבבדיקה שנערכה במשרד החינוך נמצא כי השרתים הערביים בבתי ספר יהודיים מנקים שש כתות ליום עבודה לעומת שרתים במגזר היהודי המנקים 44.4 כתות ליום. בלשכת שר החינוך נערכה באחרונה תוכנית לשיפור ולקידום החינוך במגזר הערבי הכולל הקצאת שעות לפרוייקטים חינוכיים, הקמת כתות הרשות, מניעת נשירה מבתי ספר, ופיתוח התרבות הערבית.

מרכז לאיתור מחלות מין כולל איידס נפתח בתל אביב

(ע). – מרכז בדיקות לאיתור מחלות מין הוקם על ידי „הוועד למלחמה באיידס" בשיתוף עם קופ"ח הכללית והנבדקים יקבלו אמצעי מניעה וגם מזרקים חד-פעמיים לצרכני סמים ללא תשלום.

הנבדקים במרכז יעברו בדיקה גופנית על ידי רופא קופ"ח בדיקת דם לאיתור נוגדנים לאיידס, זיבה ועגבת. את התשובות ניתן יהיה לקבל כעבור 4-5 ימים. מתנדב, חבר „הוועד למלחמה באיידס" אשר יקבל את הפונים, יספק להם חומר כתוב על המחלה ויענה על שאלותיהם.

מרכז הבדיקות יפעל במרפאת קופ"ח נוה שאנן ליד התחנה המרכזית, רחוב יסוד המעלה 61 בכל יום ד' החל ביום 26.8.87 משעה 17.00 עד 19.00. שעות הפעלה יורחבו בהתאם לביקוש. הבדיקה תיערך תמורת תשלום בסך 20 ש"ח. פטורים מתשלום חיילים בשירות חובה וצעירים מתחת לגיל גיוס. „הוועד למלחמה באיידס" מפעיל קבוצות תמיכה לנושאי נוגדנים ולהורים של אנשים שמתו או החולים באיידס. קבוצות אלה מופעלות על ידי פסיכולוג ועובד סוציאלי תוך דיסקרטיות מוחלטת. בקבוצות אלה ידונו המשתתפים בבעיות ויקבלו תמיכה ועידוד.

על מנת להצטרף לקבוצה כזאת יש לפנות בכתב לת.ד. 33602, ת"א 61336, או בטלפון לקו הפתוח המופעל על ידי „הוועד למלחמה באיידס" בכל יום ב' בין השעות 19.30-23.00 בטלפונים: 03-290101, 03-203121.

צו עיקול על 700 אלף ש"ח של שלוש חברות „דניש"

מאת נתן רועי, סופר
„דבר" לענייני משטרה

צו עיקול זמני על סך 700,000 ש"ח נגד חברות „דניש" הוצא בסוף השבוע על ידי השופט אודי גורן, רשם בית המשפט המחוזי בתל-אביב, לבקשת בנק המזרחי המאוחד, סניף הדר דפנה.

צו העיקול הוצא לבקשת הבנק עד שתוגש לבית המשפט, ביום ו' הקרוב, תביעה בסדר דין מקוצר נגד הרשת.

בקשת העיקול הוגשה נגד דניש פלוס בע"מ, דניש אינטריורס ודניש אינטרנשיונל בע"מ – שלושתן מרחוב ז'בוטינסקי 104 ברמת-גן ונגד טביב מרחוב ורמייזה 1 בתל-אביב, האחראי מטעם השלוש. לטענת מנהל סניף הבנק בבנין הדר דפנה, יוסף קניגסבך, חבות שלוש החברות 700,000 ש"ח בקירוב.

בא כוח הבנק ציין, כי לחברות „דניש" יהיו כספים רבים בחברת „ישראכרט", יש להן נושים רבים ועלול להיגרם נזק בלתי הפיך אם לא יוטל מיד עיקול על כספי הרשת. רשם בית המשפט המחוזי נאות, כאמור, להטיל את העיקול.

לחברינו ענת ויצחק וורמברנד
ברכות מזל טוב בהיות בתכם
טלי בת-מצוה
בית „דבר"

של היום הוא חדש

במלאת שלושים לפטירת בעלי ואבי
אברהם ולדמן ז"ל
נפקוד את קברו היום, יום שני 24.8.87
כ"ט באב תשמ"ז בשעה 5.00 אחה"צ.
נפגשים בבית העלמין „דרום" (חולון)
ליד השער החדש.
המשפחה

למרסל בן דוד
אתך באבלך במות אחותך
אנט ז"ל
חבריך במרכז מפלגת העבודה

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	12	19	גשום
אמסטרדם	16	21	בהיר
בואנוס איירס	7	18	בהיר
הלסינקי	14	20	מעונן
הונג קונג	27	31	מעונן
וינה	15	28	בהיר
ז'נווה	18	22	גשום
טוקיו	24	26	מעונן
טורונטו	22	29	מעונן
יוהנסבורג	5	17	בהיר
לונדון	14	22	בהיר
ליסבון	19	25	בהיר
מדריד	19	34	מעונן
מונטריאול	16	26	מעונן
ניו יורק	21	29	בהיר
פאריס	17	27	מעונן
פרנקפורט	18	31	גשום
ציריך	18	22	גשום
שטוקהולם	20	14	מעונן
שיקאגו	20	24	בהיר

ירושלים: רח' יפו 30, טל. 231373
חיפה: דרך הים 2, טל. 384655
באר שבע: רח' האבות, טל. 35282
swissair

מנת דם חיים לאדם
זכור
תרומת דם אחת מקנה ביטוח דם שנתי למשפחתך ולך.

אנו מודיעים בצער רב על פטירת
אמנו סבתנו חברתנו
דינה בן-דרור
ההלויה תתקיים היום, יום שני,
כ"ט באב תשמ"ז, 24.8.87,
בשעה 16.00
בכפר יחזקאל.
המשפחה
ובית כפר יחזקאל

במלאת שלושים לפטירתה
של חברתנו
גיטל ולדמן ז"ל
נעלה לבית הקברות
ביום ג', ל' באב תשמ"ז, 25.8.87, בשעה 18.00
המשפחה
ובית רמת יוחנן

במלאת שלושים לפטירת יקירנו
ארנון (קופל)
בן-ארי (ארקין) ז"ל
תתקיים אזכרה
מחר יום ג', ל' באב תשמ"ז,
25.8.87, בשעה 17.30 אחה"צ,
בבית העלמין הדרום
(בגבול חולון בת-ים)
נפגשים ליד השער הישן
המשפחה

לחברתנו אידלמן לובה
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף גבעתיים
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו הפנסיונר
אברהם אבני ז"ל
ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום
והגמלאים הפנסיונרים בחברת החשמל

לחברתנו לעבודה עזר יהודית
משתתפים בצערך במות
אביך ז"ל
תנחומים לבני המשפחה
הנהלת מבטחים
והעובדים

הננו משתתפים בצערו של חברנו לעבודה
מיקי הדר
על מותה ללא עת של רעייתו
ניצה הדר ז"ל
תנחומינו לילדיו, למשפחה
ולבית קיבוץ נוה איתן.
ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הוועד הפועל

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו לעבודה
כהן מיכאל
במות אחיו עוזיאל ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה
תנובה סניף מחוזי ת"א
ההנהלה והעובדים

מנת דם חיים לאדם

דבר היום

משה הביס את רודולף

לפני 30 שנה רעשה הארץ כאשר הרמטכ"ל דאז, משה דיין, עמד לצאת לביקור־עבודה במערב גרמניה. שנה אחר־כך יצאו לראשונה קצינים בכירים מצה"ל – וביניהם אחד מוותיקי הנוקמים בנאצים, בתום מלחמת העולם השנייה – במשלחת רשמית ל„בונדסווהר". הקשרים הבטחוניים והמודיעיניים עם שר־ההגנה שטראוס ועם ראש הביון גהלן, לשעבר מבכירי המודי־עין של ה„וורמאכט" בחזית המזרחית, הגיעו לשיאם בראשית שנות ה־60'. במידה מסויימת, היו קשרים אלה אחראים לציון־דרך שולי (פרשת ישראל בר, שהמעקב אחריו התהדק בעקבות חתירתו למגע עם גהלן) ולצומת מרכזי בתולדות מדינת ישראל: התפטרותו הסופית של דוד בן־גוריון מראשות הממשלה. בן־גוריון, אדריכל השילומים והתייחסות לרפובליקה המתחדשת של אדנאואר כאל „גרמניה האחרת", החליט על פרישתו בעקבות ההתנגשות בין המקשר עם שטראוס (סגן שר־הבטחון שמעון פרס) לבין המקשר עם גהלן (ראש ה„מוסד" איסר הראל) בסוגיית המדענים הגרמנים במצרים.

רבע־מאה אחר־כך מבקר שר־בטחון ישראלי, לראשונה רשמית, במערב־גרמניה. ביקור יצחק רבין שם בחודש הבא הוא סימן נוסף לנירמול היחסים בין שתי המדי־נות, אם גם לא בהכרח בין שני העמים, בין הקרבן לבין תלייננו. לאחר שמדינת ישראל כבר שיגרה לבון ראש־ממשלה (ובין עצמו היה ראשון בכך) ונשיא, משקף ביקור זה בעיקר את הרובד המעשי של קשרי המדינות. הן מערב־גרמניה והן ישראל נחשבות לבעלות־ברית מרכזיות של ארה"ב, הגם שישראל אינה חברה בנאט"ו ואינה שותפה לכל בעיות אירופה. לתעשיה הבטחונית של גרמניה כישורים הדרושים לצה"ל גם בעידן הסיוע האמריקאי, דוגמת בינוי צוללות שהנעתן אינה גרעינית – יכולת שאותה ניזון חיל־הים האמריקאי בארצו במכוון.

תחבושות ההווה לא ירפאו את פצעי העבר. השתתפות מפקד בכיר בצה"ל – אלוף יוסי פלד – במשלחת רבין תיטיב לאפיין את הדרך שעשתה מדינה ניצולת־שואה כמותו עד להישענות גאה על עוצמתה. זהו, בסופו של דבר, נצחון הציונות על הנאצים, נצחונו של משה הס שנולד בבון על רודולף הס שמת בברלין.

שילוש קדוש מחכה לבג"ץ

מאת אמנון אסד

על־פי הערכה תסתכם השנה ההוצאה לאנרגיה בתקציב הלאומי של ישראל בכמיליארד ומאתיים מיליון דולר. חשבון פשוט מראה, כי אם יחסכו אחוזים ספורים מהסכום הזה, תקטן ההוצאה הלאומית בכמה עשרות מיליוני דולרים לשנה. הרפורמה שמציע שר האנרגיה, משה שחל, נוסף על עוד כמה שיפורים במשק הדלק, אמורה להביא לחסכון הזה. בשלב זה תקועה הרפורמה בדיונים שמקיימת הרשות הלאומית לאנרגיה ומועד הפעלתה תלוי בקצב דיונים אלה. במקביל אמור לדון מחר בית־המשפט העליון בעתירה לבג"ץ, שהגישו שתים מחברות הדלק, המבקשות אתראה של חודש לפני הפעלת הרפורמה.

לחברות הדלק אינטרס ברור לסתום את הגולל על הרפורמה המוצעת עוד לפני צאתה לאוויר העולם. שלוש חברות הדלק הפועלות בישראל שולטות, למעשה, על כל משק הדלק ומחלקות ביניהן את נתח השוק לפי מפתח קבוע ומוסכם מראש: החברה הממשלתית, „פז" נטלה ארבעים וחמישה אחוזים מהשוק, חברת „דלק" שולטת על שלושים וחמישה אחוזים ואילו עשרים וחמשת האחוזים הנותרים נפלו בחלקה של חברת „סונול". שילוש קדוש זה, שאינו אלא קארטל בפיקוח משרד האנרגיה, חולש כיום על שני מיקטעים עיקריים במשק הדלק – יבוא הנפט הגולמי ושיווק המוצרים הסופיים לצרכנים. למיקטע שבין שני אלה – זיקוק הנפט והפרדתו למוצרים השונים – אחראים בתי־הזיקוק, שהם מונופול ממשלתי, אף הוא בפיקוחו של משרד האנרגיה. על כל מערך הפיקוח חולש מינהל הדלק באמצעות מערכת של לא פחות מעשרים ושנים הסכמים שבין הממשלה ובין הגורמים השונים הפועלים במשק הדלק. פיקוח זה מקיף, למעשה, את כל משק הדלק, להוציא את תידלוק המטוסים והאניות האזרחיים. ההתחשבנות בין הממשלה ובין הגורמים השונים בענף נעשית רטרואקטיבית, על בסיס „קוסט פלוס".

אחרי כל האמור לעיל קשה שלא להגיע למסקנה, שבתנאי פעולתן של חברות הדלק – חוסר תחרות של ממש ואי־תלות בתוצאות העיסקיות שלהן – אין משק הדלק

הרפורמה במשק הדלק עשויה לחסוך למשק עשרות מיליוני דולרים לשנה, אבל היא תקועה: בגלל התנגדותו העיקשת של קארטל חברות הדלק, אי־אפשר להפעילה

הישראלי סובל מעודף יעילות. הרפורמה המתוכננת אמורה להביא להתייעלות ולחסכון לפחות בשני מיקטעים: יבוא הנפט הגולמי וניהול המלאים.

מדינת ישראל מייבאת כל שנה, באמצעות שלוש חברות הדלק, כשבעה מיליון טונות נפט גולמי, שהם כחמישים מיליון חביות. קרוב לחמישה מיליון טונות נפט מייבאות החברות באמצעות חוזים לטווח ארוך משלוש מדינות עיקריות: מצרים, מכסיקו ונורווגיה. יתרת יבוא הנפט – עד שניים וחצי מיליון טון בשנה – מגיעה לארץ משוקי ה„ספוט", בעיקר מרוטרדם ומאלכסנדריה.

לפי הצעת הרפורמה תבוטל חלוקת השוק בין החברות ובשלב הראשון של הרפורמה יתנהל יבוא הנפט משוקי ה„ספוט" על בסיס תחרותי. בתחרות זו יוכלו ליטול חלק, נוסף על חברות הדלק, גם צרכנים גדולים וגם בתי־הזיקוק. שוק ה„ספוט" הוא באחרונה שוק של קונים ויש בו לא מעט אפשרויות לרכישת נפט במחירים נמוכים. ניצול ההזדמנויות בשוק הזה מותנה בתהליך מהיר של קבלת החלטות, שלמעשה אינו קיים במבנה הנוכחי של מערך יבוא הדלק. שינוי מבנה היבוא יאפשר לגורמים השונים לפעול בזמן ועשוי לפיכך להבי־א לחסכון של עשרות מיליוני דולר בשנה.

התנגדותן של חברות הדלק לרפורמה מתמקדת בחשש מפני תחרות מצד בתי־הזיקוק. כמו בוויכוחים הגדולים שהתנהלו אצלנו בשנים האחרונות – המשא־ומתן על השכר או סיכסוך האחיות – הופרחו גם בנושא זה הרבה נתונים סותרים. במכתב ששלח לפני חודשים מנכ"ל חברת „דלק", אברהם אגמון, לשר האנרגיה משה שחל, טען אגמון, כי רכישת הנפט הגולמי בדרך שהיא נעשית היום, היא הנכונה והמועילה למדינת ישראל. לטענת אגמון, ברכישה המרוכזת יש יתרון לגודל: הנתונים שהוא צירף למכתבו מוכיחים, לדעתו, כי פרט לתקופת נפילת השאה הפרסי, רכשה ישראל נפט גולמי במחירים זולים יותר מאשר הארצות המפותחות בעולם. בתגובה על מכתב זה פירסמו בתי־הזיקוק, התומכים ברפורמה המוצעת, נתונים משלהם, המשקפים תמונה שלמה יותר של יבוא הדלק לישראל. מנתונים אלה מתברר כי בהשוואה לארצות־הברית, למשל, מייבאת אמנם ישראל נפט גולמי במחיר זול יותר, אבל איכותו ירודה מזו של הנפט האמריקאי.

היתרון של הגודל נשכח משום־מה ממנהלי חברות הדלק כאשר הם דנים בשאלת ניהול מלאי הדלק, הכלולה אף היא בהצעת הרפורמה. מלאי הדלק נחלק לשני סוגים – מלאי תפעולי ומלאי חירום. לפי הצעת הרפורמה יוחזק מלאי החירום בבעלות המדינה וימומן באמצעות התקציב. כיום אין מבחינים, למעשה, בין שני סוגי המלאים, המוחזקים כולם בבעלות שלוש חברות הדלק, לפי החלוקה הידועה.

גם כאן משלמת הממשלה לחברות את הוצאות האיחסון והמימון של מלאי החירום, לפי הסדר „קוסט פלוס" הידוע. לא רק שלחברות הדלק אין, בשל כך, כל תמריץ לנהל ניהול עיסקי את המלאים, אלא שוב צצה ועולה שאלת היתרון של הגודל. האשראי הבנקאי שמקבלות החברות למימון מלאי החירום יקר באחוז עד אחוז ורבע מהאשראי שיכולה הממשלה לקבל למימון אותו מלאי, בשל גודלה.

קשה לדעת את שיעור החיסכון המדוייק שיחסוך המשק בשל העברת מלאי החירום לרשות הממשלה, כי גודלו של זה נחשב לסוד בטחוני. סביר להניח שגם כאן מדובר בחסכון בסדר גודל של כמה עשרות מיליוני דולר לשנה.

אחוז(ת) בית

מאת יצחק בן־נר

– – – ואם פתאום נראה שהאמיר מחיר הדלק, תמיד אפשר להטיל אחוז אחד נוסף על מחיר הדלק כדי לסבסד בהכנסות את מחיר הדלק

חסר גדול עשה עמנו שר אנרגייתנו שחל, שפקח את עינינו בהצעתו להטיל אחוז אחד של מס על מחיר הדלק, כדי לממן את פרוייקט ה„לביא".

– ועוד 0.89 אגורה מכל ליטר לישיבות ולמוסדות־דת, עד ששום קטנוני חילוני לא יצטרך לבדוק אם פיקטיביים הם המקבלים אם לאו.

– ועוד 0.895 אגורה מכל ליטר דלק לסיוע לקופות־החולים ולמשרד הבריאות.

– ועוד 0.903 אגורה מכל ליטר לישובי הפיתוח ולייהוד הגליל ולהפרחת שממות בנגב.

– ועוד 0.912 אגורה מכל ליטר דלק שיימכר, יופרש למפעלים שבשלו. ועוד אגורה אחת למפלגות שהגיעו לפשיטת־רגל. ועוד 1.11 אגורה להרחבת החינוך. ועוד 1.2 אגורה לחיסול תאונות־הדרכים ועוד פרומיל קטן אחד ממה שנצבר עד עכשיו, לקרן למען העיירות

עוד חצי דבר

שהרי מי מאיתנו הנהגים, הטרודים בהבלי־יומם, חש בכלל אם נטל ממנו מוכר הדלק 0.86 אגורה יותר על ליטר, או לא? ואם כבר נטל המוכר את ה־0.86, בזדון או בטעות, אז מה? האם קרה משהו איום ונורא? הרי החיים ממשיכים להתנהל כסידרם גם אחרי שנטל מה שנטל.

והרי בכך (ואיך לא הבנו קודם?) יש מפתח מופלא לתיקון כל מצוקותינו ולפתרון כל בעיותינו: פרומיל קטן אחד יעשה יותר מכל דבר אחר לעצמאות ישראל ולחיסול הפערים – והכל בתנאי שנמשיך שלא להרגיש בהבדל הקטן.

עוד אחוז אחד, כלומר 0.87 אגורה ממחיר כל ליטר דלק, יפתור במחי־אוקטן את משבר ההתיישבות העובדת, מבלי שנרגיש בכלל בהבדל.

אחוז נוסף, כלומר עוד 0.88 אגורה מכל ליטר, ינציח את ההתנחלות הציונית החדשה בכל חלקי ארץ־ישראל, נחלת אבות – ואפילו השמאלן שבשמאלני השמאלנים לא יחוש שהוא עושה מצווה כשהוא משלם 88.61 אגורות לליטר דלק.

והרשויות המקומיות ועובדי הדואר ומחלקת הגאז וטייסי „אל־על" והאחיות והמורים וההנדסאים וטכנאי הרנטגן ועובדי החשמל והעובדים הסוציאליים, למניעת שביתות. ועוד אחוז אחד למען הגימלאים, שמניות הבנקים שלהם אוחזות את המדינה בגרונה. ועוד פרומילון למען מוסדות התרבות והאמרגנים הסובלים חרפת־רעב ולקרן למען הסרטים הלאומיים, שיקים שר תעשייתנו וכן הלאה וכך הלאה.

– ואנחנו, כמו תמיד, אפילו לא נחוש כלל, שאנו ממלאים מצווה, בכל עת שבה אנו מוציאים את ארנקינו כדי לשלם בעד הדלק שהחדרנו למיכלי מכוניותינו.

– ואפילו אם נבחין בכך, ונראה שפתאום הרקיע מחיר הדלק לגבהי־שמים, הרי תמיד אפשר להטיל אחוז אחד נוסף על מחיר הדלק, כדי להקים מן ההכנסות קרן מיוחדת, שתסבסד גם את מחיר הדלק – ושוב הכל יהיו שמחים וטובי־לב כמקודם, ועם ישראל ימשיך לנסוע לחו"ל, לחיות בגאווה ובעצמאות ולהתפרנס בכבוד זה מזה.

בשולי דברים/ מאיר בראלי

האויב הביורוקראטיה

היא אינה מובנית ביסוד היוזמה הציבורית. אפשר להתגבר עליה אלא שתנועת העבודה לא הקדישה די תושיה לכך

באמצעות כל מיני ויכוחים (אפילו על ה„לביא") צף ועולה הוויכוח היסודי ביותר בחברה הישראלית – על הדרך לרווחה חברתית. חסידי התפיסה השמרנית מאמינים שאם יהיה לעשירים (הם אומרים: ליזמים) יותר כסף, בסופו של דבר ייטב לכל. במציאות הישראלית הם טוענים שאם נשאר בידיהם יותר כסף, ישקיעו יותר ויביאו לצמיחה כלכלית, שרק בה יש פתרון לקשיי הכלכלה הישראלית.

לעומת זאת מצביעים חסידי תפיסות מתקדמות יותר שיוזמות ציבוריות (לא רק ממשלתיות) וקואופרטיביות הן שיביאו ברכה למשק, ואילו יזמים פרטיים ידאגו רק לעצמם ולאחרים ישאירו פירורים בלבד.

הוויכוח ישן ואינו מתנהל רק בחברה הישראלית. בעלי התפיסה המתקדמת נשענים בכך שהיא צודקת יותר ומוסרית יותר. זה נכון, אבל כדי להצליח בוויכוח נחוץ להבליט יותר גם את הצד המעשי. תפיסה זו יכולה להביא לשגשוג כלכלי יותר מאשר יריבתה השמרנית. לשם כך נחוץ להתגבר על רעה חולה ההורסת כל יוזמה ציבורית: הביורוקראטיה. תכונה זו אינה מובנית ביסוד היוזמה הציבורית. אפשר בהחלט להתגבר עליה. בתנועת העבודה, בארץ ובעולם, לא הושקעו די מחשבה ודי תושיה במאבק באויב הקשה ביותר, בביורוקראטיה.

המטוס והנסיגה

לכאורה מוזר מאוד שחסידי הנסיגה לקו הירוק (או „כמעט" לקו הירוק) רובם ככולם מתנגדים להמשך פיתוח ה„לביא". הם בטוחים שהם יודעים את החשבון יפה, וברור להם שלא כדאי לייצרו. אינני בא להתווכח עם מספריהם, אלא לציין את הצמידות בהשקפות בשני נושאים שונים לגמרי זה מזה.

לכאורה מוזר הדבר, כיוון שדווקא נסיגה עמוקה מחייבת נשק מתוחכם יותר, כי ללא עומק דרוש יותר נשק להגנה. אולי הסיבה היא שהם יודעים את האמת – אילו נסוגונו לקו הירוק, שום מטוס ישראלי לא יכול היה להתרומם משום שדה־תעופה. הכל היה מטווח. אם שום מטוס לא יתרומם – מה יועיל ה„לביא"?

האומנם אנו מתרגלים

ישראלים רבים, בעלי רגישות חברתית, חזרו מביקורים בארצות העוני, הקרויות „העולם השלישי", וסיפרו בפליאה שתושבי הארצות הללו, שמר גורלם, פיתחו קהות־חושים איומה. הם רואים סביבם סבל אנושי איום וכאילו לא איכפת להם. התרגלו.

חוששני שקהות זו מתפתחת גם אצלנו. מתהלכים בקרבנו חולי־נפש שיש לאשפזם ואין לכך תקציב. אנו מושכים בכתפינו. יש המצטערים על כך ויש המלגלגים, כמו ילדים. גם מראות הזוועה בטלוויזיה על זקנות וזקנים במוסדות שאין מטפלים בהם, חדלו לזעזע. כשמדובר בחולה שיש להשקיע סכום כסף ניכר בהצלת חייו, עושים „חשבון קר" כמה אנשים חולים פחות ממנו אפשר להציל בכסף שייחסך אם ניתן לו לגווע. אלה הן רק דוגמאות. מספר התופעות רב – ומתרבה.

לגבי שורה לא קצרה של נושאים שואלים אצלנו בחרדה: מה קרה לנו? אולי ירידת האדם כאדם בחברתנו היא התשובה על השאלה. אני יודע היטב שלא עניתי על השאלה העיקרית – איך משנים את מצבה של החברה הישראלית? כל מה שביכולתי לעשות הוא להזמין מחשבה על כך, להזמין התעניינות גוברת – אולי זה יביא פתרון.

„זאב, זאב"

החום השנה מזכיר את המעשיה על הרועה שאזעקות השווא שלו „זאב זאב" איבדו אמינותן אצל האיכרים וכאשר באמת בא הזאב, הם לא נזעקו. כל שנה אנו נאנחים שחום כזה עוד לא היה. השנה באמת קשה החום יותר מבשנים קודמות, אבל האומרים זאת נתקלים בליגלוג: „כל שנה אתם אומרים זאת".

המלצה למשטר נשיאותי

מאת ח"כ פרופ' שבח וייס

צוות האקדמאים, שהניח על שולחן הדיונים הציבורי את הצעת החוקה, עשוי להשפיע בכיוון הרצוי. זה כמה שנים שאין המערכת הפוליטית עוסקת בבחינת שיטתנו הדמוקראטית, בשל עיסוקיה בענייני שרידות, קואליציה, שלטון ויריבה לשלטון.

אין חידוש בכל אחד מפרקי החוקה המוצעת, אך יש חידוש בעצם גיבוש כלל הרעיונות האלה למסמך אחד. כבר בעבר הרחוק, סמוך להקמת המדינה, הוגשו כמה וכמה הצעות חוקה (של פרופסור י. כהן, של קרל פרידריך, של ד"ר פרוינד ואחרים).

יצחק רבין
גם הוא המליץ

בסוף שנות ה־60 הגיש פרופסור בנימין אקצין הצעת חוקה מפורטת ומגובשת, על־פי הזמנת ארגון בני־ברית. גם מגילת זכויות האדם, שגיבש פרופסור הנס קלינגהופר, מחשובי הפארלמנטרים שלנו בשנות ה־60, עוסקת במסכת זכויות שראוי להסדירן ברמה חוקתית. פרופסור אמנון רובינשטיין הצליח, ב־1983, להעביר הצעה זו בקריאה טרומית, אלא שהיא שקעה בתהום הנשיה של מועצת החוקה.

אין חידוש בכל אחד מפרקי הצעת החוקה של צוות האקדמאים. הייחוד הוא בעיתוי הנכון ובגישה האמיצה לסוגיית שינוי המשטר

כמעט כל הנסיונות לחוקק חוקה בישראל לא נשאו פרי והכנסת מתקשה להשלים את מסכת חוקי־היסוד האמורים לשמש בעתיד כחוקה כוללת.

הייחוד של ההצעה האחרונה הוא בעיתויה הנכון. יש בהצעה גישה אמיצה לנושא שיטת המשטר. למעשה ממליצים לפנינו על משטר נשיאותי. כבר בעבר העלו את ההצעה שמואל תמיר, עקיבא נוף, מיכה רייסר, מאיר שטרית וגם כותב שורות אלה. אלא שהיא לא זכתה לתשומת־לב ראויה. יצחק רבין, בשובו מארה"ב, אחרי שרת שם כשגריר, העלה רעיון זה, אבל חש מהר – משנוכח שאין כל סיכוי להגשימו – חדל להוסיף לו.

השיטה הנשיאותית (או כפי שמומלץ בהצעה החדשה: „בחירה ישירה של ראש הממשלה וסגנו") פועלה בהצלחה לא מועטה בארה"ב. בתרבות פוליטית רב־מפלגתית, כמו זו שבצרפת, פועלת השיטה הנשיאותית לא רע. על כל פנים היא שינתה את כללי המשחק וייצבה את השלטון.

ישראל סובלת מריסוק פארלמנטרי ומריכוז מופרז של עוצמה מאניפולטיבית בידי מפלגות קטנות, לשון־מאוניימיות. הריסוק הפארלמנטרי הגיע לשיא מתיש בכנסת הנוכחית: 15 סיעות, המחולקות לשני גושים שוויי־ייצוג (60:60). משטר נשיאותי עשוי להוציא אותנו מן הבוץ הוויימארי, כפי שקרה במעבר מן הרפובליקה הרביעית לחמישית. כבר ניסו אצלנו רפורמה כזאת בשלטון המקומי והיא פועלת יפה.

גם שינוי שיטת הבחירות שמציע צוות האקדמאים, שינוי שהוא חיקוי מובהק של השיטה הנהוגה במערב־גרמניה, עשוי לשפר את תיפקוד המערכת הפוליטית.

ההצעות בדבר סטאטוס־קוו חדש, בין דתיים לחילוניים, מעניינות מאד. הרפורמה בבתי־המשפט גם היא חשובה.

אמנון רובינשטיין
הקריאה הטרומית נשכחה

בשנה הבאה נחגוג 40 שנה לייסוד המדינה. ראוי היה לערוך בדק בית חוקתי, אחרי שצברנו נסיון כה עשיר, אך חוששני כי בלהט העשיה השלטונית, לא תוכל המערכת המפלגתית להתפנות לנסיון חשוב שכזה.

אני ממליץ למפלגת העבודה לאמץ את המסמך, לבחון אותו בחינה מדוקדקת ולהציג את עקרונותיו לציבור במסגרת מצעה בבחירות לכנסת הי"ב.

אזהרת אמת

מאת יצחק רועה

ביום שישי אני מוצא בתיבת הדואר שלי את „קול השבת", בטאון על־מפלגתי להחדרת התודעה הדתית וערכי היהדות בדרכי הסברה. החודרת תודעה, מצאתיו בעיני, והעמקתי את עיני־בכתוב. מיד התברר לי שהפאמפלט הזה, שהגיע אלי בעצם הימים הירושלמיים החריפים ורוויי המתח החולה, הוא פירסום ישן, שכל עתונאי שעיניו בראשו, יקל ראש ב„ערך החדשות" שבו. אין זה אלא צילום של גליון „קול השבת" מערב פסח תשמ"ג, וגם עיקרי תוכנו של המסמך זכורים לי מאיזה מקום. האם ביקש מישהו משומרי השבת בעירנו ת"ו לשים אותי לשחוק ח"ו? עד שהבנתי שאין עתוניהם כעתונינו – ליחם הדברים לא נס, כוחם עומד להם היום כפי שעמד בזמן פירסומם הראשון – והשולחים, שטרחו לצלם למעני דף ישן ולשלוח לי, שלחו לי כתב אזהרה, שכוחו גובר עם הזמן תחת אשר יפחת. מן הסתם ביקשו לתת לי הזדמנות נוספת, לאחר שראו אותי צובא בערב שבת על פתחי הסינמאטק בירושלים עם כל שאר המחללים.

מה חרי־האף הגדול הזה, שואל כתב האזהרה, ובשל מה חרי האף הגדול הזה? והוא מבהיר לי כך: „רבותינו ז"ל כבר אמרו, כי אם צרה מתרגשת ובאה על האדם יפשפש במעשיו, וזה מדובר הן לגבי הפרט והן לגבי הציבור בכללותו – – – באמת מה קורה כאן ולמה ה' אלוקינו כל־כך כועס עלינו?" את הכעס פורק אלוקינו, לפי הכותב, לא בבתי־הקולנוע כפי שנפתיתי לחשוב. גם לא בירושלים, שנפתלים דרכי השם, כידוע. הוא עושה זאת בכבישי הארץ הקטלניים. למרות כל מאמצי הזהירות שלנו, מתברר „שרבים נהרגים בתאונות־דרכים במיתות משונות, רבים נשארים נכים, בעלי־מום והסכנים הרבה רכוש הולך לטמיון?"

הדרך אגב. לא כך פני הדברים בארצות אחרות, שחילול השבת שם אינו מכעיס כדי כך. הסכת ושמע: „מומחה לתחבורה, אשר שהה באנגליה במשך שבועיים, אמר, כי למרות התנאים הגרועים מאוד שם – ערפילים, גשמים ועוד – הנה בכל השבועיים הללו לא היתה בכל בריטניה הגדולה אפילו תאונת־דרכים אחת. ושוב, מה קורה פה?" לאחר שסיים המומחה לתחבורה את עדותו, כותבים לי עוד מחדירי התודעה הדתית, שלמרות כל מאמצי הזהירות „ויעמדו על הברכה הנוקטים באמצעים" – ועל אף המבצעים למניעת תאונות, המצב מחמיר והולך. ואל לנו לשכוח, „כי בלי שמירת השבת יימשכו תאונות־הדרכים ואף יוחמרו... ובאותו רגע שנפסיק להכעיס את האלוקים בחילול שבת קודשו, ייפסקו כל תאונות־הדרכים – – –"

עד כאן לשון האזהרה שמיהרתי לרשום לפני, וגם לשתף את הקורא בכמה מפניניה מיהדתי, מרוב מצוקה.

האם צריך לספר לקורא על עומק העלבון, על תחושת הכלימה הצורבת למקרא הדברים האלה – אותיות עבריות שמדפיסים בירושלים הנבנית וכעבור זמן שבים ומפיצים? ומוצר הבל זה, אשפת פאמפלטים נבערת זו, פזמון זה של רעות־רוח עוד מזכיר בשחץ את „אלוקי ישראל" (וקורא להתקרב אליו) וגם מציין בשוליו את הבקשה „להזהר בגיליון בקדושה" (אזהרה בתוך אזהרה).

אני מעדיף לחשוב שהעלון הזה הוא פרובוקציה, אשר גויים שונאי יהודים וירושלים פיברקוה. כי אם לא, צריך לרשום את הדברים לא כאזהרת־שווא אלא כאזהרת־אמת. אם זה אינו חילול הקודש, חילול עיר הקודש, חילול שפת הקודש, איני יודע חילול מהו. וזו, לפיכך, אזהרה מפני עומק ההידרדרות שגוררים אותנו אליה יוזמי מלחמת התרבות.

כשיבוא הונקר לבון

מאת שלמה שפיר

מבחינת ישראל אין רע בביקורו הצפוי של מנהיג מזרח־גרמניה במערבה. אולי אף יביא הדבר להפשרה בנושאים יהודיים בארצו של הונקר. אבל אין להעלות על הדעת שמיטת חובות של העם היהודי ומדינת ישראל כלפי מזרח גרמניה

שר הבטחון יצחק רבין עומד לבקר בתחילת החודש הבא במערב־גרמניה, כאורחו של שר־ההגנה המערב־גרמני מנפרד וורנר, שעשה כאן בארץ לפני כעשרים חודש. ביקור־גומלין זה הוא עדות נוספת ליחסים הדו־צדדיים ההדוקים בין שתי המדינות, גם אם אין תמימות־דעים בין הממשלות בנושא הפלשתיני ובדבר מדיניות ישראל בשטחים.

בלי לגרוע ממשמעות ביקור רשמי ראשון זה של שר־בטחון ישראלי ברפובליקה הפדראלית, הוא יעמוד בצלו של אירוע פוליטי ותקשורתי אחר שיתקיים במדינה זו באותו מועד בקירוב. אם לא תחול ברגע האחרון תפנית בלתי־צפויה, יבקר במערב־גרמניה לראשונה ראש המדינה הגרמנית האחרת – מנהיג המפלגה הקומוניסטית של מזרח־גרמניה, אריך הונקר, שהוא גם נשיא הרפובליקה המזרח־גרמנית.

הונקר, בן 75, יליד חבל הסאר שבגבול צרפת, ישב שמונה שנים בכלא נאצי כמתנגד פעיל למשטר היטלר. ב־1971 ירש את מקומו של ואלטר אולבריכט בראש הפירמידה של השלטון והמפלגה במזרח־גרמניה, לאחר שב־1961 הקים בפקודתו את חומת ברלין. אף כי מעולם לא דגל במפורש בקומוניזם ליבראלי בנוסח יאנוש קאדאר בהונגריה, ואף כי עדיין אינו מחקה את הגלאסנוסט של מיכאיל גורבאצ'וב, הצטיינה תקופת כהונתו בשיפור הדרגתי של היחסים ההדדיים עם מערב־גרמניה.

עד 1982 נזקף השיפור במידה רבה לזכות הסוציאל־דמוקראטים במערב גרמניה; בעניין זה לא היו חילוקי־דעות בין וילי בראנדט והרברט ורנר לבין הקאנצלר הסוציאל־דמוקראטי האחרון הלמוט שמידט. למעשה, גם הקואליציה הנוכחית בבון – על־אף הפרעות מצד האגף הימני־לאומני במפלגה הנוצרית־דמוקראטית השלטת ועל־אף התבטאויות עולבות לעבר מזרח־גרמניה וברה"מ מפי הקאנצלר קוהל בעת מערכת הבחירות לבונדסטאג בחורף שעבר – השתכנעה בצידקת הדרך שסללו קודמיה, הסוציאל־ליבראלים. נראה שמדי־ניות שיפור היחסים עם „האחות הזועמת" המזרחית אף נהנית מתמיכת הרוב המכריע של האוכלוסיה במערב, בין שהמניע הוא בעיקר הומאניטרי, וביסודו הדאגה „לאחים ולאחיות" במזרח, ובין שהוא מדיני ומכוון לשמר את התקווה לאיחוד מחודש של גרמניה, במאה ה־21, כאשר תשתנה פעם הקונסטלאציה הבין־לאומית. על רקע זה מקדמת בון הרשמית בברכה את ביקורו הצפוי של המנהיג המזרח־גרמני, שש שנים לאחר שאירח את הלמוט שמידט, אם כי תוך עקיפת הבירה, מזרח ברלין.

מניעיו של הונקר מטבע הדברים שונים. לבד מ„הביקור הנוסטאלגי" בעיר הולדתו, שפעמיים לא יצא אל הפועל בשל וטו סובייטי, הוא מצפה שקבלת־הפנים הרשמית בבון תתפרש, למרות כל ההכחשות וההסתייגויות, כהכרת הרפובליקה הפדראלית בלגיטימיות; חלוקתה של גרמניה אחרי הדברות הרייך של היטלר. מזרח־גרמניה בולטת אמנם ברמתה התעשייתית בקרב כל ארצות הגוש המזרחי, אך מפגרת בהרבה ברמת־החיים של אזרחיה אחרי מערב־גרמניה. המזרח־גרמנים יכולים להיווכח בכך בנקל – על־אף החומה בברלין והגבלת חופש התנועה – באמצעות שידורי הטלוויזיה שמעבר לגבול. הונקר מעוניין אפוא להעלות את רמת־החיים בארצו באמצעות הגדלת הסיוע מהמערב ולפעמים גם לשלם תמורתו בהרחבת מעגל הזכאים לביקורים במערב, בהקלות למבקרים מהמערב־ברלין וממערב־גרמניה, בחנינה לחלק מהעצירים הפוליטיים, כפי שניתנה זה לא כבר, וכיו"ב.

יותר על כן, אם קיימת דעת־קהל במזרח־גרמניה, אין אף ספק קל בכך שהיא תומכת במסע הונקר ובשיפור היחסים עם המערב. גם אם הדרך לאחדות פוליטית – ולו במסגרת קונפדראלית רופפת – נראית ארוכה מאד, מקווים אזרחי מזרח־גרמניה ליתר חירויות במדינתם, בעקבות הרחבת הדו־קיום עם המערב.

אשר לברה"מ, באקלים החדש שמספק גורבאצ'וב אין פלא שלא ראה צורך למנוע מהונקר את מימוש משאת־נפשו. שיפור מצבה הכלכלי של מזרח־גרמניה וחיזוק הלגיטימיות של החלוקה יאפשרו יתר פתיחות בתוך מדינה זו והם רצויים גם לברה"מ. ייתכן שהביקור ינוצל גם לשידול־מחדש של בון לוותר על 72 טילי „פרשינג" המיושנים שבידי ה„לופטוואפה", שהם כרגע אחד המכשולים האחרונים בדרך להסכם אמריקאי־סובייטי בדבר סילוק כל הטילים בטווח 500־5000 ק"מ מיבשת אירופה.

★

מבחינת ישראל אין כל רע באווירה המשופרת בין שתי הגרמניות: ישראל והעם היהודי צריכים להיות מעוניינים בחיזוק אווירת הדו־קיום בין מערב למזרח, וזה חל גם על היחסים בין הרפובליקה הפדראלית למזרח־גרמניה הקומוניסטית, עם כל החשבון הארוך של עוינות מצד מדינה זו כלפינו מאז כינונה, ארבע שנים אחרי תום מלחמת־העולם השנייה. אולי אפשר לקוות, שמאמצי הונקר וחבריו לזכות ביותר מכובדות במערב יביאו גם להפשרה בעניינים יהודיים, שתהיה משמעותית יותר מאשר השיחה עם יו"ר ועידת התביעות היהודיות נגד גרמניה – ועידה שכמעט כבר סיימה את עבודתה – תיקון בית־קברות ומוסדות הקהילה המצומקת ועוד. על רקע זה יש לראות גם את התכונה לביקור נשיא הקונגרס היהודי העולמי במזרח ברלין.

אולם כל המגעים הללו מחייבים תבונה מדינית, שיקול וזהירות. אין להעלות על הדעת שמיטת חובות של העם היהודי ומדינת ישראל כלפי מזרח־גרמניה בזכות האנטי־פאשיזם שלה, בכל שנהיה מרוצים מהביעור הנמרץ יותר של שרידי הנאצים ומדיכוי גילויים ניאו־נאציים שם. מן הראוי גם שהרגישות האנטי־נאצית היהודית, המובנת והמוצדקת – ובעיצומם של ימים אלה אנו מזועזעים מהנסיון הניאו־נאצי להפוך את אחרון הקלגסים, רודולף הס, לקדוש מעונה אחרי מותו־התאבדותו – לא תנוצל מבחינה מדינית נגד מערב־גרמניה, שפעלה מאז תחילת שנות החמישים לפיוס העם היהודי באמצעות הסכם השילומים ותשלום פיצויים לניצולי השואה הנאצית ובאמצעות סיוע חיוני למדינת ישראל. אדרבא, שיפור הדרגתי של היחסים עם מזרח־גרמניה יהיה אפשרי בטווח ארוך אך ורק בעזרת הכוחות הקונסטרוקטיביים בתוך גרמניה המערבית. מכל מקום, גם אם יבוא יום של חידוש היחסים הדיפלומאטיים עם כל המדינות הקומוניסטיות המזרח־אירופיות – ויום זה נראה עדיין רחוק – הדרך למזרח־ברלין, שמעולם לא היו לנו יחסים עמה, תהיה כנראה, ארוכה במיוחד.

هكذا من الأصل

هكذا عن الاحول

מכתבים למערכת דבר

מבקרים המלחמה, מתכוונים לשרון

בריוות מאת הכתבת הצבאית של' ולינגר („דבר" 12.8) השתרבב ציטוט כאילו מפי. במסגרת הקאקופוניה של התנפלות כוללת על דבריו של השר שרון בהרצאתו באוניברסיטת תל אביב, מצאה הכתבת מקום לצטט אותי – ולא היא. לא פגשתיה ולא שוחחתי אתה.
יכול העתון לבקר או להעריך את דבריו של השר שרון באותה הרצאה, אבל אין שום סיבה לצטט אנשים שלא דיברו עם העתונאים כדי לחזק את הסיעתים של העתון ושל מלעיזיו של השר שרון.
אתם סוענים של אי אמת ובעצמכם מדווחים אי אמת, יכולה להיות ביקורת של מלחמת לבנון אבל כאשר אני רואה את ההתנפלות הכוללת שהרבה ממנה חרג מעבר לענין הנדון, מבקש אני לומר כי גם למבקרי המלחמה היתה הזדמנות להבין כי ההתקפה על השר שרון מניעיה אינם המלחמה, אלא אינטרסים פוליטיים צרים.

אלי לנדאו
ראש עיריית הרצליה

עליזה הלך מעירה: אני שמעתי את הדברים מפי אלי לנדאו וחזרתי עליהם בקול רם באוזני כל מי שיצא במהלך ההרצאה, ביניהם מקורבי השר שרון, שחייכו לשמע ההערה המבדחת.

ושוב על „נטורי קרתא"

בתפלא אני מאוד על הרב שמחה ראם על תגובתו מיום (30.7.87) למכתבי על משה הירש המטיף לסניורה על רצונו לשבת יחד עם הציונים, כאילו אני תולה שיתופו של הר' הירש בצוואורם של החרדים ומרגיש, כי משה הירש אינו מופיע בשם החרדים. בכל מכתבי לא הזכרתי חרדים והפירוש הדגשתי את הכת „נטורי קרתא" המשתוללת המכוערת. מכתבי היה אך ורק על הכת הנ"ל ומייצגה משה הירש שלפי דעתי מחלל את התואר רב בישראל.
כמובן שלא התכוונתי שאנשי נטורי קרתא רוצים להתאחד ולהתחתן עם הערבים, אלא להתאחד במזימות השמד והכליה של מדינת ישראל, קרי היישוב היהודי, עם שונאינו הגרועים ביותר מבין הערבים, ועל־ידי זה להביא את ה„שלום" שלהם. אני מלא כבוד והדרך ארץ לאלה המאמינים והחרדים באמת ובתמים וחייהם ביושר ובהגינות, עימם נימנו גם אבי ואבי אבי ז"ל, אם כי אני רחוק מדרך האמונה שלהם. ואני מקווה, שגם הרב שמחה ראם שולל את מעשיה של הכת המשתוללת הזו.

יחיאל גלברד
נתניה

העושים דבר האויב

לו צוות הטלוויזיה הישראלית היה מצלם בצפון אירלנד כל מה ש„לוחמי החופש" האירים היו רוצים שיצלמו, זאת ללא כל תיאום עם נציג כלשהו של מוסדות ממשלתיים בריטיים או צפון אירים. או לו צוות הטלוויזיה שלנו היה עושה אותו הדבר באיזור הבסקים בספרד – האם זה היה עובר בשקט? בדיוק זאת הירשו לעצמם לעשות בארצנו אנשי צוות הא.ב.סי.
אין מקום לצל של ספק, שאנשים אלה ידעו היטב שבזאת הם עושים בדיוק את עבודתם של אויבי ישראל.
יש לברך על תגובת ראשי המדינה, אך לדעתי זה לא הספיק.

ארנולד מרגלית
חיפה

אישיות ליברלית

ברצוני למחות על הצורה הלגלגנית בה הצגתם את הופעתו של מר משה קול בטקס חתימת המצע להקמת „תנועת המרכז". מה רע בכך שאישיות ליברלית ותיקה, אחד מאחרוני דור המייסדים, אדם שחתם על מגילת העצמאות, מופיע כדי לתת ברכתו לצעירים ממנו היוצאים לדרך קשה כדי להכניס נוכחות ליברלית מכובדת נוכח התפוררותה של הישות הליברלית בישראל עם האיחוד הצפוי בין הליברלים לליכוד עם חירות?
מר קול איננו מועמד לשום דבר. הוא בא כדי לבטא הזדהות עם מהלך פוליטי המחכה כבר שנים רבות לישומו.

דון גורן
תל אביב

הידברות ולא הפרדה

יצחק רועה רואה בעין לא טובה פגישות של מ"מ ראש הממשלה עם סופרים ומבקרים („דבר", 11.8). הסופרים לדעתו, צריכים להיות מעוניינים בהפרדת רשויות. מה הפסול, או אולי הגורע, בפגישות מעין אלה בין אנשי רוח המנהיגות?
החסר בחיינו זו דווקא ההידברות, השיחה החופשית החשיבה לטווח ארוך, החלפת דעות, הרהורים וספקות. אנחנו חסרים תרבות השיחה ההקשבה, אולי העומס המתח של חברה במצור, שאין בכוחה „להתפנות" לחשיבה שאיננה נוגעת לבעיות מיידיות – הן הסיבות לכך.
לא הפרדת רשויות, אלא הידברות בכל היותר. על נושאים ערכיים, מהותיים. על כיוון מדיניות ולא על תכסיסים וטאקטיקות. על ידי כך יווצר מישור נוסף לבחינת רעיונות ועיצוב דרך.

מנחם ברבש
תל אביב

התפרעות נכי צה"ל

התפרעותם של כמה נכי צה"ל במשרד אגף השיקום בירושלים, מעוררת התנגדות וחוסר הזדהות בקרב רובו של ציבור הנכים. יחד עם זאת, אירועים אלה מעוררים שאלות ותהיות על מצבם של נכי צה"ל ועל מערכת היחסים עם המשרד המטפל. אולי יש מקום לבחון מחדש ובאומץ־לב את מערכת היחסים על היבטיה השונים.
יש לי רושם כי הוא „פרה קדושה" וניזון במידה מסויימת מרגשות אשם שיש במדינה לגבי הבנים שנפגעו. היחס הבירוקרטי אל הנכים הנו לעיתים קרובות אמוציונלי מדי, מפנק ולא תמיד ענייני ושקול. הנכים מצידם, אשר רובם, סבורני, שבעי רצון מהטיפול, מנצלים לעתים קרובות מדי את מעמדם המיוחד ומפעילים את „ההסינות הדיפלומטית" שהם מעניקים לעצמם בעידוד הסביבה.
ציבור הנכים הם אזרחים שנתנו למדינה (גם אחרים נתנו ונותנים) אך גם מקבלים הרבה ועליהם להבין כי יש גבול להטבות הפריווילגיות שהם דורשים. היחס והטיפול בהם חייב להיות אמיץ, מקצועי ובמסגרת החוק.

ס.א., נכה צה"ל
(השם והכתובת שמורים במערכת)

ארבע קושיות שלא נשאלו

על שאלתו של דן מרגלית ב„ערב חדש" (22.7.87), מדוע לא תלמדנה גם הבנות תלמוד, השיב ח"כ אבנר שאקי כהאי לישנא: ברוריה, אשת ר' מאיר אמנם ידועה היתה בשנינותה וחריפותה בסוגיות תלמודיות, אך לא כל אחת היא ברוריה... פירוש: העובדה שזה 1800 שנה בקירוב אין לאשה היהודיה זכות ללמוד תלמוד נובעת מכך, שלא כל אחת היא ברוריה. אשת ר' מאיר: כמה עלוב וגחות הוא הטיעון (מה שמוכיח, שגם בין הגברים אין רבים שיוכלו להשתוות עימה...) שכן, על אותו משקל יכול היה המראיין להקשות לגבי הבנים: הרי לא כל אחד הוא רבי עקיבא! והיכן היו הרמב"ם או המהרש"א ואפילו הרב קוק זצוק"ל, אלמלא ניתנה להם ההזדמנות?
ועוד טיעון אוכלל לאותו עניין בפי הח"כ המכובד: נוהג הוא בישראל זה מאות בשנים... ולא שאל המראיין, האם כל מפעל הציונות המעשית אף הוא מנוהגו של ישראל כל אותן שנות גלות? וכל אורחות חיינו כאן ועכשיו – על חידושי המדע, הטכנולוגיה, האמנות – אף הם מנהג אבות בידינו? האם גם סבו נהג לטוס ב„בואינג"? האם זקנתו צפתה בתכניות תרבות בטלוויזיה?
וטיעון אחר „חד כסכין" מאותו בית מדרש: נשים לומדות דברים אחרים, כי יש להן תפקידים אחרים... אמר מי? הרי שלא כרבקה אמנו אין זה מנהגן של בנות ישראל בימינו לשאוב מים מן הבאר, ואת מי השתיה למשפחתן „שואבת" היום נשות המפד"ל וש"ס והאגודה ואפילו נטורות קרתא מן הברז שבמטבחן, רחמנא ליצלן, וגם רועות־צאן הרבה אין אנו רואים ביניהן, כדרך אמותיהן המקראיות. או איפה המכנה המשותף הגנטקדי בין אלה לאלה? האין המאבק היהודי סבור, שהגיע הזמן שגם התפקיד של הוספת עצים ושואבת מים שהועיד בחייו לאשה היהודיה, ולו גם בלבוש מודרני, אבד עליו הכלח?
וקושיה רביעית ואחרונה לסדר זה: מתי יחדל ח"כ שאקי ושכמותו לנסות ולזרות חול בעיני העם הזכם הזה, ויודה שהפער מיוצג בחשלים על־ידי השוליים החרדיים הקיצוניים, הוא המניע האמיתי מאחורי המאמץ להחזיר אחורנית את גלגלי החיים – והחינוך? ששיקולים פוליטיים ולא אידיאולוגיים הם הגורם?
מי שבירך למפד"ל שלא נסתמאה, והחליטה כוועידתה כפי שהחליטה?

ד"ר צופיה מלר
תל־אביב

התערבות בחיינו

כמעט כלל הוא שהיחס בין המיטיב והמוטב משתנה במרוצת הזמן ומגיע לכתחים. החרפה כשמעותית מתחילה מן הרגע שהמיטיב מנסה להכתיב את סדרי החיים של המוטב. ביחסים בין מדינות, השוני הוא בקנה המידה בלבד.
ארה"ב יהעת היטב את הכלל הזה ושנים רבות נזהרה לא להרגיז את ידידיה הנתמכים על ידה. בפרשת ה„לביא", שינתה את התנהגותה הנבונה. ההתנגדות הנמרצת להמשך פיתוח ויצור ה„לביא", משיגה בדעת הקהל הישראלי את ההיפך מהרצוי למתנגדים. התופעה מהווה תקדים בלתי נעים, ואפילו מסוכן, להתערבות בקביעת סדרי עדיפויות שעלולה להתפשט לנושאים נוספים.

בצלאל זרצקי
תל אביב

לפני 60 שנה — דבר — לפני 40 שנה

לפני 60 שנה

סאקו וואנצטי הומתו

בוסטון. סאקו וואנצטי הוצאו להורג קרוב אחרי חצות. מוסרים כי דבריו האחרונים של סאקו, לפני עלותו לכסא החשמל, היו: יחי האנרכיזם. סאקו וואנצטי לא הראו כל אותות התרגשות ולא זזו בשאלת הדת. לאב מורפי, שקרא להם להיכון לקראת הנצח, אמרו כי הם מחרים למות כאשר היו: מחוץ לחוק הכנסיה.

למלחמה על עבודה עברית בעיריית ירושלים

נודע לנו שבישיבת ועדת הדרכים של העיריה, שבה הוחלט למסור את שתי העבודות לתקון דרך שכם לשני קבלנים ערבים, הודיע חבר הועדה היהודי, מר ה. סלומה, שהוא מפסיק את השתתפותו בועדה לאות מחאה נגד קפוח זכויות התושבים היהודים ולא יוסיף להשתתף בעבודתה עד אם יובטח חלקם של היהודים בעבודות העיריה.

לפני 40 שנה

נער נהרג מיריות חיילים

חיילים אנגלים, שנסעו במכונית משא צבאית, ירו אל שתי מכוניות של „דרום יהודה" ורצחו את משה גורדיצקי, בן 17, מניצולי התופת, הגר בראשון לציון.

500 ילדים באו מקפריסין

אחרי דיחויים רבים באו אתמול 500 הילדים מקפריסין לנמל חיפה. הם באו בשתי אניות צבאיות, „אמפייר רסט" ו„אמפייר קומפרדס" והועברו לעתלית. בעוד יומיים או שלושה הם יועברו אל המשקים חבורות חבורות בפיקוחה של המחלקה לעלית הנוער.

תקות הגרמנים

דיסלדורף. רובם הגדול של הגרמנים מאמין במלחמת עולם שלישית. אלה תוצאות המחקר שנערך כאן. 74 אחוז מבין 10 אלפים גרמנים ענו בחיוב לשאלה אם תפרוץ מלחמת עולם שלישית. רק 50 אחוז סברו שהנוער הגרמני נפש לגמרי את האידיאולוגיה הנאצית.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

סימנים של איפוק

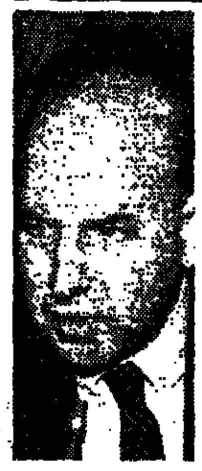

סימנים ליתר איפוק בהתבטאויות האמריקאיות נגד המשך פרויקט ה„לביא" ניכרו בסעודת־ערב, שערך השגריר תומס פיקרינג (בתמונה), בביתו ביום ה' לכבוד סטיוארט אייזנשטט, שהיה יועצו של הנשיא קארטר. איזנשטט נשאל, מה תעשה ארה"ב, אם תחליט ישראל להמשיך בפרוייקט. „שום דבר", ענה. „העניינים ישובו למסלולם הרגיל". כאן התערב השגריר פיקרינג ואמר: „אני מסכים במאה אחוז עם סטיו".

אריה ארד

מרגיש נפגע

שר־האוצר משה נסים (בתמונה), רואה עצמו נפגע מכך, שראש־הממשלה יצחק שמיר הטיל דווקא על יצחק מודעי את בדיקתם של פרוייקט ה„לביא" והפרוייקטים הכלולים ב„חלופות צה"ל". נופך מיוחד לעלבונו של שר־האוצר הוסיפה העובדה, שכמעט באותו הרגע שנכנס הוא ללשכתו של מ"מ ראש־הממשלה שמעון פרס ביום ו', נכנס השר מודעי ללשכתו של ראש־הממשלה שמיר למסור את חוות־דעתו, המפריכה את עמדתו של השר נסים.

אריה ארד

הדור השלישי

חוג העבודה לפגישה גרמנית־ישראלית בדורטמונד פועל זה קרוב ל־51 שנים ביזמתו של האנס גלאזר מורה סוציאלדמוקרטי המופקד על לימודי הקודש הנוצריים באזור וסטפאלן. החוג משתף פעולה עם קבוצת כנרת, שולח לשם באופן קבוע קבוצות נוער ומארח צעירים מהקיבוץ. המפגש השנתי המתקיים בימים אלה בדורטמונד מוקדש ליחסי־הגומלין בין בני הדור השלישי אחרי השואה בגרמניה ובישראל, ומשתתפים בו גם נציגי „פורום הצעירים" של אגודת ישראל־גרמניה.

ש"י

סבין טורזר (מימין), גאה מאוד, לאחר שנבחרה לנערה הדומה ביותר ל„מאדונה" בתחרות שנערכה בפרנקפורט. לצידה ניצבת אחותה שאף היא השתתפה בתחרות.

מחווה לנח"ל

במיטב המסורת התנועתית יכריזו ביום רביעי הקרוב אלפי תנועת הנוער העובד והלומד, חברי עשרים ושניים גרעיני התיישבות על יציאתם לשרות בנח"ל. בעצרת הגשמה חגיגית שתערך באמפיתאטרון שבצמח על גדות הכינרת יטלו חלק שר הבטחון יצחק רבין (בתמונה), מזכיר התק"ם דובי הלמן, ומזכ"ל הנוער העובד והלומד חגי מרום. את החלק האמנותי של העצרת יספקו חברי להקת הנח"ל וכן חברי הגרעינים עצמם אשר יעלו מופע אור־קולי בנושא ההגשמה וההתיישבות.

עודד בר־מאיר

„חיפה פרלמנטרית"

„שינאתו של יוסי שריד (בתמונה), את מפלגת העבודה היא שינאה המעבירה אדם על דעתו". במילים אלה הגיב ח"כ אבא אבן, על גילויו החדשים של יוסי שריד בדבר תגובתה של האופוזיציה בראשות המערך על מהלכי הממשלה בעת מלחמת לבנון. אך גם אבן מודה שהיתה זו „חרפה פרלמנטרית" שאיש בעת ההיא – חוץ מרק"ח – לא הציע לדון במלחמה.

בחירות ב„עם עובד"

בשבוע שעבר נערכו בהוצאת הספרים „עם עובד" בחירות לנציגי העובדים במועצת המנהלים. על התפקיד התחרו נירה הראל מנהלת המערכת ועורכת מדור ספרי הילדים, יעקב ארדמן, מנהל מחלקת הייצור וגיורא רוזן, מנהל הפרסום והשווק. רוזן זכה ברוב גדול (90 אחוז מן הקולות). באותו יום נערכו גם בחירות לוועד העובדים ובראשו עומד היום שבתאי גמליאלי (שאבי).

האברכים התבלבלו

יפהפיות טבריה והאורחות הרבות שפקדו הקיץ את עיר הקיט בלבלו לגמרי את חסידי ישיבת „קרלין" בעיר. האברכים שהגיעו מירושלים ללמוד תורה בישיבה המקומית נדהמו מהמספר הרב של הנשים המסתובבות בחופים, ולעתים ברחובות העיר בבגדי ים. בגד בלתי צנוע כלשונם. לאחר מחשבה מעמיקה החליטו האברכים שזהו מצב בלתי נסבל. לפיכך נטלו את מטלטליהם ועברו ללמוד בישיבת „תפארת ישראל" בחיפה. יש אומרים כי האברכים יחזרו לטבריה רק לאחר החגים כשתיפסק הנהירה ההמונית לכנרת ובמיוחד של אלו עם בגדי הים.

הישג ראוי לציון

יעקב יעקב, ראש המועצה האזורית מעלה יוסף, נבחר שלשום לכהן כראש מועצה בפעם הרביעית ברציפות. יעקב נבחר ברוב של ארבע עשרה מתוך 22 נציגי הישובים המסונפים למועצה האזורית. הישגו של יעקב יעקב, המייצג את מפלגת העבודה במועצה, ראוי לציון כיוון שהוא נבחר לכהונה נוספת למרות הביקורת הנוקבת שהוטחה נגדו ע"י יריביו הפוליטיים במועצה עקב המצב הקשה שאליו נקלעו המושבים של מעלה יוסף.

דור עם הרבה שאלות

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס קיים שיחה עם הגאון הנודע הרב שלום אלישיב שהוא מעמודי התווך של היהדות הדתית בדור הזה. חרף טרדותיו ועיסוקיו המרובים של שמעון פרס בעניין פרוייקט הלביא והוועידה הבין־לאומית לשלום הוא מצא פנאי להשתתף יחד עם רעייתו סוניה בחתונת נכדו של מזכיר „ועד הישיבות" הרב משה דוד טננבוים, שקשרי הידידות ביניהם נמשכים מזה כ־40 שנה. החתן דב מאיר טננבוים הוא גם נכדו של ח"כ הרב מנחם פורוש, והכלה היא נכדתו של הגאון הנודע יוסף שלום אלישיב ונינתו של „אבי האסידים" ר' אריה לוין ז"ל. כפגישה זו קיים פרס שיחה עם הרב אלישיב על נושאים שונים. עם תום השיחה אמר פרס בחיוך קל: „נראה לי שמאד קשה לחיות בדור שכל כך הרבה שאלות לו". ענה לו הרב אלישיב: „שאלות מילא, אבל לתת תשובות קשה שבעתיים".

נח זבולוני

המדור נערך ע"י אורה זרנצקי

משה ואהרון והבעיה היהודית

בולים

מאת אריה לינדנבאום

ביטויי המחאה נגד גילויי האנטישמיות באוסטריה, עם נצחונו של הנשיא ולדהיים, הם בתחומים שונים ואף בפילטליה. שום מדינה לא תוכל להתחרות השנה במספר הפריסים הבולאיים שהונפקו באוסטריה בנושאים יהודיים. הליברליות האוסטרית בתחום זה מדהימה, שכן כל שני וחמישי מופיע שם פריס יהודי ציוני או סתם פילושמי, עד־כדי־כך שאתה חושב

שמישהו כאן מבקש אולי להתנצל בפני העם היהודי.
נכון שבני עמנו תרמו הרבה לתרבות העולם ולא מעט לתרבות הגרמנית ולא היה צריך להתפעל מביטויי כבוד ליוצרים גאונים מבני דת משה, אבל באוסטריה מרגישים זאת ביתר שאת.
הפריס האחרון, משה ואהרון, אופרה בשלוש מערכות מאת ארנולד שיינברג. מלחין יהודי זה כבר הופיע בבול אוסטרי. עתה ניתן הכבוד במסגרת פסטיבל זלצבורג הנערך שם מדי שנה מאז 1922. נראה שלא במקרה נבחרה למוקד הפסטיבל אופרה זו. בוודאי שלא במקרה נבחר שם היצירה לחותמת דואר מיוחדת שהטביע דואר אוסטריה זה עתה.
שינברג, (1874 – 1951) נאלץ לברוח מגרמניה אחרי השתלטות הנאצים. אחרי שהות קצרה בצרפת יצא לארה"ב והיה פרופסור למוסיקה באוניברסיטת קליפורניה מ־1936 עד 1944, עת פרש לגמלאות. בארה"ב שב לחובתו ליהדות ובין השאר כתב את המוסיקה לאופרה „משה ואהרון" שלא סיים.
שיינברג היה ידידו הקרוב של גוסטב מאהלר, אף הוא קומפוזיטור יהודי שהופיע בבול אוסטרי. את התמליל של הסיפור התנ"כי על משה ואהרון כתב שיינברג בעצמו, עוד בשנים 1928–1932, אבל את המוסיקה חיבר, כאמור, רק בשנותיו האחרונות והספיק להלחין רק שתי מערכות, שבוצעו לראשונה שלוש שנים לאחר מותו, בצורת קונצרט בהמבורג, בשנת 1954. הצגת הבכורה של האופרה היתה בציריך ב־6.6.1987.
אכן, יודאיקה במלוא מובן המלה, אך ספק אם בעיתוי אחר היו מבליטים זאת בתוספת מנורה בת שבעה קנים בחותמת הדואר המרכזית בפסטיבל זלצבורג(!)

הצפלין של שווארץ

באי גרנדה שבים הקאריבים הופיעו זה עתה 10 בולים עם אמצעי תחבורה שונים שהיוו ציוני דרך בתחבורה העולמית. בין הבולים יש הל־קופטר ראשון משנת 1907, ספינה משנת 1862, ספינת הקיטור

הטראנס־אטלנטית הראשונה משנת 1838, הרכבת הטראנס־סיבירית, נושאת המטוסים הגדולה ביותר „אנטרפרייז" 1960, הבלון שחצה את תעלת למנש בשנת 1785, ספינת האוויר הראשונה ההולנדית משנת 1900, ספינת הנוסעים המודרנית „אוקינאוה" משנת 1871, המכונית החזקה ביותר משנת 1984 – הלמבורג'יני ולא נפקד מקומה של ספינת הצפלין הראשונה שלמעשה נבנתה על־ידי דוד שווארץ היהודי.

ישראלים ב„פראגה 88"

באוגוסט 1988 תיערך בפראג תערוכת בולים עולמית, בהשתתפות אספנים מכל העולם, לרבות ישראלים. נציג התערוכה בישראל הוא מזכיר ההתאחדות לביא בלאו, ת.ד. 2896, תל־אביב.
„פראגה 88" תתקיים בחסות הפדרציה הבין־לאומית לבולאות – פי"פ, במלאות 70 שנה לעצמאות ובול הדואר הראשון של צ'כוסלובקיה. סיסמת התערוכה „בולים ובולאות – עולם מידע ושלום". אגב, הצ'כים פירסמו את הסיסמה בשש שפות ויתכן שכל הפרוספקטים שלהם יהיו אכן בשש שפות: צ'כית, רוסית, צרפתית, אנגלית, גרמנית וספרדית.
התערוכה, שפרסומיה הראשונים החלו לזרום זה עתה, מאורגנת

על־ידי התאחדות הבולאים הצ'כית ובמשרד התקשורת. התערוכה תתקיים באולם התערוכות שבגן עליסום יוליוס פוצ'יק, במרכז התרבות. במסגרתה ייערך גם קונגרס פי"פ ה־57. בתערוכה יוצגו כ־4500 מסגרות תצוגה.
דמי השתתפות לכל מסגרת תצוגה יהיו 25 פר"ס. כל ההתכתבות בנושא התערוכה יש לעשות באמצעות קומיסר התערוכה, לביא בלאו.

בולים ממחנה רגנסבורג

באוספי הבולים מתקופת השואה ידועים ביותר בולים מגיטו לודז' ומחנה טרזינשטט שבצ'כוסלובקיה. היו כמובן עוד מקומות שהיו בהם סדרי דואר שהשתמשו במיני חותמות, הן דואריות הן משרדיות שליוו את דברי־הדואר, במידה שעברו את המחנות השונים. תופעות כאלה היו גם במחנות אחרי המלחמה.

בשבוע שעבר קיבלנו שני מכתבי קוראים שיש בהם בבחינת אקטואליה: ד"ר ש. דנקי מחיפה וא. דנק אף הוא מחיפה, כותבים על בולים שהיו בשימוש במחנה השבויים האוקראיניים – רגנסבורג. דנק, שהוא מגדולי האספנים והחוקרים של דואר השואה, צירף תצלום שני בולים כאלה, שהיו לדעתו במחנה רגנסבורג, מחנה השבויים שאוקראיניק ישב בו.
בשני הבולים ציור שונה – באחד אשה וילד על רקע כנסיות אוקראיניות, ובשני אשה וגבר. הכתובת בשניהם – „דואר מחנה" (באוקראינית) ו„דואר מחנה רגנסבורג", באנגלית.

מרחב תכנון מקומי רחובות

הודעה בדבר בקשה לאישור תשריט חלוקה בסטיה מתכנית מאושרת בהתאם לסעיף 139 לחוק התכנון והבניה.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה לאישור תשריט חלוקה בסטיה מתכנית מאושרת רח/1007 בגוש: 3701 חלקות 23 (חלק) 339 – 399 400 (חלק) 401, 402 גוש: 3697 חלקות, 7, 197.
הסטיה הינה בבין או התאמה בשטחי המגרשים.
כל המעונין יוכל לעיין בתשריט ללא תשלום במשרדי הועדה המקומית רח' גלוסקין 5, קומה ד' בכל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתשריט תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתון.

י. הרמלך
יו"ר הועדה לתכנון ובנין ערים רחובות

משחת השיניים אלמקס יעילה פי 3 במניעת עששת.

תל־אביב
לב העיר – אחד העם 69 – 613862
קופת חולים כללית – אמסטרדם 7 – 232583
ירושלים
מרשאת רוממה – המג' 28 – 523191
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
אסותא – ברון הירש 21 – 911710
בני־ברק – רמת־גן
גרמוה – ביאליק 50 רמת־גן – 722237
בת־ים – חולון
מור – ובנבה רייך 90 בת־ים – 583360
אורוך – הופיין 52 חולון – 889153
רחובות
כללית – בני משה – 452381
רעננה – כפר־סבא – הוד השרון
הוד – הבנים 12 הוד השרון

אלמקס

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
בעלי, אבינו וסבנו היקר

חיים אדלר

ההלווייה התקיימה ביום ראשון, כ"ח באב תשמ"ז,
23.8.87, בנתניה

אבלים:
אשתו: מנקה
ילדיו: אבי והדסה אדלר
דני וורד אדלר
שרית ודני לוי

יושבים שבעה בבית המנוח בבית יצחק רח' האילנות, בית אלטר

עם חברנו שאול ובני המשפחה
משתתפים באבלכם הכבד במות

איזבלה כרמל ז"ל

מוותיקות רשת עמל

הנהלת רשת עמל
ועובדיה

במלאת שנה לפטירת יקירנו

יהושע שטרייט

תערך אזכרה מחר, יום שלישי ל' אב תשמ"ז
25.8.87 בשעה 5.30
נפגשים בבית העלמין סגולה בפתח־תקוה.

המשפחה

למשפחת גרינברג
משתתפים בצערכם במות

דוד גרינברג ז"ל

מועדון ספורט
גבעת השלושה

שלח
לחייל שלך
ספר
ספריית דבר
מספרית דבר

הריון ב„גיל מעבר" מוקדם

מאת נעה גל

לא רק נשים בגילאי 45־50 מתחילות לגלות סימנים לגיל המעבר בגופן. שלוש תופעות אופייניות לגיל זה עלולות להסתמן גם בגופה של אשה צעירה, גם זו הנמצאת בשנות העשרים והשלושים לחייה: הפסקת הביוץ, הפסקת המחזור החודשי, ניוון שחלות. הטכנולוגיה החדשה של הפריון פועלת לטובת נשים צעירות הסובלות מתסמונת זו כשהן עדיין בתקופת הפוריות שלהן

הבעיה מתרכזת בפעילות האנדוקרינית, כלומר במאזן ההורמונאלי של האשה, המשפיע על פוריותה. במצב האחד: אשה שנולדה עם שחלות „דלות", המייצרות מספר ביציות נמוך, והן חדלות לפעול כבר בגיל 18, 19 ואז נידונה האשה הצעירה לעקרות. במצב השני: כשהשחלות שבתחילת גיל הפוריות מייצרות מספר ביציות מתאים מתנוונות טרם זמנן. בגיל 28, 29, עלולה אשה הסובלת מתופעה זו לאבד את כושרה ללדת, גם אם ילדה כבר בעבר. מצב שלישי: שינוי במאזן ההורמונאלי הגורם להפסקת תהליך הביוץ והמחזור החודשי ושוב נמנעת האפשרות להרות.

הרופאים מצאו שתי דרכים לפתרון הבעיות שנמנו: בדרך אחת, כשהמדובר באשה שהשחלות בגופה פעלו והתנוונו או שפעלו מעט מדי, נותנים לה את ההורמונים אסטרוגן ופרוגסטרון באופן שייצור חיקוי למנגנון ההורמונאלי שהיה לאשה לפני שהופיעו בגופה סימני הבלות המוקדמת. ההורמונים יוצרים מצב מלאכותי שבו מפרישות השחלות ביציות. בכך מוחזר לאשה תהליך הביוץ.

בדרך השניה, כשהמחזור החודשי חדל להופיע ולא מתרחש בגופה תהליך ביוץ, מחזירים לאשה את הדימום החודשי (זה איננו מחזור חודשי רגיל וטבעי, משום שאין אפשרות להחזיר את הביוץ). ההורמונים יוצרים מחזור מלאכותי (המתבטא גם בדימום) ה„מפעיל" את הרחם ומאפשר לרופאים להשתיל בו ביצית שהופרתה בהפריית מבחנה. מאחר שאין מדובר בקיומו של ביוץ, ואין לאשה ביצית משלה, נלקחת ביצית מתורמת, ביצית המופרית בזרע בעלה של האשה המטופלת. בארץ נולדו כבר 12 ילדים בדרך זו. לכל בי"ח שאושר בו טיפול בהפריית מבחנה, אושרה גם ההפרייה החוץ־גופית מתרומת ביצית.

בדומה לפעולת בנק הזרע, גם כאן נשמרת סודיות מוחלטת והתורמת חותמת על כך שהיא מעבירה, בהסכמתה, ביציות שנשאבו מגופה, לצורך תרומה.

אולם עדיין מתעוררות כמה בעיות בתהליך התרומה. משרד הבריאות קבע כי רק נשים שעוברות טיפול הורמונאלי עקב לקויי פוריות, ומגופן נשאבות ביציות להפרייה חוץ־גופית, יכולות לתרום ביציות, אם רצונן בכך. פרופ' דוד שֶר, ראש אגף ומנהל מחלקת נשים ויולדות בבית החולים שיבא, שנבחר לאחרונה לנשיא האיגוד הבין־לאומי לחקר גיל המעבר, מסביר: „הסכנה היא שנשים יסחרו בתרומות הביציות. כשנודע בכלי התקשורת שמשרד הבריאות עומד להתיר תרומת ביציות, הופיעו בחורות צעירות שהיו מוכנות לתרום ביציות מסיבות אנושיות או מתוך חיפוש אחר מקור הכנסה. משרד הבריאות הביע התנגדות רבה, ולדעתי – בצדק. יש למנוע את האפשרות שאשה בריאה תיפגע בזמן שאיבת הביציות מגופה ותסכן בכך את סיכוייה שלה ללדת".

כסייג למתן התרומה קבע משרד הבריאות שעל התורמת ומקבלת התרומה להיות בנות לאותה דת. עובדה המקשה על השגת התרומה, כשבני דתות שונות, ובמיוחד ערבים ובדואים, אוסרים על נשותיהם לתרום ביציות. הנחיות משרד הבריאות נקבעות בוועדה בה חבר בין היתר, רב. פרופ' שר: „כשמדובר בהפרייה חוץ־גופית רגילה שבה מושתלת בגופה של אשה נשואה ביצית שהוצאה מרחמה שלה שהופרתה בזרע של בעלה – אין מחלוקת והרבנות מתירה". הספק שהטילו הרבנים היה לגבי תרומת ביצית מאשה נשואה. מצב היוצר לדעתם, ספק לממזרות.

רק בחודש שעבר חל שינוי בתקנות והוסכם על דעת כל חברי הוועדה להתיר תרומות גם מנשים נשואות, כי אם האשה ובעלה חותמים על הסכמתם לתרומה מכל מקור שהוא, התרומה תתקבל. אשה זכאית לדרוש שתרומת הביצית תגיע אליה רק מאשה לא נשואה. אם לא תבקש – תתקבל כל תרומה.

הדעה הרווחת היום בקרב גיניקולוגים, פסיולוגים, ואנשי מחקר בעולם, היא שניתן להאריך את שנות המחזור החודשי של האשה שהגיעה לגיל המעבר באופן מלאכותי למשך חמש ואף עשר שנים נוספות. (בארה"ב הגיעו להארכה של 15 שנים). הטענה, כי יש סכנה במתן ההורמונים אסטרוגן ופרוגסטרון, אינה מקובלת עוד על דעת רוב הרופאים. פרופ' שר שייך לתומכים במתן ההורמונים תוך קביעת המינון המתאים, ובהשגחה. הוא סבור כי קבלתם לא רק שאינה מזיקה, היא אף מקלה על תופעות אחרות של גיל המעבר, כמו מתח נפשי, גלי חום ובריחת סידן מהעצמות. הבשורה הזו של „נשיות נצחית" כמעט, מעלה את השאלה: האם גם נשים שעברו את תקופת הפוריות והגיעו לגיל המעבר במועד, יוכלו להרות וללדת?

פרופ' שר מספר על זוג ישראלי, שניהם בשנות השישים לחייהם, שאין להם ילדים משום שלאשה לא היו ביציות. לפני זמן מה פנו אליו כדי לברר את האפשרות שיביאו ילד לעולם. בדרום־אפריקה שימשה אשה בת 48 פונדקית לבתה, שלא היה לה רחם, לאחר שביצית מן הבת וזרע מהבעל הופרו במבחנה והושתלו בגוף הסבתא. לאחר הלידה נמסר הילד להוריו הגנטיים. פרופ' שר דוחה, בינתיים, את הרעיון שנשים בגיל מתקדם יהרו תוך עזרה. עם הגיל חלים שינויים ברחם, הוא אומר, אין זו רק בעיה של גיל המעבר. נשים מעל גיל 40 מרבות להפיל את ולדיהן. אבל הוא מאמין, שאם קבוצת רופאים בעולם תירתם לניסויים בתחום זה, תתחולל גם המהפכה הזו ותאפשר פריצת דרך ממשית. לדעתו המחסום הוא פסיכולוגי בעיקרו.

פרופ' שר מוסיף ומציין כי משרד הבריאות נוקט מדיניות שקולה וזהירה בקבלת החלטות בתחום הטכנולוגיה הרפואית. לדעתו, יש הצדקה לזהירות. „אי אפשר שרק הרופאים יקבעו את המדיניות ויש צורך בשמיעת שיקוליהם של משפטנים, פילוסופים ואנשי דת". הוא מוסיף, „גם אם ישנה ביורוקרטיה מסויימת בדרך הפעולה של המשרד, עדיין נחשבת ישראל לאחת המדינות המתקדמות בתחום זה".

אהובת הזמר ומדוחי העיר הגדולה

מאת דני צדקוני

לא מכבר התפרסמה ידיעה כי הצבא שיחרר חיילת באמצע שרותה בגלל הסתבכותה בעת השירות הצבאי ומצבה הפיסי והנפשי הירוד שנבעו מהסתבכות זו. אין להאשים את הצבא אם חיילת פונה בזמנה הפנוי לדרך חיים הקורצת לצעירות רבות, המגלות את „העיר הגדולה" עקב שרותן הצבאי. זה מה שקרה לחיילת לשעבר. סיפורה הוא, כמובן, הסיפור שלה. יש לה, כמובן, גם מוסר השכל. את המונולוג שנתנה בעקבות המקרה העצוב שלה למקומון „השבוע באשדוד" בעיר הנגבית אשדוד, סיימה בפנייה להורים בעיר, שישגיחו היטב על בנותיהם ושלא ירשו להן לחיות חיים עצמאיים בתל־אביב מוקדם מדי.

כ„בעלת נסיון" היא מעידה לא רק על עצמה, אלא על עוד בנות אשדודיות „שנפלו בפח והסתבכו עם גברים נשואים, עם גברים מפוקפקים שניצלו אותן". כתושב אשדוד מזה 17 שנה אני מכיר בנות, שכדי להתקדם בחייהן, רכשו מקצוע ועברו גם במקצועות שבהם אין עבודה בעיר כמו אשדוד, שמיגוון המקצועות שלה בכ"ז מוגבל, ולא הידרדרו לתרבות רעה. כנראה שבעניין זה הכל תלוי בסופו של דבר בחוסנה של הצעירה, ובמה שהיא מחפשת בחיים, כולל חברה חדשה ועצמאות.

סיפורה של החיילת אינו כולל, כמובן, את כל קורותיה במרוחי העיר, הכוללים גם עבודה במועדון מפוקפק לעיסוי וקשר עם סגן מנהל בי"ס מקיף בעיירה במרכז הארץ, הקשור בעסקי מין כאלה.

היא סיימה תיכון באשדוד, [illegible] והוצבה בבסיס קרוב לת"א. כמי ששמעה תמיד על „החיים" שעושים בת"א, החליטה הנערונת מאשדוד כי הגיע זמנה לטעום את טעמם. היא שכרה עם שותפה דירה בקרן הרחובות אלנבי הירדן, מקום, שעד להשלמת המדרחוב ברציף הרברט סמואל, אינו רחוק מאחד ממוקדי הזנות הפעילים של העיר העברית הראשונה בעולם. החיילת השתייכה למה שקרוי בעגה הצבאית „חטיבה 804", דהיינו באים לבסיס בשמונה בבוקר וחוזרים ממנו בחמש אחה"צ. (מאז שנולדה הגדרה זו הוארכו שעות העבודה בבסיסים עורפיים בשעה נוספת). החיילת האשדודית סיימה את יום עבודתה הצבאי בחמש אחה"צ. לילותיה לפניה. היא מצאה עבודה כמלצרית ב„פאב" צפוני. עבודה בו בד"כ עד שעה שלוש לפנות בוקר. הפידיון הלילי נע בין 50 ל־100 שקל. בשבתות הגיעה המלצרית החיילת להכנסה כפולה. תחילה, אומרת הצעירה, עייף אותה. אורח החיים שניהלה כמלצרית וכנהגת בצבא. אך בהדרגה התרגל גופה לחוסר השינה. לפעילותה נוסף עיסוק אחר, דוגמנית מסלול.

זה נמשך כחצי שנה עד שהכירה, באמצעות ידיד, זמר ידוע מתחום הזמר המזרחי, שהיה כבר מכור לסמים קשים ומסוכנים. היא הפסיקה את עבודתה במועדון והתחילה לעבוד עמו. הוא שילם לה שכר גבוה, לדבריה. הזמר התאהב בה. „אהבתו היתה כפייתית ושתלטנית", היא מספרת. הוא התנהג אליה, בין היתר, באלימות. התייחס אליה כאל רכושו הפרטי. קינא לה. לא נתן לה לזוז ממנו. אם תרצו, יש לכם פה „פוטו רומן" או תסריט לסרט תורכי במהדורה ישראלית. וגם אם לא תרצו, זה חלק ממציאות קיימת בארץ אבותינו. החיילת „לא אוהבה אותו". גם „לא העריצה אותו כאמן". למרות שיחסה אליו היה כזה, לא גרמה התנהגותו כלפיה לכך שתתלונן נגדו במשטרה. היו לה די סיבות לעשות זאת. „התנהגותו כלפי הפחידה אותי. הוא היה אלים ותוקפן, ונהג בפראות ללא הרף". הוא פגע בה פגיעות גופניות והשפילה, קשות. היא „פחדה מאיומיו כשהיא יודעת שיש לה ממי לפחוד. עד היום היא פוחדת ממנו. יתכן שלזמר יש גירסה אחרת על טיב יחסיהם. אך יש לו גם בלעדיה די צרות עם החוק.

למרות הסביבה הסמית שאליה נקלעה היא מעידה על עצמה שלא נגעה בסמים. „הייתי מין שבוייה של האמן הנרקומן הזה. הוא החזיק בי בכוח, ואני גרתי עמו בעל כורחי". היא ניסתה לברוח ואף הצליחה בכך כמה פעמים. אך הוא מצא אותה תמיד, בכל מקום שבו התחבאה, והחזיר אותה אליו בכוח ובמכות. מה קרה עם שרותה הצבאי, שבעטיו נקלעה לנסיבות העגומות שבהן אנו מוצאים אותה זמן קצר לאחר שהעדיפה את החיים בתל־אביב על המגורים בבית אבא אמא באשדוד, המרוחקת מהעיר הגדולה רק חצי שעה נסיעה. בגלל הזמר היא, ערקה מהצבא. לטענתה, הוא זה שמנע ממנה לחזור לבסיס, מחשש כי תיברח ממנו.

כשנעצר הזמר ע"י המשטרה, לא בגלל קשריו עמה אלא בגלל נסיבות אחרות – ברחה. ליד דירתה בקרן הרחובות אלנבי־הירדן המתינו לה המס־צדיקים. היא עברה בדיקות דם ושתן. לדבריה, בעקבות הלשנה של חיילת מכורה לסמים ששירתה עמה, שקינאה בה משום אהבתה לזמר, שהוא הגיבור השני של הסיפור הזה (אך לא היחיד המעורב בו). בבדיקה נמצאה „נקייה". היא בילתה חודש בכלא הצבאי. קב"ן (קצין בריאות הנפש) המליץ על שיחרורה מצה"ל. לביתה חזרה במצב נפשי ובריאותי קשה. בין היתר היא זקוקה לטיפול כירורגי. היא שקלה התאבדות, אך החליטה להחזיק מעמד.

את סיפורה, ששמות המעורבים בו אינם מופיעים בו מסיבות מובנות, סיפרה כדי למנוע צעירות אחרות כמה מלעבור את מה־שהיא עברה ועוברת, כתוצאה מהרדיפה אחרי „החיים הטובים" או אם תרצו „המתוקים", הממתינים, כביכול, לנערות צעירות בנות עיירי השדה בעיר הגדולה תל־אביב.

מתמודדות בתחרות

מאת ורדה צימרמן

התחרות על נעלי הספורט מתרחבת. "סימוד", חברה איטלקית מן הגדולות באירופה מתחילה לשווק בישראל. מספטמבר בבמאה חנויות ברחבי הארץ. בינתיים מייבאים. לקראת 1988 מקווים גם לייצר בארץ, באחד הקיבוצים.

היבואנים מרוצים. הזמנות החודש הגיעו כבר לכ־30 אלף זוגות נעליים. וזוהי רק ההתחלה. אולי עזרו לכך המחירים הנמוכים (לדברי מוני הראל, מנהל „סילון ישראל" היבואנים. נעלי „סימוד" זולות בעשרה אחוזים מנעליים דומות תוצרת הארץ). נעלי ספורט החל מ־85 ש"ח. נעלי ילדים מ־35 ועד 50 ש"ח. יש בהן נעלים יפות מאוד בשילובי צבעים מעניינים. וגם מגפים.

החברה האיטלקית מייצרת גם תיקים ובגדי ספורט. מחירי התיקים גם הם זולים במיוחד. לפחות בהתחלה. הסיבה: קידום מכירות (מוני הראל: אני למדתי בארה"ב ואימצתי את שיטות המכירה שלהם: למכור הרבה ובמתח רווחים נמוך). התיקים כוללים תיקי בית־ספר, תיקי נסיעות וספורט. חולצות הטי פשוטות יחסית עם כתובת "סימוד" עליהן.

הוסטל ראשון לאסירות משוחררות

הוסטל ראשון בארץ לאסירות משוחררות, המוקם וממומן מטעם נעמת והרשות לשיקום האסיר, יחל לפעול לאחר החגים. ההוסטל ינוהל על ידי צוות הכולל עובדים־סוציאליים ופסיכולוגים והאסירות המשוחררות תקבלנה בו השלמת חסרים בתחום ההשכלה וכן הכנה לעבודה – כל זאת במטרה לסייע לשיקומן המלא ככל האפשר.

ספר לילד

אין פרפר בלי זחל

מאת מאיר בראלי

„פרפר" מאת מִירִיק שניר הוא סיפור מחורז לגיל הרך על פרפר ופרפרה שעפו, נהנו והתעייפו. הם השאירו אחריהם ביצה, שממנה בקע זחל, שהיה לגולם וממנו בקע פרפר, שמצא פרפרה... „מה היה וכל והשאר / כבר סופר פה / כבר סופר".

במעשה עצמו אין חידוש, כבר נכתבו סיפורים על המחזוריות של פרפר־ביצה־זחל־גולם־פרפר.

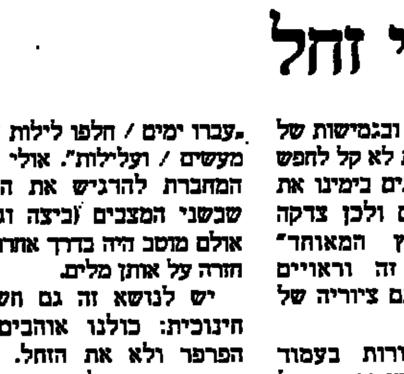

הייחוד הוא בקלות ובגמישות של הסיפור. נוסף לזאת לא קל לחפש בשביל ילדים קטנים בימינו את הסיפורים הישנים ולכן צדקה „הוצאת הקיבוץ המאוחד" שהוציאה ספר זה וראויים לאיזכור ולשבח גם ציוריה של כרמית גלעדי.

יש ארבע שורות בעמוד 6 החוזרות גם בעמוד 16. גם על הביצה וגם על הגולם נאמר: „עברו ימים / חלפו לילות / בלי מעשים / ועלילות". אולי רצתה המחברת להדגיש את הדמיון שבשני המצבים (ביצה וגולם), אולם מוטב היה בדרך אחרת, לא חזרה על אותן מלים.

יש לנושא זה גם חשיבות חינוכית: כולנו אוהבים את הפרפר ולא את הזחל. כדאי שנדע, עוד מגיל רך: אין פרפר בלי זחל.

מסעדה בטבע עם תפריט מהטבע

מאת שמעון וייס

בלב נוף הררי פראי של הגליל, ליד מושב הטבעונים אמירים, נפתחה לא מכבר מסעדה חדשה ויוצאת דופן במיקומה, באופיה ובתפריטה. שמה: „אמירי הגליל" ובעליה הם דרור וחנה לוין, חברי מושב אמירים. הם בנו את המסעדה במו ידיהם במשך שלוש שנים, וגם את היתר הם עושים בעצמם: מנהלים, קונים, מבשלים, מגישים, הם ושבעת ילדיהם.

מבנה המסעדה שואף אף הוא לקירבה אל הטבע. תכנן אותו האדריכל און בר־נתן, שהוא יועץ משרד האנרגיה בנושא בניה אקלימית חוסכת אנרגיה, ואמנם זהו הקו שהדריך את בר־נתן בעיצוב המסעדה.

התפריט על טהרת הצמחונות והוא עשיר ומגוון. רובו מורכב מירקות ופירות אורגאניים הגדלים בחצר משפחת לוין, ללא ריסוס ודישון כימיים. הלחם המוגש במסעדה הוא מאפה־בית, מקמח מלא, ואל השולחן מוגשים בכלי חרס לא־אטומים מי מעיין פארוד הנובע בסמוך.

מטעמים מומלצים במיוחד על־ידי בעלי המסעדה הם: מימרח שקדים מקורי, קובה ממולאת בטבעול טחון וצנוברים, מרק ירקות מועשר בנבטי חיטה, רולדת אגוזים ותמרים מאפה בית ודבש טבעי ממכוורת מושב אמירים.

המחירים, מבטיחים בעלי המקום, סבירים בהחלט. מסקנה: כדאי לנסות כשמטיילים בגליל. שווה אולי, אפילו, לחשוב על טיול מיוחד לגליל.

כסף זה עניין יקר מאוד

מאת מרנה מיילס

„אל תהא לווה, אף לא מלווה", זו היתה עצתו של פולוניוס לבנו, במחזה המלט לשקספיר. עצה זו, לפחות במה שנוגע ללקיחת הלוואות, נתמכת ע"י כלכלנים בישראל של היום. שני כלכלנים המלמדים באוניברסיטת תל־אביב אמרו לי, שמוטב לצרכן למצות את נכסיו הנזילים (במטבע ישראלי או זר) מאשר לקחת הלוואה לצורך קנייה גדולה כלשהי.

הלוואת כסף אינה נושא שגור במדור זה. הגעתי לכך לאחר שאיש יחסי־ציבור הציע לי לכתוב על חברת אשראי חדשה שתקרוץ בעיקר לקוני מכוניות. לבד מקניית דירה, שהיא אופרה מיוחדת לכשעצמה, קניית מכונית היא וודאי הסיבה הנפוצה ביותר לאורח הישראלי לחיפוש הלוואה. כיוון שלא היה לי כל נסיון בנושא, ביקשתי כמה שיעורים משני כלכלנים באוניברסיטה.

פרופ' יעקב פאלאק, שעלה לישראל מקנדה לפני חמש שנים ומלמד בפקולטה למינהל עסקים באוניברסיטת תל־אביב, יכול לגרום לנו להוריק מקנאה כשנשמע על התנאים הקלים המוזמנים לקוני מכוניות. בצפון אמריקה – לבד מן העובדה שמחיר מכונית שם הוא כרבע ממחירה אצלנו, והמשכורות גבוהות יותר. ובכן, בקנדה ובארה"ב, הוא אומר, יכול אדם לרכוש מכונית עם תשלום ראשון של עשרה אחוזים ממחירה פלוס 24 עד 36 תשלומים חודשיים בריבית רגילה של כשבעה אחוזים (ובלי הצמדה, כמובן). ליצרניות המכוניות יש חברות מימון הנותנות הלוואות לרכישת מכוניות. לאחרונה, כאשר נותר מספר גדול של מכוניות שלא נמכרו במוסכיהן, הן הורידו את אחוזי הריבית לארבעה או פחות.

בשיטה הצפון־אמריקאית, המכונית משועבדת עד שההלוואה מוחזרת לסוכן. אין צורך בערבים, אלא אם הקונה צעיר מאוד, אז מחייבים את הוריו או אפוטרופסיו לחתום ערבות. אפשר לרכוש מכונית גם בלי תשלום ראשון אלא ע"י תשלום של דמי השכרה לחודש – במקרה של חכירה עם אופציה לקניה.

אצלנו, בישראל, אפשר בד"כ ללוות עד 70 אחוז ממחירה של מכונית חדשה – מהבנק, מחברת היבוא או מחברת אשראי עצמאית, אבל הריבית גבוהה ותקופת התשלומים קצרה. ובנוסף לשעבוד המכונית עצמה יש צורך בחתימות של ערבים.

אם אתה רוצה לקנות מכונית ויש לך ברירה בין לקיחת הלוואה או ויתור עליה – ותר עליה, אפילו אם זה אומר שעליך לרוקן את כל חשבונות הבנק שלך. זו העצה שמייעצים לציבור שני הכלכלנים המכירים היטב את המציאות כאן. אין זו מן החוכמה ללוות אלא אם כן שיעורי הריבית הם מתקבלים על הדעת ו„שיעורי הריבית כאן הם גבוהים במידה אסורה, אפילו אם אינם כל־כך גרועים כפי שהיו", מרגיש פאלאק.

איך לקנות מכונית ולא להישאר בלי מכנסיים בגלל הלוואה וריבית

פאלאק סבור, ששיעורי ריבית העולים על שישה וחצי אחוזים לשנה בהלוואות צמודות למדד או יותר מ־25 אחוז לשנה להלוואות בלתי צמודות – הם מופרזים. אם ההצמדה היא לדולאר או למארק הגרמני קשה עוד יותר לומר מהי ריבית מתקבלת על הדעת, שכן אז מהמר הלווה על האפשרות והשיעור של פיחות השקל. באופן כללי, הגדרותיו של פאלאק לגבי „שיעור מתקבל־על־הדעת" של ריבית מוציאות כמעט לגמרי את ההלוואות המזומנות לקונה בישראל דהיום. למי שמעוניין לדעת איך מגיע פאלאק להגדרותיו, הוא אומר שהלוואה צריכה להתבסס על: 1) ההגדרה המקובלת ל„מחירו של כסף" שהוא בערך 3.5 אחוזים לשנה (המינימום שבשבילו כדאי לתת כסף לשימושו של מישהו אחר); 2) שיעור האינפלציה הצפוי לשנה, שהוא מעריכו ב־18%; 3) גורם הסיכון, שהוא אומר אותו בכמה עשיריות האחוז לכל היותר. מהצד הנגדי, אומר פאלאק, כל מה שיכול הצרכן להרוויח משקליו המזומנים בבנק הם, לכל היותר, 13 אחוזי ריבית (ולפעמים פחות) שאינם צמודים, או ארבעה אחוזי ריבית על פקדונות צמודי דולאר.

אך האם יכול האורח הממוצע לדלדל את כל חשבונות הבנק שלו כדי לקנות מכונית ולישון בשקט בלילה בלי השמיכה הטובה של בטחונות כספיים? שאלתי. פאלאק חושב שכן – או לפחות, עליו ללמוד לעשות זאת. הוא מציין, שעד כמה שנשמע הדבר מוזר, יש לאורח הישראלי בטחון כספי גדול יותר מאשר לרעהו בצפון אמריקה. יש לנו שיעור נמוך של אבטלה והגנה מקצועית חוקית. מי שמאבד פה משרה מקבל פיצויים גבוהים בדרך כלל, המאפשרים לו להחזיק מעמד עד למשרתו הבאה. כמו־כן יש לישראלי ביטוח רפואי שלם למקרי חירום – ואין הוא סוחב בדרך כלל רשימת מוצרים שקנה באשראי, אותו הוא משלם ממשכורתו מדי חודש.

אם אתה מרוקן את חשבונות הבנק שלך כדי לקנות מכונית ולא לוקח הלוואה, יהיה לך קל יותר להתחיל מחדש בחסכונות ממשכורתך החודשית מאשר להחזיר הלוואה עם ריבית, אומר פאלאק.

עצה זהה ממש קיבלתי גם מד"ר יאיר זימון, מרצה לכלכלה בפקולטה למינהל עסקים באוניברסיטת תל־אביב וכותב לעתון „מעריב" בנושאים אלה. אם אתה ממצה את כל חסכונותיך, אומר ד"ר זימון, ופתאום זקוק לכסף מסיבה כלשהי, תוכל אז לקחת הלוואה. מה שאין ד"ר זימון מייעץ לעשות זה להיפטר ממניות בורסה לצורך רכישת מכונית, שכן יתכן תמיד שתוכל למכרן במחיר גבוה יותר. להפצים לרכוש מכונית שחייבים לקחת הלוואה משום שאין להם די כסף מזומן או שחסכונותיהם אינם ניתנים למימוש בזמן, מציע ד"ר זימון איפה לבקש הלוואה ומה לשאול. ראשית, הוא מציע, כדאי לשאול במקום העבודה. אף כי ההלוואות שמציע ועד העובדים הן קטנות ואינן מספקות, הרי הן ניתנות בד"כ בתנאים נוחים וכדאי לקחתן כבסיס להתחיל בו. אח"כ כדאי לבדוק את קרן הפנסיה. מקור אחר להלוואה יכול להיות חברת הביטוח. אלו אפשרויות שכדאי לקחת בחשבון – לעיתים תנאיהן הם הטובים ביותר. האפשרויות הנותרות הן: הבנק, יבואן המכוניות עצמו וחברות אשראי עצמאיות, ולא תמיד הבנק הוא המלווה הנושך ביותר. אסור לבנק, או לכל מוסד אחר, לתת שירות אחר בהתנייה כלשהי. כלומר – אסור לבנק להתנות מתן הלוואה בכך שהלווה יפתח בו חשבון חדש, כמו תוכנית חסכון וכו'. זה איסור מהחוק שאישר לי ד"ר אשר הלפרין, מנכ"ל איגוד הבנקים. „הבנק יכול להמליץ לך לפתוח חשבון חסכון מסויים נוסף, אך אינו יכול לדרוש זאת", הוא אומר. רשמית, אסור לבנק לדרוש גם שהלווה יהיה לקוח שלו – אם אין הוא לקוח בו מכבר – אבל, הוא מוסיף, מטעמי יעול כדאי ללקוח שיהיה לו לפחות חשבון עו"ש בבנק „משום שזהו בד"כ האמצעי להחזרת הלוואה". כדאי לצרכנים לדעת שאפשר גם להתמקח עם הבנק על תנאי ההלוואה. „הבנק הוא בדיוק כמו שוק הכרמל בעניין זה", אומר פרופ' פאלאק. בד"כ מציינים הבנקים שהלוואותיהם ניתנות בתנאים „מועדפים פלוס". ה„מועדפים" ניתנים בד"כ ללקוחות ותיקים ובטוחים של הבנק, ושיעוריהם כיום 15 אחוזים לשנה (כ־1.25 אחוז לחודש) – כך נקבע ע"י בנק ישראל. ה„פלוס" ב„מועדפים פלוס" הוא הגורם שאפשר לשאת ולתת עליו, הבנק ייקח אז בחשבון את נכסי הלקוח, את גובה סכום ההלוואה ואורך תקופתה. שני הכלכלנים מסכימים שתמיד כדאי לעשות השוואת מחירים בחיפוש אחר הלוואה. דבר אחר שצריך להקפיד עליו הוא קבלת פרטים מלאים, אינפורמציה מלאה מהמלווה, לפני שחותמים על התחייבות כלשהי. יש ללווה זכות, אומר ד"ר זימון, לדרוש לא רק את סכום הריבית באחוזים אלא גם תצהיר כתוב של כמה שקלים יקבל וכמה שקלים בדיוק יצטרך להחזיר. ד"ר זימון מציע גם שאלות מספר שאותן כדאי להציג למלווה, לפני ההחלטה והן: מהו שיעור הריבית? האם היא צמודה? למה היא צמודה? מהו אורך תקופת התשלום? האם חל מע"מ על הריבית ועל הפרשי השערים בין קניה למכירה (במקרה שההלוואה צמודה למטבע זר)? (בד"כ, אין הבנקים מחייבים בתשלום מע"מ וחברות היבואנים כן.) מהן ההוצאות המיידיות הקשורות בסידורי ההלוואה כמו: דמי ניהול, בולים וכו'? אילו בטחונות דרושים – ערבים, שיעבוד המכונית, כספים נזילים בבנק?

ד"ר זימון מדגיש, שעצם תהליך שיעבוד המכונית הוא עסק יקר. התשלומים המינהליים השונים הכרוכים בו עלולים להגיע עד שלושה או ארבעה אחוזים מערך ההלוואה כולה – והבנק מוריד אותם מיד. למשל: אם אתה לוקח הלוואה בסכום של 10,000 ש"ח, יתכן שתקבל ביד רק 9,600. אבל – תצטרך להחזיר 10,000 פלוס ריבית.

יתרונם של ערבים על פני בטחונות אחרים, אומר ד"ר זימון, הוא שאין הם עולים לך כסף – שלא כמו שיעבוד נכס כלשהו. נכון גם, שחוץ מהלוואות קטנות ממקום העבודה – אין בערבים בטחון מספיק. כדאי לזכור, אומר זימון, שהנכס המשועבד – מכונית או דירה או חסכונות בנק – אי אפשר למכרו או להפכו למזומנים עד שלא גומרים להחזיר את ההלוואה. ואם גם המכונית משועבדת, אפשר לקחת אותה ממך אם אינך עומד בתנאי חוזה ההלוואה. הדבר הקשה ביותר לצרכן הממוצע, כאשר הוא יוצא להשוות את מחירי ההלוואות במוסדות השונים, הוא לשערך איזו מתוך כל שפע המספרים והאחוזים שהוא מקבל מייצגת את ההצעה הטובה ביותר. בעיה אחת היא, שההצעות ניתנות במונחים שונים, בדרכים שונות. לפעמים אומרים לך את הריבית לחודש, לפעמים לשנה. אם אומרים לך שלושה אחוזים לחודש אין זה אומר 36% לשנה אלא קצת יותר מ־42%, כי מדובר בריבית מצטברת. בעייה אחרת היא להחליט האם לקחת הלוואה צמודה או לא הרי מדובר בסיכון מסויים הקשור באינפלציה ובפיחות. ומי יכול לנבא מה באמת יהיה גובה האינפלציה לשנה, והאם זה הגיוני או לא שיהיה פיחות? הרי מאז שנחרב הבית ניתנה הנבואה לשוטים... ועל כן עצתי לנבונים: לגשת למביני דבר. אמנם, רוב האנשים אינם יכולים ללכת למרצים באוניברסיטה שיתנו להם שיעורים פרטיים, אבל רבים רבים נעזרים ברואי־חשבון ומנהלי חשבונות העוזרים להם בהכנת הצהרות מס־הכנסה וכיו"ב. אלה יכולים להיות האנשים הנכונים שיעזרו בתרגום ובהבנת ההצעות השונות ויוכלו לעזור לכם בהשוואת מחירי ההלוואה המבלבלים.

هكذا من الأصل

صورة عن الاصل

שם המשחק: תפוסה מאזנת

מאת אריה ארד

אם לנסות ולהיתלות במדד יחיד להמחשת הישגי "אל־על" בחמש השנים שמאז המשבר הגדול, התפוסה המאזנת שירדה מ־74 אחוז ל־63 היא הדבר. היא משקפת את כל מה שהתרחש לטוב לרע: את ההתייעלות, את ירידת מחירי הדלק, את עליית השכר והתייקרותן של עלויות אחרות, כמו גם את האיוולת שבקיפוע המטוסים בשבתות ובחגים.

התפוסה המאזנת, היא התפוסה שבה מכסה ההכנסה מהובלת נוסעים ומטען את עלות הטיסה. ככל שהתפוסה המאזנת נמוכה יותר, קל יותר להגיע לכיסוי העלות וכל מה שמעבר לה, הוא הרווח. התפוסה המאזנת הממוצעת בחברות־התעופה הסדירות בעולם היא 58 אחוז, אולם "אל־על" לא תוכל להגיע אליה בעתיד הנראה לעין בשל איסור הטיסות בשבתות ובחגים. הסיבה היא, שתפוקת החברה בהובלת נוסעים ומטען ב־300 ימים, מתחלקת לצורך ההשוואה עם חברות אחרות ב־365 ימים. תיאורטית אפשר לומר, איפוא, שאילו פעלה החברה כל ימות השנה, היתה התפוסה המאזנת שלה יורדת ל־52 אחוז, הרבה מתחת לממוצע העולמי. על כך יש להוסיף, שערב המשבר הגדול פעלה "אל־על" כל ימות השנה והתפוסה המאזנת המקורית של 74 אחוז התייחסה ל־365 ימים. הירידה בפועל מ־74 אחוז ל־63 אחוז משקפת איפוא ירידה תיאורטית של 30 אחוז בתפוסה המאזנת וזה השיעור ההבראה המשוקלל של "אל־על" בהנהלתו של הרלב. הביטוי הפיננסי של התהליך הזה הוא המעבר מהפסד כולל של 14.3 מיליון דולר ב־1983, השנה הראשונה לאחר המשבר הגדול, לרווח כולל של 15.2 מיליון דולר אשתקד. ללא ההוצאות על מימון הפסדי העבר היה הרווח מגיע לכדי 34.9 אחוז. כל זאת, בזמן שמכירותיה של החברה גדלו רק ב־8.9 אחוזים. מחירו של איסור הטיסות בשבתות ובחגים נאמד ב־25 מיליון דולר וסכום זה משקף את ההפרש בין התפוסה המאזנת האמיתית ובין זו שיכלה להתקבל תיאורטית, אילו בוטל איסור זה.

אמירה זו מחייבת כמובן הסתייגות. עלות הפעלתה של החברה בשבתות ובחגים לא היתה מעולם פרופורציונית לעלות ההפעלה בימי חול. אי־אפשר לדעת, אילו תנאי הפעלה היה משיג הרלב הקשוח, אילו ניתן לו להפעיל את החברה 365 ימים בשנה. משום כך אין כל דרך לחשב, מה היתה התפוסה המאזנת למעשה, אילו פעלה "אל־על" כל ימות השנה. אולם לצורך אינדיקציה די בחישוב הפשטני. בין כך ובין כך, התוצאות העיסקיות משקפות רווח תיפעולי של 6.1 אחוזים ורווח כולל של 2.7 אחוזים וזו תוצאה מקובלת בחברות־התעופה הסדירות.

סל־התשומות של "אל־על" בנוי על שלושה מרכיבים עיקריים השווים בגודלם: דלק, הוצאות משתנות בהתאם לנפח התנועה ושכר. הוצאות הדלק ירדו מאז המשבר הגדול ב־30 אחוז, כאשר עלותו של כל אחוז הוא מיליון דולר בשנה. לעומת זאת חלה עליה מקבילה של 30 אחוז בכל אחד משני המרכיבים האחרים. מכאן שהירידה במחיר הדלק קוזזה בעליית השכר ובהתייקרות הוצאות משתנות אחרות, כגון אגרות, ביטוח, אש"ל לצוות־אויר וסיגנע הנוסעים והמטען. ההתייקרויות אלה נובעות בחלקן הגדול מההפרש בין עליית שער הדולר בשקלים ובין עליית המדד בישראל וכן מהשינוי היחסי בין שערו של הדולר ושערי המטבעות האירופיים, כאשר הקוים האירופיים מהווים 70 אחוז מכלל הטיסות של "אל־על".

שני גורמים עיקריים פעלו לקיזוזה של התייקרות זו: צימצום כוח האדם ועליית הניצולת של הציוד. מצבת העובדים קטנה מאז המשבר הגדול ב־1,019 איש, כלומר ב־22 אחוז. צימצום זה בא למרות שהתפוקה גדלה ב־30 אחוז תוך ירידה של 11 אחוז בהכנסות ממנה בשל הוזלת כרטיסי־הטיסה. המרכיב האחר בהתייעלות הוא ניצולת המטוסים. שעות הטיסה של מטוס ביממה עלתה ב־20 אחוז, למרות שמספר ימי העבודה קטן ב־16 אחוז בשל איסור הטיסה בשבתות ובחגים.

כל הנתונים האלה מתנקזים בסופו של דבר אל התפוסה המאזנת וזו משקפת את כל הגורמים במשוקלל. מכאן חשיבותו של הנתון הזה דווקא. למרות שהשיפור אינו חד־פעמי אלא מתמשך ברציפות, אם רוצה "אל־על" להגיע לכך, שתאזן לאורך שנים את ההכנסות עם ההוצאות תוך הותרת רווח מסויים לשנה שתונה, עליה להגיע בפועל, לא בתיאוריה, לתפוסה מאזנת נמוכה יותר. בעתיד הנראה לעין יש רק שתי דרכים מציאותיות, שבהן תוכל לחתור למטרה זו: מטוסים יעילים יותר וקימוץ נוסף בשכר.

הרלב בחר בדרך קשה ללכת בשני הכיוונים. אשר להצטיידות, הוא מעדיף להחליף לפחות כמה ממטוסי ה"בואינג 707" המיושנים במטוס פחות גדול, ה"בואינג 757" צר־הגוף, על מטוסים רחבי־הגוף האהובים יותר על הנוסעים. ה"בואינג 757" נמצא כמטוס היעיל ביותר מבחינת עלות תיפעולו ומשום כך תוכל החברה לטוס בזם בקוים מיעוטי נוסעים, בלי שתפסיד מכך. באשר ליתר הצי, אחד השיקולים העיקריים הוא תא־טייס אחיד, שיאפשר לכל טייס להטיס כל אחד מהמטוסים. לצורך זה תצטייד "אל־על" כנראה במטוסי "בואינג 767" ו"בואינג 747" חדישים בעלי תא־טייס זהה, כאשר גם ב"757" מותקן אותו תא בדיוק.

אשר להוצאות השכר, נראה שעידן הצימצומים במספר העובדים כמעט שהגיע לקיצו. אמנם עוד יתכן חסכון בשוליים. למשל, אם יצליח הרלב להפעיל את הטיסות הטרנס־אטלנטית הישירות מהארץ לאמריקה בצוות של חמישה במקום ששה עד כה; אם יחליט להצטייד בצי שכל מטוסיו יופעלו בידי שני טייסים בלבד - יוכל לדחות במידת מה את הצורך בקליטת טייסים נוספים. אולם את החסכון העיקרי יוכל להשיג רק בעלות הטייס. מכאן התחירה הבלתי נלאית של הרלב להעמיד את שכר צוותי־האויר על בסיס חדש, שממנו הוא מנסה להפיק חסכון של עשרה אחוזים נטו. הרלב סבור, שבלי להשיג חסכון זה, לא תוכל "אל־על" לעמוד על רגליה בעשור הבא, כאשר מחיר המטוסים ירקיע שחקים וכרטיסי־הטיסה יוזלו בשל המגמה העולמית להגביר את התחרות בין חברות־התעופה. במאבק הזה הוא מנסה להתיש את הטייסים ולכופף ידיהם לאחור בכל העוצמה כדי להקנות לחברה יכולת עמידה לטווח ארוך. התנגדותם של הטייסים מובנת, מה גם שהטיסה כבה מנהה הרלב להשיג את המטרה מקסמת. אולם הטוב להבין את הרקע האמיתי למאבק.

—יהיה באבק [illegible] [illegible] גדול כאן, אבל מב"ל יש רק אחד. כשם שבכשלון היה נזקף לחובתו, כך תירשם ההצלחה להיזקף לזכותו.

ה"פז'ו 405" תחליף בקרוב את ה"305", שייצורה הסתיים בחודש שעבר. ה"405" תופיע עם שלושה נפחי מנוע יסודיים: 1,360 סמ"ק, 1,580 סמ"ק ו־1,905 סמ"ק. ה"405" באה להשיב על הצלחתה הרבה של ה"רנו 21" בצרפת ומצפים שהיא ותתקבל יפה בקרב הלקוחות. זו מכונית תלת־תאית מאובזרת יפה, בעלת הנעה קידמית, נסיעה רכה וחן צרפתי אופייני. היא אמורה לתפוס מקום בין ה"309" ובין ה"505" כמכונית משפחתית מרווחת ונעימה. אגב, "רנו" תשיב בעוד שנה על ה"309" המושכת של "פז'ו". בינתיים הוציאה הקיץ "רנו 21 טורבו".

זהירות: צומת דמים!

על ראשי מע"ץ לשאת באחריות למתרחש בצומת מורשה

מאת אריה ארד

צומת מורשה המחודש הופך בכהירות לצומת־דמים בשל ליקויים הנדסיים והיעדר שילוט מתאים. על מהנדסי מע"ץ לשאת באחריות על כך.

עוד לפני חודשיים, כאשר עדיין נמשכו העבודות במקום, כבר היה ברור שיהיו קשיים בצומת המחודש. בסיור כתבים שאלתי את מנהל מע"ץ יהודה כהן, מדוע לא הקימו מיחלף בצומת. "נפח התנועה אינו מצדיק מיחלף", ענה. הוא טען, כי "רק 30 אלף כלי־רכב" עוברים במקום ביממה וכמות זו אינה מצדיקה הקמת מיחלף.

צומת מורשה אינו צומת חדש ורוב העוברים בו נוסעים שם בקביעות פעמים אחדות ביום. עם פתיחת הכביש לכפר קאסם, נוספה לו צלע. בעוד שלפני כן עברה התנועה מצפון לדרום ולהיפך ואילו התנועה ממערב התפצלה דרומה וצפונה, עתה נוסף כביש המשמיך מזרחה ומביא תנועה משם מערבה. כלומר נוצרה הצטלבות של ממש. יתירה מזו, כדי להכין את הקרקע לקראת הקמת מיחלף בעתיד, פוצל קטע הכביש שבין הכפר הירוק ובין מורשה לשניים. דבר זה חייב לפצל גם את הצייתו לשניים, תחילה את הנתיב שבמזרח לכביש ואחר כך את הנתיב שממערב לכורת. לשני הנתיבים הוקמו רמזורים נפרדים.

עתה התקבלה בפלצת מרובת רמזורים. לרוע המזל [illegible] להבין על איזה רמזור עליו להסתכל בכל רגע, בעיקר בבואו מדרום לצפון. גרוע מזה, הסימון של הכביש לוקה והוא אינו מבהיר לנהג באיזה מסלול עליו לנסוע, אם רצונו לפנות מערבה. גם אין שילוט בולט בבעוד מועד להבהיר זאת וכשכבר יש שילוט, הוא מבלבל במקום שיבהיר. כתוצאה מכך הנהג הבא מדרום אינו יודע כיצד לנהוג בצומת. בעייתו מוכפלת, אם הצומת מוכר לו מימים ימימה.

בצומת הישן, כפי שהיה עד שנפתח הכביש לכפר קאסם, היה על הנהג לפנות מערבה בנתיב הראשון. נתיב זה יוחד עתה לתנועה שבמערב למזרח ואם יפנה בו הנהג המבקש להמשיך לצומת הכפר הירוק, ייתקל בתנועה נגדית. במקום כצור רמזור, הפועל בנפרד מהרמזור הבא אחריו, שהוא המאשר פניה מערבה לנתיב החדש שנסלל. אולם שני הרמזורים מוצבים כך, שהנהג הבא ממרחק אינו יכול להבחין איזה מן השניים קודם לאחר. הוא נתקל ברמזור אדום, המורה לו להמשיך ישר, צפונה לכיוון רעננה. אולם הוא הרי רוצה לפנות שמאלה, לכפר הירוק. ואכן, עיניו התרות מוצאות רמזור ירוק, המורה לו לפנות שמאלה. הוא ממשיך כדי לפנות שמאלה, אך מכונית הבאה במערב, שלפניה רמזור ירוק ולוונטי מתנגשת בו.

סכנה פחותה רק במעט נשקפת לבאים מהכפר הירוק כדי לפנות שמאלה, לרעננה. כניסתם של אלה לכביש גהה לא שונתה, אולם מיד אחר כך הם מגיעים למבוך, שבו קשה מאד להתמצא. מיד לאחר הפניה שמאלה לכיוון רעננה, הם מוצאים עצמם נאלצים לבחור בין ששה מסלולים, שמחציתם נועדה לבאים מן הדרום והמבקשים לפנות מערבה. הסימון שעל הכביש אינו מבהיר באיזה מסלול צריך לבחור המבקש לנסוע צפונה. יתר על כן, מיד לאחר הפניה נתקל הנהג ברמזור לא צפוי, שתכליתו להסדיר את המיפגש בין הבאים מכפר קאסם ובין העוברים בכביש גהה מדרום לצפון ולהיפך. מי שמכיר את הצומת מימים ימימה, מופתע ובולם בחריקה לפני הרמזור האדום לו תמיד. אם אינו שם לב לרמזור החדש הבלתי צפוי, הוא עלול לחצות את הנתיב הבא מכפר קאסם ולהימעך.

בראש וראשונה נובעת הסכנה מתיכנון יסודי לקוי. המדובר בצומת, שאין אפשרות להסדיר את התנועה בו בביטחה, אלא באמצעות מיחלף. אין זה צומת שבו שני כבישים חוצים האחד את האחר ותו לא; זה צומת שלפחות מחצית המשתמשים בו מכל הכיוונים מבקשים לפנות שמאלה וימינה. ההיקף הגדול של הפונים שמאלה הוא שמסכן את המשתמשים בדרך והוא שהיה מחייב הקמת מיחלף ללא קשר עם מספרם של כלי־רכב שעברו שם לפני פתיחת הכביש החדש. את הדבר הזה היה אפשר והכרחי לחזות מראש. משהוחלט שלא להקים מיחלף בשלב זה, היתה חובת המתכנן לנתח את בעיותיו של הנהג מכל כיוון בראיה מתמידה ולסייע לו בשלטים ברורים במסלול ראייתו ובעוד מועד, שניים־שלושה קילומטרים לפני הצומת, את הצפוי לו בצומת. נוסף על כך, היה צריך לסמן את המסלולים שעל הכביש בחיצים ובשמות המקומות, שאליהם אפשר להגיע בכל מסלול. גם דבר זה לא נעשה.

השגיאות בצומת מעידות על חשיבה מקצועית לוקה במע"ץ והדבר זה טעון בירור דחוף. כפי שסופר בהתחלה, טוען מנהל מע"ץ, שנפח התנועה אינו מצדיק הקמת מיחלף כעת. אולם בכך הוא מעיד על עצמו, שאינו מביא בחשבון את התנועה הנוספת, המגיעה עתה ממזרח, ולא רק מהשומרון. הכביש משמש חלופה נוחה לדרך פתח־תקווה ורבים מהמשתמשים בכביש הזה באים מראש־העין, בכפר קאסם ומהיישובים שבסביבה. רבים נוספים באים מפתח־תקווה ומהוד־השרון בדרך לרעננה, להרצליה וצפונה או לתל־אביב. אם לפני פתיחת הכביש החדש היה נפח התנועה בצומת 30 אלף כלי־רכב ביממה, אין ספק שמספר זה גדל מאד כתוצאה מפתיחת הכביש החדש. את תוספת כלי־הרכב אמנם היה אפשר לחזות מראש, אך לספור אותם אפשר רק כעת. הנסיון להסתתר מאחורי תירוץ פורמלי זה של נפח תנועה היסטורי אינו אלא התחמקות [illegible] מכובדת מאחריות. אבל גם אם היה אפשר לקבל בדוחק רב תירוץ זה, בשום אופן אי־אפשר להסביר, מדוע נמנעו אנשי מע"ץ מלתכנן שילוט הולם וסימון תואם על הכביש עצמו.

אם להודות על האמת, אינני מקבל את הסיפור הזה, שמהנדסי מע"ץ המנוסים והמיומנים באמת הסתמכו על נפח תנועה היסטורי. אני סבור, שנלחצו לפתרון דחוק ואנטי־מקצועי, מפני שהממסד הכלכלי אילץ אותם להסתפק ב־2־3 מליוני דולר פחות מן הדרוש, דבר שבו אינם מוכנים להודות. בין כך ובין כך על ראשי מע"ץ האחריות והם נדרשים עתה לשאת בה.

שוטר גרם כמעט־תאונה כדי לרשום דו"ח

שוטר תנועה גרם ביום ב' שעבר כמעט־תאונת־שרשרת בכביש איילון־דרום. [illegible] כדי לרשום דו"ח לנהג, שנסע ללא [illegible] בעת רישום הדו"ח לא חבש השוטר את כובעו וכן לא ענד תג זיהוי, כל זאת בניגוד לפקודות המשטרה.

בשעה 1.20 בצהריים נסע השוטר במכונית אסקורט משטרתית לבנה במסלול השמאלי ביותר בכביש איילון־דרום. אחריו נסעו כמה מכוניות. בקטע שבין דרך השלום וגשר להגאודיה הבחין השוטר במכונית סובארו לבנה, שנוסעיה לא חגרו חגורות־בטיחות. השוטר בלם לפתע בחריפות, אותת על רצונו לפנות ימינה, "חתך" את המכונית שנסעה במסלול הימני וירד לשוליים כדי לרשום דו"ח לנהג הסובארו. הואיל והאטה לא היתה סבירה על־פי תנאי הדרך, נאלץ נהג של סנדר שברולט, שנסע אחרי האסקורט המשטרתית, לבלום בלימת־חירום וכך כל אחת מארבע המכוניות שנסעו אחריו. רק בנס נמנעה תאונת־שרשרת חמורה כתוצאה מנהיגתו הלא־זהירה של השוטר.

בתשובה על שאלת סופר "דבר", שעבר אותה שעה במקום והיה עד לנהיגתו הלא־זהירה של השוטר, טען הוא להגנתו, כי אותת על רצונו לפנות ימינה כחוק וכי האשמה לכמעט־תאונה היתה בנהג הסנדר, שנסע אחריו ולא הבחין במתרחש.

נסיעה במהירות – ברירת־משפט

על הפיכת הנסיעה במהירות מופרזת לעבירה של ברירת־משפט ממליץ משרד־הכלכלה בעקבות מימצאי דו"ח מבקר המדינה על תיפקודם הכושל של בתי־המשפט לתעבורה. אם תתקבל ההמלצה, יגיע עבריין לדיון משפטי רק אם יבקש זאת בכתב.

נסיעה במהירות מופרזת מהווה 40 אחוז מכלל עבירות התנועה בישראל. למרות שחלקה בגרימת תאונות אפסית. חלקה הגדול של העבירה באישומים נובע מהקלות בהוכחתה המשפטית בהשוואה לעבירות חמורות הרבה, שקשה להוכיחן בבתי־המשפט. מבקר־המדינה מצא בדו"ח האחרון שלו, כי ניהולם הלקוי של בתי־המשפט לתעבורה גורם שם עומס, מהומות, אי־סדרים וביזבוז עצום של ימי עבודה של הנאשמים בעבירה חסרת חשיבות זו. כתוצאה מכל זאת גם השופטים עצמם מתנהלים באורח לקוי ואין השופטים נותנים את דעתם כראוי כאשר הדבר דרוש. בעקבות זאת מאבד הציבור את אימונו במשפטי התעבורה, דבר העלול להביא לאובדן הדרגתי של האמון בבתי־המשפט בכלל.

בדיון שזימן המפקח הכללי של משרד־הכלכלה במימצאי המבקר, נמצא שכל הגורמים הנוגעים בדבר תומכים בהפיכת הנסיעה במהירות מופרזת לעבירה של ברירת־קנס. ההמלצה הועברה לוועדה בראשותו של השופט דב לוין, היושבת עתה על מדוכת עונשים של עבריני תנועה. מצפים, שהוועדה תאמץ את ההמלצה ובעקבות זאת ישונה החוק, המחייב כיום להביא את עבירת המהירות לפני בית־המשפט. ההנחה היא, כי שיחרור בתי־המשפט מדיון בעבירות אלה יקל במידה ניכרת על העומס המוטל עליה וישפר את סדרי עבודתם.

בתוך כך הודיע שר־הכלכלה גד יעקבי, כי יפעיל השפעתו להחלת החובה לחגירת חגורות בטיחות גם על הנסיעות העירוניות. בהיותו שר־התחבורה בממשלת רבין בעשור הקודם יזם השר יעקבי את חגירת החגורות בנסיעות בין־עירוניות.

לחובת החגירה מתנגדים גם שר־התחבורה חיים קורפו וגם משטרת ישראל. השר סבור, כי בתנאי האקלים והנסיעה בארץ זו חובה שאין הציבור יכול לעמוד בה. מאידך אין למשטרה היכולת לאכוף זאת ולפיכך ייהפך הדבר לחוק נוסף שלא יקויים. השר סבור, כי חוקים שאין מקיימים, פוגעים בשלטון החוק ונזקם החינוכי עולה על תועלתם.

בעיר השוויצית לוזן יש מוזיאון למקטרות. במוזיאון הפרטי של ז'אק שמידן (מאחורי הקתדרלה) 2,500 מקטרות. בסיור מודרך למבקרים מספר בעל האוסף הנדיר על "תולדות" כל פריט.

עיריית טבריה לא תאשר הקמת בתי־מלון נוספים

מאת דויד מושיוב

עירית טבריה מבטיחה שלא תאשר הקמת בתי־מלון נוספים בעיר. ראש העיריה יגאל ביבי אומר, כי בתי־המלון שנבנו בשנים האחרונות בעיר הם סוף פסוק לזמן רב. לדעתו יש עתה לתת למלונות הקיימים להתבסס והעירייה מעדיפה להשקיע בשנים הקרובות בפיתוח תשתית העיר.

טבריה היא כיום המוקד התיירותי הרביעי בארץ והתיירות מהווה גורם חשוב בכלכלת העיר ובמתן תעסוקה לעובדים. נוסף למלונות נהנים מהתיירות גם המסעדות, החנויות ובעלי ספינות הטיולים בכנרת. כיום יש בבתי־המלון בטבריה קרוב ל־3,000.

בסיור, שערכה נשיאות התאחדות בתי־המלון בצפון הארץ, היא נועדה גם עם ראש עיריית צפת זאב פרל. הוא אמר, כי מצבה של המלונאות בצפת קשה ותפוסת המלונות נמוכה. לדבריו, אחת הבעיות הקשות של צפת ומלונותיה היא התדמית החרדית שלה. הוא מדגיש, כי בצפת חיים כיום רק 2,000 חרדים מתוך 17,000 תושבים והעיר מתפקדת כעיר חילונית לכל דבר: בריכות השחיה והמוזיאונים פתוחות בה בשבתות ומועדוני־הלילה בימי ששי.

לדעת פרל יש צורך לעשות לשינוי דימויה של צפת וללוות זאת בפעולות שיווק ופירסום כדי לחלץ אותה מהמשבר בה היא שרויה.

תכנית פיתוח לתיירות בגליל

המועצה האזורית גליל עליון תכין תכנית פיתוח לתיירות שתתבסס על הנתונים הטבעיים של הגליל העליון, שהוא ארץ פלגי מים. תכנית הפיתוח תהיה מבוססת על מקורות הירדן, שמורות טבע, גנים לאומיים, יערות ומצפורים. כוונת המתכננים לערוך מסלולי טיולים לנופשים, אשר יכללו את שפע הנחלים את מפלי המים ואת אוכלוסיית החי והצומח.

בגליל העליון ובאצבע הגליל 20 בתי־מלון מומלצים.

"דאש" נוסף ל"ארקיע"

חברת "ארקיע" קלטה באחרונה מטוס "דאש 7" נוסף, אותו רכשה מחברת "דה־הבילנד" הקנדית. המטוס הותאם לדרישות מינהל התעופה האזרחית והוא מחליף את מטוס ה"פוקר", שחכרה החברה בחודשים האחרונים.

ה"דאש 7" מסוגל להטיס עד 54 נוסעים ומיטען במשקל כולל של 7 טונות.

"הכי נמוך הכי מלוח"

ישראל היא ארץ טובה לטיולים בכל חודשי השנה. אם יורד גשם בצפון, אפשר לטייל בדרום ובערבה או באיזור ים המלח. כאשר חם באיזורים אלה, אפשר להעדיף את הצפון על נחליו, על חורשותיו ועל האתרים ההיסטוריים השזורים בהם.

במשך עשרים השנים שבין מלחמת השיחרור ומלחמת ששת הימים לא יכלו טיילי ישראל לטייל באתרים המקסימים ביהודה ושומרון, אולם מאז שאזורים אלה נפתחו לפני הישראלים הם מטיילים שם ללא הפסק, נהנים מפריחה מקסימה באביב, מהצמחיה, מבעלי הכנף ומבעלי החיים.

הוצאת כרטא פירסמה בימים אלה מדריך טיולים חדש ליהודה ושומרון, שנכתב בידי ספי בן־יוסף - עורך בטאון החברה להגנת הטבע - ואוייר בידי הקריקטוריסט מישל קישקה. הם מגישים במלל ובציור מדריך טיולים ובו 249 מסלולי טיולים שונים ביהודה ושומרון. הציור הוא כעין מפה של מסלול הטיול המוצע, תוך פירוט המקומות שרואים וכדאי לראות. בספר מידע עשיר על המקומות המוצעים לטיול תוך שמשולבים בהם הסברים על האתרים שבהם עוברים.

"גם אני נוהג באדיבות"

מיבצע נהג מונית אדיב בתל־אביב, שסיסמתו היא "גם אני נוהג באדיבות", נערך זו השנה השניה ברציפות. מסתבר, כי הנוסעים מגלים השנה היענות גדולה יותר ועד כה התקבלו 500 גלויות־הערכה.

התאחדות המלונות בתל־אביב התחייבה להעניק עשרה סופי־שבוע ארוכים בבתי־מלון ועשר ארוחות זוגיות במסעדות. עיריית תל־אביב תעניק 20 אלבומים אומנותיים ומשרד־התיירות ידאג להכנת תעודות לנהגות המוניות המצטיינות.

"השער ליוון"

חברת "איסתא ליינס" חנכה סידרת נופשונים בשם "השער ליוון". מסלול התיור פועל בקיץ והוא כולל את יוון ואת האיים סביב הים האגיאי: דלפי, אולימפיה, קורינטוס, מיקונוס וסנטוריני. ב"איסתא" אפשר להזמין טיולים היוצאים מאתונה לאיי יוון ותורכיה.

המחיר לסטודנט, לרבות טיסה הלוך חזור - 198 דולר.

מלון נופש בחוף קטיף

מלון נופש מפואר חדש, "חוף קטיף", נפתח לציבור בסוף החודש שעבר. במלון הושקעו 115 חדרים והוא נבנה 15 מטר מקו המים. במלון בריכת שחיה מקורה, שטחי בילוי נרחבים וירידה ישירה לים באחד החופים היפים. כן יש במקום מיגוון מסעדות לרשות הנופשים.

לצד המלון פועל כפר הנופש "נוף קטיף", שנפתח בפסח. בכל בתי־הנופש מקלחות ושירותים צמודים.

קומפלקס תיירותי זה ממוקם בנווה מדבר עטור דקלים בתוך מטעי פירות טרופיים ודיונות חול, ביניהם יש מאהלי בידואים המהווים אטרקציה לתייר הישראלי.

אתר הנופש, הנושא אופי מסורתי, מציע מיגוון רחב של אפשרויות בילוי: בריכה וחוף ים, חוות סוסים, אגם טבעי עם גלשנים, קייקים וסירות פדאלים, סיורי ג'יפים בדיונות, סיורים וטיולים להכרת האיזור, צלילה, דייג.

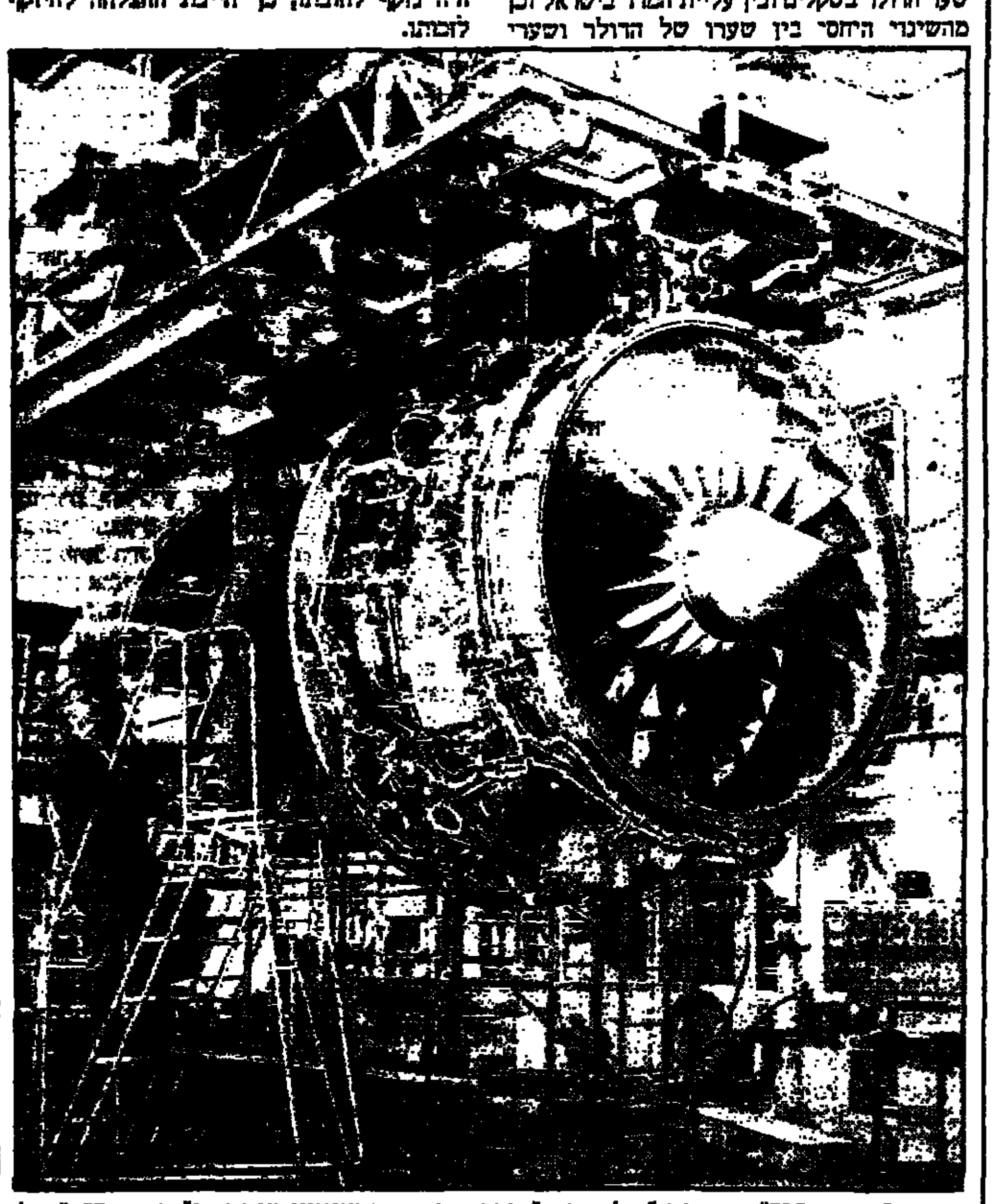

מנוע ה"אר.בי. 535" מתוצרת "רולס רויס" הבריטית, שבו יצויידו מטוסי ה"בואינג 757" של "אל־על". המנוע החסכוני וגופו הצר של המטוס תורמים לכך, שה"757" יהיה היעיל והאמין ביותר בסוגו.

כדור פורח לעידוד התיירות

קבוצת משוגעים לדבר מניו־מקסיקו חיפשה דרך להרים תרומה לכבוד 40 שנות מדינת ישראל. בהיותם אוהדים מושבעים של ענף דאיה בכדור פורח החליטו לבנות בלון מיוחד שיקושט בסיסמאות לעידוד התיירות. הכדור יוצג במספר תצוגות ויגיע לבסוף לישראל.

על רעיון זה ואחרים מסר נציג משרד־התיירות בלוס־אנג'לס שמואל צוראל.

דרך אחרת לקידום התיירות היא פרסומת על מגיני־שמש למכוניות. בלוס־אנג'לס מפעל ענקי לייצור מגיני־שמש, המנוצלים לפרסומת. בעלי המפעל הסכימו לתרום סידרה אחת של מגיני־שמש כאלה לעידוד התיירות לישראל.

בבתי־כנסת ובאירגונים יהודיים שונים בלוס־אנג'לס מקובל לקיים אחת לשנה מגבית למימון שנת פעילות. המגבית נערכת במהלכה של סעודת־ערב שבה מוגרלים פרסים. לשכת התיירות ביקשה, שהפרס הראשון יהיה חבילת סיור זוגית בישראל. הרעיון נוסה בהצלחה בקהילת סאן־דייאגו תוך הפיכת הערב לאירוע תיירותי, כולל הצגת סרט וחלוקת חומר הסברה. נוכח הצלחה זו ייערכו ערבים כאלה גם בקהילות אחרות.

נופש מלא בחצי המחיר

רשת מלונות "מוריה" ממשיכה ב"מיבצע השקל הכפול", בו נהנים המתארחים בנופש מלא בחצי המחיר.

בכל יום ששי אחר הצהריים מתפרסמת במשרדי החברה בתל־אביב רשימת הצעות לגבי החדרים שאפשר להשיג בשיטה זו בשבוע הקרוב ב"מוריה ירושלים", ב"גני מוריה", ב"מרחצאות מוריה ים המלח" וב"מוריה אילת". במוצאי־שבת נפתח משרד ההזמנות למכירת החדרים בשיטת "כל הקודם זוכה" על בסיס תשלום במזומנים ובדרך זו נהנים האורחים מנופש בחצי המחיר.

גולדווסר ישתתף באליפות ברומא

מאת ברוך דגון

רץ המשוכות, אילן גולדווסר, עשוי, בתמונית של הרגע האחרון, להשתתף באליפות העולם באתלטיקה, שתערך בסוף החודש ברומא.

לאחר הודעתו של אריה גמליאל על פרישתו מהאליפות, בגלל סיבות מקצועיות, ירדה מהפרק מועמדת אחרת, דליה נבות. נבות, שנרשמה לריצת 100 מ' משוכות, והחלימה רק עתה מפציעה, החליטה לוותר על תחרות איכותית זו.

לתמונה נכנס, איפוא, אתמול אילן גולדווסר, הרץ המצטיין המצוי בכושר שיא ואף שיפר בחודשיים האחרונים את השיאים הלאומיים בריצת 110 מ' ו־400 מ' משוכות ואף גילה התקדמות עקבית.

איגוד האתלטיקה החליט, לפיכך, עקרונית לשלוח אותו לרומא כדי לשמש נציג נוסף ע"י האתלטית הבטוחה היחידה, הקופצת למרחק סיגל גונן.

האיגוד הודיע אתמול למארגני אליפות העולם על השינוי הפרסונאלי במשלחת הישראלית. מצפים, כי לא יערמו קשיים בדרכו של גולדווסר בשעת השין, אף שההרשמה כבר הסתיימה.

פרישתם של גמליאל ונבות התקבלה באיגוד ברגשות מעורבים. ראשי הענף ומאמנים הביעו צער על העובדה, כי שני האתלטים המצטיינים שהתכוננו במשך חודשים ארוכים לאליפות, לא יוכלו ליטול חלק „בחגיגת" האתלטיקה. עם זאת הם הביעו הערכה לצעדם האמיץ, שמוכיח מקצועיות ובגרות.

אריס ופאנאניוס בספטמבר לישראל

ויזלטיר עומד להגיש תביעת פיצויים נגד קופל וביה"ד ת"א בגין פגיעה במוניטין שלו

מאת משה כהן

„אבנר קופל וביה"ד ת"א פגעו במוניטין שלי וגרמו נזק לעסקים ואני עומד להגיש נגדם תביעת פיצויים בסך 150,000 דולר", אמר אתמול סוכן השחקנים, אבי ויזלטיר, בפגישה עם עיתונאים.

„המעבר" המפורסם נראה כמי שלוחם על שמו הטוב. לטענתו, קית בנס לא חתם על חוזה עם שלוש

ניקי גאליס

קבוצות באותו־פרק זמן. „בתום העונה היה לו חוזה עם הפועל ת"א, אבל לאחר התמוטטות עמותת הכדורסל של הקבוצה, פסק בית המשפט, כי בנס שחקן חופשי. כשחתמתי על ההסכם עם ביה"ד ת"א הבהרתי להם שהדבר מותנה בהסכמת בית־המשפט להתיר את הסעיף המחייב את בנס לשחק רק באחת מקבוצות הפועל. קופל ידע זאת והוא הסכים וכידוע בית המשפט החליט שהוא חייב לשחק רק באחת מקבוצות הפועל", הציג ויזלטיר את גירסתו.

לטענתו, הוא ספג איומים מאבנר קופל. „קופל הודיע לי שהוא יהרוס אותי, אבל לא התייחסתי ברצינות לדבריו", טען הסוכן. ויזלטיר אמר, כי המשטרה קיבלה את גירסתו ולא פתחה נגדו תיק פלילי בעקבות תלונת קבוצת ביה"ד ת"א. „בסך הכל היה לי בירור במשטרה ולאחר שהצגתי את המסמכים, גנזו החוקרים את התיק נגדי".

בינתיים, ממשיך ויזלטיר בעסקיו. בסוף השבוע עומדת להגיע לארץ קבוצת כוכבים מארה"ב, כשכל השחקנים עומדים למכירה. הבולט בקבוצה הוא השחקן היהודי אמריקאי, ברוס ליבוביץ בן ה־22.

בין ה־13 ל־19 בספטמבר תופיע בארץ אלופת יוון, קבוצת אריס סאלוניקי. בשורות סאלוניקי משחקים שני ה„סטארים" ניקוס גאליס ויאנאקיס. מיד לאחר שובה של סלוניקי ליוון, תגיע סגנית אלופת יוון, קבוצת פאנאתינאיקוס אתונה. בשורות קבוצה זו מופיעים שלושה משחקי נבחרת יוון.

הקבוצות היווניות ישמשו יריבות מכבי־לקבוצות הנבחרת בארץ. ראוי לציין, שקבוצת מכבי ת"א לא תוכל להתמודד עם אריס סאלוניקי משום שבאותו זמן תשתתף הקבוצה בטורניר הגביע הבין־יבשתי שיערך במילאנו. גם קבוצת הפועל תל אביב תתקשה להתמודד עם היוונים, בגלל שהותה בטורניר בין־לאומי בפולין.

ירושלים תארח הערב לברקוזן

מאת משה כהן

לקבוצת הפועל ירושלים תנתן הערב אפשרות לבחון את השחקן שחום העור, הנרי קאר, במשחקה מול סגנית אלופת מערב־גרמניה, קבוצת לברקוזן.

הגרמנים היו יריב אימון מצויין לנבחרת הלאומית. הערב הם ישחקו בבירה. לאוהדי ירושלים תהיה זאת הזדמנות ראשונה לחזות בשחקני הרכש של הקבוצה, קית בנס וארז חזן. גם הנרי קאר, שהגיע לארץ בשבת, ינסה להרשים את הירושלמים, שטרם החליטו סופית אם להחתימו בשורותיהם.

אופק: ישיבת המזכירות בנושא שחר היתה חוקית

מאת ג.אשר

מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, אמר אתמול, כי ישיבת מזכירות מרכז הפועל האחרונה, שדנה בשילובו של רב שחר בהנהלת התאחדות לכדורגל, היתה חוקית לחלוטין. לדבריו נכחו בישיבה מחצית מחברי המזכירות וזאת בהתאם לתקנון.

אופק ביקש בכך להפריך את השמועות, כאילו ישיבת המזכירות לא היתה חוקית ולפיכך לא ניתן לאשר את שחר כמועמד הפועל להנהלת ההתאחדות.

תשובתו של מזכ"ל הפועל ניתנה, בעקבות פנייתו של הרצל תגי, חבר מזכירות מרכז הפועל, לקיים ישיבת מזכירות נוספת בעניינו של שחר.

הצלחות נוספות לעיוורים באנגליה

מאת אברהם תשובה

נבחרת העיוורים של ישראל בכדור־שער ממשיכה בשרשרת הצלחותיה, במסגרת אליפות העולם הנערכת באנגליה.

בשלושה משחקים, שנערכו אתמול, גברה ישראל על גרמניה 0:1; על הולנד 0:3 ונפרדה בתיקו, עקר משערים, את משחקה מול פינלנד.

ישראל מדורגת במקום הראשון בבית המוקדם, כשלזכותה 19 נקודות מ־9 משחקים. נבחרת ישראל ניצחה בחמישה משחקים ובארבעה משחקים נוספים סיימה בתיקו.

נצחון למכבי חיפה בהולנד

מכבי חיפה זכתה אתמול בנצחון בשיעור 0:3 על קבוצת חובבים בהולנד. זאהי ארמלי, צדוק מלכה ועופר מזרחי הבקיעו השערים.

מאבק של רביעיות. גארי מאבוט מטוטנהאם (משמאל) מתבונן בחברו ריצ'רד גאף וסטיב ויקס מצ'לסי (שניהם בחולצה מספר ארבע) הנאבקים על הכדור במהלך ה„דרבי" הלונדוני, שהסתיים בנצחון התרנגולים 0:1

רוזנטל ניצח את משה סיני במאבק הבין־ישראלי בבלגיה

במאבק בין שני כדורגלני הנבחרת הישראלית, רוני רוזנטל ומשה סיני, המופיעים במסגרת הליגה הבלגית, היתה אתמול ידו של החיפאי לשעבר על העליונה. קבוצתו של רוזנטל, קלוב ברידז', גברה בביתה על בורן, בה מופיע הקשר התל־אביבי, בשיעור 0:2.

בעקבות נצחונה ממוקמת ברידז', יחד עם שתי קבוצות נוספות, בראש הליגה עם ארבע נקודות משני משחקים. מכלן, קבוצתו של אלי אוחנה ניצחה עוד בשבת את סטאנדארד ליאז' בתוצאה 1:2, לא מעט בזכות הצטיינותו של הישראלי.

בראש הטבלה ניצבת אנטוורפן, שגברה על ראסינג ג'נט בתוצאה 2:5 היא מקדימה את פ.צ. ליאז', שגברה על גאנט 1:4 ואת ברידז'.

תוצאות נוספות: ברסחוט – וארגאם 0:1; שארלרואה – סירקל ברידז' 2:2; מולנבאק – וינטרסלאג 1:4; קורטייק – סנט טרויידן 2:2; לוקרן – אנדרלכט 0:0.

איינדהובן ממשיכה להבקיע בצרורות

האלופה ההולנדית, פ.ס.וו. איינדהובן, שהבקיעה בשבוע שעבר שישה שערים, עשתה זאת גם אתמול, במחזור השני. הפעם היתה הקרבן קבוצת אוטרכט, שנוצחה 0:6.

הפתעה נפלה, כאשר מחזיקת גביע אירופה למחזיקות, קבוצת אייאקס, נוצחה ע"י ספרטה בשיעור 0:2. פיינורד ניצחה בחוץ את הארלם 1:2.

תוצאות נוספות: דן־האג – ד.ס 79 0:3; אלקמאר – ואלנדאם 1:1; ונלו – גרונינגן 1:2; טוונטה – ראן בוש 1:1.

איינדהובן מוליכה עם שש נקודות משלושה משחקים, לפני ספרטה (5), פורטונה (4), הארלם (4).

נוישאטל נוצחה אך נותרה בפיסגה

האלופה השוויצית, נוישאטל, נוצחה ע"י סרבט בתוצאה 1:3, אך נותרה בראש הטבלה עם שש נקודות מארבעה משחקים. יאנג בויס, שהביסה את לוזאן 1:5, נצמדה אליה עם מספר נקודות זהה. לשלוש קבוצות נוספות שש נקודות. ארוו, שנפרדה בתיקו אפס מסט. גלאן, גראסהופרס, שניצחה בחוץ את באזל 0:1 ולוזאן.

תוצאות נוספות: לוצרן – בלינזונה 1:1; ציריך – סיון 0:3.

ראפיד צברה את מלוא הנקודות

ראפיד ממשיכה להוביל את הליגה האוסטרית, כשבמאזנה 14 נקודות משבעה משחקים. אתמול ניצחה הקבוצה את אוסטריה וינה, השניה בדירוג, בשיעור 1:2. גראץ גברה על מודלינג 0:1 והיא ניצבת במקום השלישי.

תוצאות נוספות: שטורם גראץ – לאסק 1:3; וינה ספורטקלוב – קלאגנפורט 1:3; סידול – אדמירה 1:1.

מונאקו הופתעה בבית

העולה החדשה, ניור, הפתיעה את המוליכה הצרפתית מונאקו, כשגברה עליה בביתה בתוצאה 1:3. בורדו סיימה בתיקו 2:2 עם טולוז וטולון נפרדה בתיקו ללא שערים עם מונפלייה.

כדורגלן פורטוגזי מת על המגרש

הכדורגלן הפורטוגזי פאולו נאוראליו, מקבוצת הליגה השניה, אתלטיקו ליסבון, מת אתמול על כר הדשא, לאחר שהתמוטט במהלך משחק טרום העונה, בין קבוצתו וקבוצה מאיחוד האמירויות הערביות. סיבת המוות אינה ידועה.

נהג מירוצים צרפתי מת במירוץ של סירות מנוע

נהג מירוצי המכוניות, הצרפתי דידיה פירוני, שהתמחה בעבר במכוניות מרוץ „פורמולה 1", נהרג אתמול במהלך מירוץ סירות מנוע. יחד עמו נהרגו נווט וכתב טלויזיה. הסירה התהפכה ליד האי וייט, מדרום לאנגליה, לאחר שפגעה בשיירי מכלית נפט.

ההונגרי דארני שיפר שיא עולם נוסף במעורב אישי

ההונגרי טאמאס דארני שבר שיא עולם נוסף, במשחה 200 מ' מעורב אישי, ביום האחרון לאליפות אירופה לשחיה בשטרסבורג.

דארני, שקבע קודם לכן גם שיא עולם ב־400 מ' מעורב־אישי, עבר את המרחק ב־2:00.56 ד' ושיפר את שיאו של הקנדי אלכס באומן, שנקבע באולימפיאדת לוס אנג'לס 1984, ועמד על 2:01.42 דקות.

במדלית הכסף זכה הרוסי ואדים אירוושק, שקבע 2:01.67 ד' ובארד המזרח גרמני רייק האגמאן – 2:02.30 ד'.

היה זה שיא העולם השישי שנקבע במהלך האליפות בשטרסבורג.

ברה"מ שמרה על תוארה בכדורמים

ברה"מ זכתה באליפות אירופה בכדורמים, בפעם השלישית ברציפות, כשסיימה אתמול בתיקו 9:9 עם אלופת העולם, יוגוסלאויה.

ברה"מ היתה הנבחרת היחידה שניצחה בכל משחקיה בבית א'. יוגוסלאויה סיימה קודם לכן בתיקו עם איטליה.

הנצחון ה־500 של חלנה מנדליקובה

מאת שמואל טל

הצ'כית חנה מנדליקובה היתה לטניסאית השמינית בהיסטוריה של הטניס הנשי, שרשמה לזכותה 500 נצחונות. היא עשתה זאת בנצחון על האמריקאית אליסיה מולטון 0:6, 5:7, בסיבוב השני של אליפות קנדה הפתוחה בטורונטו.

מנדליקובה הצטרפה למועדון הכולל את כריס אוורט, מרטינה נאוורטילובה, וירג'יניה וייד, איבון גולאגונג־קאולי, בילי ג'ין קינג, ווגי טורנבול ורוזי קזאלס.

אוורט היא בעלת שיא הנצחונות. במאזנה עד כה 1,192 נצחונות, לפני נאוורטילובה עם 1,055 נצחונות.

מנדליקובה היתה נרגשת מאד, כאשר נודע לה על הישגה.

ראש ממשלת תורכיה אימץ מתאבק בולגרי שערק מנבחרתו בקנדה

ראש ממשלת תורכיה, טורגוט אוזאל, אימץ כבנו מתאבק בולגרי שערק, מסרו היום עתוני תורכיה.

איליאס סוקרדאוגלו, בולגרי ממוצא תורכי, שערק מנבחרתו בקנדה בראשית החודש, הגיע בשבת לתורכיה ונתקבל על ידי נציגי הממשלה. תורכיה כבר הודיעה, כי תעניק לו מקלט מדיני.

אוזאל כבר אימץ את נעים סולאימאנוגלו, אלוף עולם בהרמת משקולות, כאשר ערק בדצמבר אשתקד מבולגריה.

סוקרדאוגלו היה אחד מארבעה בולגרים, שערקו במהלך תחרות האבקות בין־לאומית לנוער באבקסבר שבקנדה. שלושת האחרים, שאינם ממוצא תורכי, ביקשו מקלט מדיני בקנדה.

קליין: ברידן לא מספיק חזק

מאת משה כהן

„חיל ברידן הוא שחקן מעולה, אבל הוא לא מספיק חזק מבחינה פיזית. לכן, הוא לא ישחק במכבי ת"א", אמר אמש מאמן הקבוצה, רלף קליין, שבחן את יכולתו השחקן שחום העור, שהגיע בסוף השבוע לארץ.

גם ראשי מכבי ר"ג נכחו באימונה של מכבי ת"א, שנערך בבית הלוחם. הם טרם החליטו אם לצרף את ברידן לשורותיהם. בינתיים הוא ימשיך להתאמן במכבי ת"א.

הערב תפתח מכבי ר"ג את אימוניה וראשי הקבוצה הביעו את תקוותם שכל השחקנים יופיעו לאימון. ברידן השתדל מאוד באימון, אבל קליין היה החלטי בקשר לעתידו.

בתום האימון נראה קליין זועם, שכן לטענתו הנבחרת מתאמנת הבוקר ללא ידיעתו. „השחקנים של מכבי בנבחרת יופיעו הבוקר לאימון שלנו", הוא אמר בתקיפות רבה.

מנהלה הוותיק של מכבי, שמואל מחרובסקי, ניסה ליצור קשר עם המאמן הלאומי, משה וייסקרנץ, אבל הוא לא הצליח לאתר אותו. הענין עמד להיות מוכרע אמש בשעת לילה מאוחרת.

אג"א ואמ"ן לרבע גמר אליפות צה"ל

אתמול הסתיים השלב המוקדם של אליפות צה"ל בכדורגל. במשחקים האחרונים ניצחה נבחרת אג"א את מפח"ש בשיעור 0:2, משעריהם של ארז ללקין ואשר גאסה. שפט יוסי ד'אמבט.

אמ"ן גברה על חיל האוויר בתוצאה 0:2, משערים של שמואל קשת ועומר סגל. שפט דני יפמלר.

היום יחלו משחקי רבע הגמר. מה"ד תתמודד עם מקשר"ר ונח"ל עם פיקוד דרום. מחר יתמודדו אג"א עם חיל האוויר ואמ"ן נגד פיקוד צפון. ביום רביעי יערכו משחקי חצי הגמר וביום חמישי הגמר ומשחקי הדירוג.

שיאן עולם כפול. ההונגרי תאמאס דארני מחייך ומחליק ידיים עם אחד מיריביו, לאחר שנטל את מדלית הזהב ב־200 מ' מעורב אישי וקבע שיא עולם שני לזכותו

ג'ונסון ברומא: אני כאן כדי לנצח

הדו־קרב המילולי בין שני האצנים המהירים בעולם, האמריקאי, קרל לואיס והקנדי בן ג'ונסון, נמשך בהילוך גבוה, בכל שמתקרב השעון לקראת פתיחת אליפות העולם באתלטיקה בשבת הקרובה. אתמול, בהגיעו לרומא, להכנות אחרונות, אמר הקנדי: „אני כאן כדי לנצח."

והוא הוסיף: „לאחרונה הפגנתי כושר מעולה. עדיין איני בשיא, אבל אני מאמין שעד שבת אהיה בכושר מלא". לגבי שיא העולם ושבירתו, סירב ג'ונסון להתנבא: „באתי לנצח, אבל אם יבוא גם שיא עולם ברוך הבא".

ג'ונסון, יליד ג'אמייקה, סיפר, כי על קו הזינוק הוא אינו פוחד מיריביו: „איני מתבונן על המסלול. איני שם לב מי נמצא לידי. אפילו לא קרל לואיס. כל שאיפתי לרוץ מהר בכל האפשר ולסיים ראשון. אם אני רץ טוב, אף אחד לא יכול לנצחני, אפילו לא לואיס".

המאבק בין השניים עומד להיות אחת מגולת הכותרת של האליפות ברומא.

על ריצתו בציריך, בשבוע שעבר, אמר ג'ונסון, כי אלמלא הרוח הנגדית היה מצליח לקבוע תוצאה של 9.85 שניות ולשבור את שיא העולם.

ג'ונסון סיפר, כי במדידה שנערכה לו נקבע, כי הוא מהירות של 46 קמ"ש לשעה, מהר יותר מכל אחד אחר. ברומא הוא מתכוון לערוך אימונים קלים כדי לשמור על עצמו לקראת הרגע הגדול, המיפגש עם לואיס.

לסגן ראש עירית תל־אביב־יפו

נתן וולוך

השתתפותנו באבלך במות אביך

חיים ז"ל

מני וייצמן

יו"ר איגוד הכדור־יד בישראל

מיזיץ המחה את שחרו לגבי חידוש הכנות הנבחרת לאוקיאניה

מאת שמואל קליגר

„אין לנו שום ברירה – אלא לבצע הכל מהמזלות" – כך [illegible]

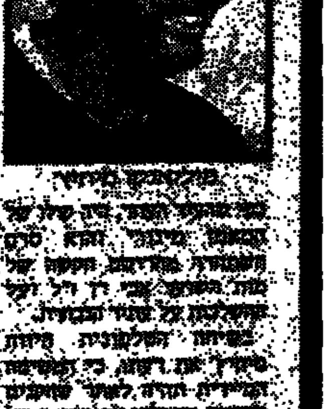

[illegible]

שבתאי לוי מתאמן בשמשון

שבתאי לוי חש שהוא „הולך משם". שם – זה הפועל תל־אביב. לאתמול נקבעה לו פגישה עם אלי מילר אך הודיע לו כי זה איננו נמצא במשרד. הנושא השתתף הוא כי מעולבים אותו בכוח. בינתיים הוא מתאמן שבתאי בשמשון תל־אביב. „בתוך יום או יומיים אדע אם אני נמכר", אמר השחקן.

ריטה כהן בנבחרת ת"א

[illegible]

חיים מסיקה למכבי שעריים

חיים מסיקה ממכבי נתניה לא יצטרף להפועל צפריריים חולון, שעימה קיים מגעים להצטרפותו. מרכז מכבי הטיל וטו על הצטרפותו והייב את העבודתו למכבי שעריים מהליגה הארצית. בהפועל צפריריים חולון נשאר איפה רק שחקן רכש אחד מנתניה אף הוא – שימי מזלות. לעומת זאת נתנייתי אחר, משה באורזן, העובר למכבי הרצליה מליגה א'. נתנייאי אחר, נתי עזריה, יעבור להכה ומתחנן, לאחר שזו נכשלה להעביר לשורותיה את בני טבק. בני טבק ימשיך במכבי תל־אביב, לפי סיכום עם גיורא שפיגל. לעומת זה הצעיר מיקי כהן עדיין מחרים את אימוני הקבוצה.

דורון רביבו מתאמן בשמשון

דורון רביבו מתאמן בשמשון תל־אביב. יתכן, כי שחקן מכבי פתח תקוה לשעבר ישחק בקבוצתו של יעקב גרונדמן, אם הגר"ם עם מכבי נתניה, שתשוב באמצע השבוע, לא יסתיים בטוב. אפרים ארביב ישתתף בסוף השבוע מבית הפועלים, אך הספק אם יוכל לשחק בקרוב בליגה – עיין בציבה.

גיליבנר מתאמן הושב בבלגיה

[illegible]

156,000 צופים של הבשר לוי

[illegible]

כל הדרכים מובילות לרומא

אויטה החלים מפציעה ויבקש להוכיח שהוא הגדול מכולם

מאת שמואל טל

ההודעה על השתתפותו של המרוקאי סעיד אויטה באליפות העולם באתלטיקה, שתפתח בשבת הקרובה ברומא, התקבלה בהתלהבות ע"י מארגניה. אויטה הוא כיום אחד ממושכי הקהל הגדולים בין האתלטים ויש להניח שהשתתפותו תביא ליציעים קהל רב ולקופת הוועדה המארגנת כסף גדול.

במרוקו טוענים, כי סעיד אויטה הוא האישיות השניה בחשיבותה במדינה, אחרי המלך חסן השני. יתכן שיש בכך הרבה מן ההגזמה, אבל אין ספק, אויטה הוא גבס לאומי, המעניק לארצו כבוד רב. עד כמה גדולה חשיבותו, ניתן ללמוד ממה שקרה לאחר שנודע, כי נפגע ברגלו ולא ישתתף באליפות ברומא. המלך הזעיק את רופאיו האישיים כדי לטפל ברגל הפגועה ולהביאה למצב טוב.

הישגו האחרון של אויטה היה ב־22 ביולי השנה. בספרי ההיסטוריה נרשם יום זה כיום, בו ניפץ הרץ המרוקאי את מחסום 13 הדקות בריצת 5,000 מ'. וזאת 45 שנה לאחר שהשוודי גונדאר האג ירד מתחום 14 הדקות. אויטה קבע ברומא הישג של 12:58.39 ד' והוסיף שיא עולם רביעי לשלושה, בהם החזיק קודם לכן.

סעיד אויטה הוא כיום בן 27. הוא נולד בעירה קניטרה וכבר בצעירותו נתגלו בו כשרונות טבעיים לריצות מטווח הבינוני. עוד בטרם מלאו לו 20, הציב שיא לאומי ב־1500 מ'. שנה לאחר מכן יצא ללמוד בצרפת, אולם השנתיים, בהן שהה במדינה זו, לא סייעו לקידומו האישי על המסלול.

רק בשנת 1983, לאחר שהשתקע באיטליה, חל השינוי הגדול ועימו הגיעו גם ההישגים. תחת שרביט האימונים של האיטלקי ויטנסי, הצליח לזכות במדלית הארד בריצת 1500 מ', במסגרת אליפות העולם בהלסינקי. גם ב־800 מ' קבע הישג מצויין, למרות שלא זכה

סעיד אויטה
ארבעה שיאי עולם

במדליות.

עונה לאחר מכן שיפר אויטה את הישגיו והתחיל להוכיח את הסמכותו גם בריצת 5000 מ'. הוא קבע באותה שנה את ההישג השני בכל הזמנים – 13:04.78 ד'. במשחקים האולימפיים בלוס אנג'לס בחר לרוץ 5000 מ' על פני 1500 וניצח ב„פיניש" מזהיר, שהפך אותו לגיבור לאומי בארצו.

אולם עיקר יכולתו באה לידי ביטוי בשנים 1985 ו־1986, בהן צבר שיאי עולם ופרסים כספיים גדולים. בניצה, צרפת, פרץ אויטה לראשונה את מחסום ה־3.30 ד' בריצת 1500 מ', יחד עם הבריטי סטיב קראם. הבריטי אמנם ניצח בארבע מאיות השנייה וזכה בשיא ובתהילה, אולם מאז ועד עתה לא נוצח יותר.

למען האמת כדאי לציין, כי מאז הפסדו לקראם, העדיף אויטה לא להכנס לעימותים עם יריביו העיקריים ובמקום זאת העדיף לרוץ נגד השעון ונגד „משכים", שסייעו לו לזעזע את טבלת השיאים.

באיצטדיון „ביסלט" באוסלו קבע אויטה את שיאו הראשון ב־5000 מ'. זה קרה ב־27 ביולי 1985 והוא קיזז אז מאית אחת משיאו של הבריטי דייוויד מורקרופט, שעמד על 13:00.41 ד'. חודש לאחר מכן, בברלין, „גנב" מקראם את השיא ב־1500 מ' והעמידו על 3:29.46 ד'. בתום העונה נבחר כ„אתלט השנה בעולם".

את העונה שלאחריה פתח אויטה בשיא מדהים בריצת 10,000 מ'. בנסיון הראשון בחייו בריצה זו, קיזז 12.3 שניות מהשיא הקודם והעמידו על 27:26.11 ד'. השיא הזה הביא עימו סידרה של הצהרות מהוללות בידידיו.

השנה, שנת אליפות העולם, נוצלה ע"י המרוקאי הצנום (60 ק"ג, 1.75 מ') להסתערות מחודשת על טבלת השיאים. שלא כמו אתלטים אחרים, שערכו לעצמם תבנית מדוקדקת לקראת האליפות, המשיך אויטה לתחר, לנצח ולצבור דולארים. ובעיקר לשבור שיאים. הראשון, שיא בריצת שני מייל (8:13.45), אח"כ בא השיא ב־2000 מ', שגם אותו סחב מהבריטי קראם (4:50.81 ד'), ואז הגיע הרגע הגדול, בו הסתער על השיא ב־5000 מ' ויכול לו.

השיא הטרי העלה את הדם לראשו של המרוקאי שמיהר להצהיר: „אני האתלט הטוב בעולם".

ברומא ירוץ אויטה, כנראה, בגלל לוח הזמנים, רק למרחקים הארוכים. אם החלים כליל מהפגיעה ברגלו הוא מועמד טבעי לזכות במדליות הזהב. אבל צריך לקחת בחשבון, כי למעשה יצטרך לרוץ לפחות שלוש פעמים את המרחק הקצר יותר ופעמיים את המרחק הכפול, כל זאת תוך תשעה ימים. אם יעמוד במבחנים הקשים, יוכל להודיע קבל עם ועדה, כי הוא הטוב ביותר. אף אחד לא יוכל לערער על כך.

קלווין סמית, המחזיק בשיא העולמי ב־100 מ', מצוי בכושר מעולה. הוא אינו מתרגש מהעימות הצפוי לו עם לואיס וג'ונסון ומנצח (בצילום) במערב־ברלין בהכנה לאליפות העולם

هكذا من الأصل

صكرا عن الاصل

משה ואהרון על בימות זלצבורג

האופרה "משה ואהרון", מאת **ארנולד שנברג**, עומדת השנה במרכזו של פסטיבל זלצבורג ה־67 במספר, שנפתח בסוף השבוע. האופרה הארוכה היחידה של שנברג, שהושלמה לפני 57 שנים על־ידי המלחין האוסטרי, טרם העלתה על בימות זלצבורג. עתה, 36 שנה לאחר מותו, החליטו להעלותה, בבימויו מעורר המחלוקת של **ז'אן־פייר פונלה** ובניצוחו של **ג'יימס לוין**.

הבמאי הציב על הבימה עשרות דמויות של יהודים דתיים, לבושים כמיטב המסורת, כשעל בגדיהם מגן דוד צהוב – עובדה שעוררה חששות כבדים בקרב מארגני הפסטיבל, לאור האנטישמיות הגואה באוסטריה. עתה מצפים לתגובות הקהל והעיתונות שעשויה לעורר ויכוח ציבורי נוסף סביב הנושא.

תגובה

ברוך דינר, האחראי על ענייני הקרן לעידוד סרטי איכות מגיב על סידרת מאמריה של אושרה שוורץ אודות הקרן

דו"ח על קרנות לעידוד סרטי איכות בחו"ל, שפירסמתי בימים אלה, הגיע לידיה של אושרה שוורץ, שטרחה להגיב עליו בעיתונכם בסידרה של שלוש כתבות. הדו"ח שלי, המבוסס על ראיונות שערכתי עם מנהלי קרנות במדינות שונות, מפרט את התמיכה הגדולה הניתנת שם ליצירה הקולנועית ומתאר את אווירת הייאוש שהשתררה אצלנו בגלל חוסר משאבים ואשר גרמה לכך שכמה במאים נאלצו לחפש את מזלם בחו"ל, או לפרוש מן המקצוע.

לשם הכנת הכתבה ריאיינה אותי הכתבת, אבל שמה בפי את ההיפך מכוונת דברי. דיברתי על האפלולית בקולנוע האמנותי הישראלי ועל האור היחיד, הגם היותו חלש ועמום, בעלטה הזו – הקרן הישראלית, שהצליחה לעשות נסים עם ההקצבה הזעירה והמגוחכת שעמדה לרשותה. ומה כתבה הכתבת? "לא פלא שדינר מזדעק כאשר הקרן מגיעה אל סף האימפוטנציה המוחלטת".

הקרן ה"אימפוטנטית" הזאת תמכה בשמונה שנות פעילותה ב־37 סרטי עלילה באורך מלא (ביניהם חמישה סרטים שיוצריהם קיבלו עזרה להשלמת סרטיהם), שרובם לא היו מגיעים כלל לידי הפקה ללא עזרתה. ביניהם סרטים כמו "חמסין", "נועה בת 17", "צלילה חוזרת", "עד סוף הלילה", "מאחורי הסורגים", "חיוך הגדי", "בלוז לחופש הגדול" ובקרוב – "חימו מלך ירושלים" ו"החולמים".

אחת המטרות המוצהרות של הקרן היא לעודד במאים שהצטיינו בסרטים קצרים ולתת להם הזדמנות לעשות בפעם הראשונה סרט עלילה באורך מלא. עובדה היא ש־18 במאים עשו את סרטם הארוך הראשון בעזרת הקרן, ואילו מדבריה של אושרה שוורץ מתקבל הרושם ש"אנוכי פופולר" היה היחיד בקטגוריה זו.

בכתבה נטען עוד, שסרטים שונים מקבלים סכומי כסף שונים. מוזכרת הדוגמא בה הקרן העניקה לסרט אחד 10,000 דולר בלבד כשרוב סרטי הקרן קיבלו מ־70 עד־80 אלף דולר. ההסבר הוא, כי הסרטים שקיבלו סכומים קטנים לא הופקו כלל במסגרת הקרן, אלא במאיהם או מפיקיהם פנו לקרן בגמר ההפקה וביקשו עזרה להשלמתם.

רוב הסרטים (כ־90 אחוז) שהוקרנו ברחבי העולם ב"שבועות קולנוע" ישראליים הופקו בעידוד הקרן. ההקרנות התקיימו בשנים האחרונות בסינמטקים של פאריס, פרנקפורט, מינכן, קופנהאגן, שטוקהולם, אוסלו, ובקרוב, בארבע ערים בספרד. סרטי הקרן נבחרו להשתתף בפסטיבלים בינלאומיים בקאן, ברלין, טוקיו, לונדון, לוקרנו, סן סבסטיאן, סן פרנציסקו, מונטריאול ועוד. מספר ניכר מהם זכה בפרסים יוקרתיים.

סיבה לאופוריה? בהחלט לא. להיפך, המתבונן בהשגים אלה חייב לשקוע בדיכאון, שכן על בסיס פעולותיה של הקרן הגמדית הזאת, אפשר לנחש לאיזה איכויות אפשר היה להגיע לוא התייחסו אצלנו לאמנות הקולנוע כאל יצירת תרבות והיו מקציבים לה את המשאבים הדרושים.

סרטים, רבותי, סרטים

פסטיבל הסרטים הבין־לאומי של חיפה חוזר למפה, לאחר הפסקה של שנה

פסטיבל הסרטים הבין־לאומי הרביעי, שייערך בחיפה בחול־המועד סוכות הקרוב (בין ה־10 ל־13 באוקטובר) נכנס להילוך גבוה. בימים אלה שוהה עדנה פיינרו (המנהלת יחד עם בעלה את הפסטיבל) בפסטיבל הסרטים בלוקרנו לצורך רכישת סרטים לפסטיבל.

44 סרטים בתכנית, ביניהם כמה מזוכי הפרסים בפסטיבלי הקיץ הבין־לאומיים החשובים. שמותיהם עדיין לא הותרו לפירסום, שכן הרשימה עדיין אינה סגורה. בצד הקרנות השוטפות, שיכללו סרטים ממדינות כיוון, הונגריה, פולין, גרמניה, נורווגיה, ארגנטינה והמעצמות הגדולות (כולל ברה"מ), יתקיימו אירועים שונים, ביניהם סדנת אנימציה, בהנהלתו של צביקה אורן, שתכלול תערוכה המגיעה הישר מפסטיבל מוסקווה. התערוכה סוקרת פעילותם של יוצרי אנימציה צעירים מגרמניה.

הפסטיבל יעניק השנה את פרס הביקורת הישראלית לסרט/במאי/שחקן בארץ ובעולם. נמסר לנו כי השחקן הזר שייבחר כטוב ביותר על־ידי המבקרים יוזמן ארצה לקבלת הפרס. האם יבוא רוברט דה־נירו לחוג עימנו את חג הסוכות הבא לטובה, כדי לעלות על בימת האודיטוריום לקבלת הפרס? המבקרים יעניקו בין היתר גם את פרס תגלית השנה בקולנוע. לא ברור אם מדובר גם בתגלית בינלאומית.

אירוע חשוב שמתוכנן לסוכות החיפאי הקרוב הוא תחרות סרטוני וידאו־קליפס ישראליים שהופקו מחוץ לטלוויזיה. נמסר כי קיימת היענות רבה לתחרות מצד יוצרים בענף. כבר עתה הודיעו על השתתפותם בתחרות, חברות הפקה, בתי ספר לקולנוע וצילום, חוגי הקולנוע באוניברסיטאות, חברות תקליטים ויוצרים בודדים רבים.

כ־40 תשובות חיוביות על סרטים מוכנים וכאלה שבהכנה הצטברו אצל פנחס שץ, מפיק התחרות מטעם הפסטיבל. בין הסרטים כאלה שנעשו בבתי ספר כמו "קאמרה אובסקורה", "בית צבי", "בצלאל", החוג לקולנוע באוניברסיטת ת"א, המדרשה לאמנות ברמת השרון, ובחברות הפקה ותקליטים כמו, "טלמריה", "הליקון", "גן הפקות", "הד ארצי" ו"מגוון".

בין הסרטים שישתתפו, יהיו וידאו קליפים של להקת "פופלקס", "מוסקווה", פונץ'", נורית גלרון, מירי אלוני, דורי בן זאב, גידי גוב, אריאל זילבר, סרון ליפשיץ, חוה אלברשטיין, אראלה בר ורבים אחרים.

אושרה שוורץ

כ־50 אלף איש ביקרו בשבוע שעבר ב"חוצות היוצר" שננעלו בסוף השבוע בירושלים

פרסומי ארץ ישראל

שלושה גליונות מחודשים של כתבי עת בידיעת הארץ הופיעו לאחרונה. הראשון, "טבע וארץ", של החברה להגנת הטבע, מכיל מיגוון נושאים ועניינים. אחד עוסק בתיאור חוף הים, מאכזיב לראש הנקרה, אחרים על בתי כנסת קדומים בדרום הר חברון – בחורבת ענים שביער יתיר ובאשתמוע, על הנזיר האחרון בעין פארה שבמדבר יהודה, ועוד הרבה על חי, צומח, ומערות.

"קדמוניות" של החברה לחקירת ארץ ישראל ועתיקותיה, הוציא חוברת כפולה (77־78). בהגדרתו, זהו רבעון, אך לרוב יוצאות חוברות כפולות. ההמתנה היתה כדאית: יש כאן שפע מאמרים מכל קצות הארץ – המחקר האזורי בתל יקנעם וסביבתו, בידי אמנון בן תור וקבוצתו, על הכנסיות בהרודיון, בידי אהוד נצר ועוזרותיו, החפירות במואה (מצדת עוזאר) שבערבה, בידי הזיקסטור־לנגב, רודולף כהן, על זיהוי מקום מקדש עגל הזהב שעל־ידו סיפר יוסף בן מתתיהו, ולא בתל דן, ועוד מאמרים יפים, מאויירים היטב.

החוברת השנייה של "אריך", היוצאת מטעם רשות שמורות הטבע, בעריכת ידין רוזן, היא מסוג מגאזיני משוכח – הרבה מאוד צילומי צבע גדולים על נייר משובח. יש בו מאמרים על בורות המים בהר הנגב, החצבאני ובניאס הדן, שובו של הפרא למדבר, על סוסיא הקמה לתחיה, והמדריך לטיולים בנחלי הגולן.

צבי אילן

הוצאת "כתר" יצאה בסדרה חדשה לפעוטות "מספרי ההפתעות הקטנים". ארבעה ספרים שעיצב וצייר **קרלו א. מיקליני**, כתב **טיציאנו סקלבו** ותירגם **טל שמעון**: "אני חלזון", "כדאי לגעת", "מי מאחור" ו"חלונות לאצבעות". המוצלח ביניהם הוא "כדאי לגעת": היכרות כמעט חושית עם קשקשי הדג, זנב הסנאי, קוצי הקיפוד, פלומת הצפור ושריון הצב.

מקהלת הנערים **"קנבנקור הנובר"** של פרופ' **היינץ הניש** מגרמניה תהיה אחת מארבע מקהלות שתתארחנה על־ידי מקהלת "זמרי קאמרך" במסגרת סדרת "קול המקהלות" של העונה הקרובה. מתוך 7 התכניות שיוגשו העונה, יופיעו "זמרי קאמרך" בשלוש מהן, כאשר רק באחרונה יופיע עימם מנצחם ומנהלם המוסיקלי **אבנר אתי**, הנמצא בשנת שבתון. בשתי התכניות האחרות תופיע המקהלה עם מנצחים אורחים: **ג'ון אולדיס**, מגדולי מנצחי המקהלות בעולם, שקיבל על עצמו הכנת תכנית מיוחדת ו**סטיבן סלואן**, לשעבר חבר המקהלה ועוזר המנצח שלה אשר מונה זה עתה למנהלה של המקהלה הפילהרמונית. תחת שרביטו תשיר המקהלה מבחר יצירות משל מלחינים איטלקיים.

מלבד מקהלת הנערים מהנובר יגיעו לישראל: **מקהלת מונטוורדי** מהמבורג; **ג'וזואלדו קונסורט** מאמסטרדם – חמישיית זמרים מקצועית, כולם חברי המקהלה ההולנדית, שהתמחו בביצוע יצירות משל ג'וזואלדו ובני תקופתו; **המקהלה הקאמרית ההולנדית** ביצירות שנשאן: "שלום ותורות".

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

09.00 טלטקסט: עד כאן.
09.05 שעת כושר.
09.15 טוב טוב הגמד, פרק 8: אוצר הזהב.
09.40 הלב, פרק 46: המסע בשיירת השוורים.
10.05 מחסומים: פרק 12.
10.30 המורה, פרק 3.
11.20 מחול: בלט "הסערה" על־פי שיקספיר. מוסיקה: צ'ייקובסקי. כוריאוגרפיה: ר' נוראייב. ביצוע: להקת האופרה של פאריס ור' נוראייב.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.05 חובב הטבע: החיים על שפת המים.
2.30 קסם קסם: מנועים
3.00 קשר משפחתי: עם רחל שרה חן בת ה־88 ועם משפחתה הגדולה המיוחדת.
3.40 200 שניות למועצת הלול.
3.45 שעת כושר.
4.00 הדרזה: שידור חוזר.
5.00 ערב חדש: מנחה רפי רשף

כללית

5.30 "דוביכסת ליי" – שם הפרק: "אליפות הכדורסל".
5.55 קונצרט לנוער – תחרות כישרונות צעירים. יאן אריק גוסטפסון מפינלנד, בן 15, מנגן ויראציות רוקוקו לצ'לו ולתזמורת מאת צ'ייקובסקי.
6.20 סרט הגשה.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סקירת תכניות בליווי שקופיות (ערבית).
6.35 ספורט (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 "המצודה" – פרק אחרון: אנדרו עדיין מתאבל על מותה של אשתו, אך הדבר אינו מונע ממנו להמשיך בתכניותיו בדבר המרפאה המשותפת החדשה. המועצה הכללית לרפואה יוצאת נגדו במשפט על מעשה שבו הוא מואשם בפגיעה בכללי האתיקה המקצועית. בנאום מרשים אנדרו נושא על נס את ה"אני מאמין" שלו במקצוע הרפואה. הוא מזוכה מכל אשמה. אנדרו עולה אל קברה של אשתו, במגמה להמשיך בחיים חדשים.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תשדירי שירות.
9.35 "קשרי משפחה" – פרק שישי: "הפתרון אקרוי".
10.00 זה הזמן – מנחה רם עברון.
10.30 "מיאמי, מחלק מוסר" – שם הפרק: בלוז למבריח.
11.35 חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – כרוביני: הפתיחה "אנקריאון" (התז. הפילה' של וינה/ק. מינשינגר); הודינגר: קונצ'רטו פסטורלי לחליל ותזמורת (ג'יימס גולוויי עם תז. פילהרמוניה/א. סקוט); בוקריני: שישיה במי במול מג'ור לשתי קלרניתות, שתי קרנות ושני בסונים אופ. 71 (חברי האנסמבל הקאמרי של התז. הפיל. הצ'כית); פרסל: שקון בסול מינור לתזמורת כלי קשת (התז. הקאמ. האנגלית/ב. בריטן); רחמנינוב: קונצ'רטו מס' 3 ברה מינור לפסנתר ותזמורת אופ. 30 (ולדימיר אשכנזי עם תז. פילדלפיה/י. אורמנדי).
09.00 קונצרט בוקר – מוצארט: דיברטימנטו לכלי קשת ברה מג'ור ק. 575 (רביעיית ג'וליארד); דבוז'אק: קונצ'רטו בסול מינור לפסנתר ולתזמורת אופ. 33 (ר. פירנץ/תז. הפיל של ניו־יורק/ל. ברנשטיין) (ע"ג ת"קה); יוהן פרסטר: "סירנו דה ברז'רק" – סוויטה לתזמורת אופ. 55 (התז. הפיל הצ'כית/ו. סמטצ'יק); סן־סנס: שלישייה מס' 1 בפה מג'ור לכינור, צ'לו ופסנתר אופ. 18 (שלישיית בורפשט); דביסי: "תמונות לתזמורת" (התז. הסימפ. של בוסטון/מ. ט. תומס).
11.57 פינת השיר – משירי רחל.
12.00 מן הסריטיה – א. סקרלטי: סונטה לחלילית, 2 כנורות וקונטינואו (פ. בריכן/מ. לאונהרדט/א. שטורופ/ג. לאונהרדט); מוצארט: וריאציות על שיר הצרפתי "הרועה סלימן" (א. האבלר/ה. שרינג); ד. סקרלטי: סונטה ברה מג'ור (ו. הורוביץ); מוצארט: סונטה לפסנתר ב־4 ידיים ק. 381 (ב. ברמן/א. ארלשטיין); ד. סקרלטי: סונטה בלה מג'ור (ו. הורוביץ); מוצארט: סונטה לפסנתר וכנור ק. 504 (א. האבלר/ה. שרינג).
13.05 בהאזנה נינוחה – רומנטיקה סקארלטי: קונצ'רטו גרוסו 11 בסול מג'ור (תזמורתו הקאמרית של ז'אן פרנסואה פייר); הופמייסטר: קונצ'רטו במי במול מג'ור לקלרנית ותזמורת (דייטר קלוקר עם תזמורת קונצ'רטו אמסטרדאם/י. שרודר); מוצארט: שיר לכת (מרש)/ אריה/ מתוך האופרה "חליל הקסם" פ. שראייר/ ה. דונט/ ת. אדם עם תזמורת דרזדן/ א. האנגרד; שוברט: פתיחה, מוסיקת ביניים ובלט מתוך "רוזמונדה" (הסימפ. של שיקאגו/ ג' לוויין); ריינקה: קונצ'רטו במי מינור לנבל ולתזמורת אופ. 182 (ל. זבלטה/ הפיל של ברלין/ א. מרצנדורפר); צ'ייקובסקי: סוויטה מתוך הבלט "היפיפיה הנמה" (תז. פילדלפיה/ ר. מוטי).
15.00 הסכרה מוסיקלית – הצוחות הרגש (תוכנית שכיתית).
16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו – קונצרט חלילים למלך פרידריך הגדול.
18.00 דגש על הביצוע – על אחת כמה וכמה.
19.00 בין הגרים – מעולם המוסיקה מיצירות: פרוקופייב, מק דאוול, ברהמס, ביזה, שוברט, קלמן וסיבליוס.
20.05 אינטרלוד – רצף מוסיקלי.
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם – י.א. הסה: קלאופידה: אמה קירקבי, אגנס מלון, רנול חגג, ודק סו רגין, דומיניק וויס, דוויד קורדייה, הקנטוריי מרודמגן, הקפלה מקלן איבגן דפורגס, צ'מבלה: כריסטוף רוסה, צ'מבלה מנצח – ויליאם כריסטי.
22.30 פעם ועוד – ג'והן קייג': האריאציות מס' 1 לכל סוג כלי או כלים אחרים (1958); ג. סקמאני (אורגן) תגובן 3 פעמים; ב' לוגטי: קונטנואום לצ'מבלו (אורה נודרווה צ'מבלו) תגובן 3 פעמים.
23.00 מחזורי יצירות – מנדלסון: רביעיות חמישיות.

רשת א'

08.05 הפגנה מחוגה.

08.27 משפט דמיאניוק – שידור חי מ"בנייני האומה" בירושלים.
15.00 צבעי הקשת – והפעם: "שיר הרוכב" לפזמונים מזרחיים.
15.27 האוניברסיטה הפתוחה – "הסלאי הצהוב" והפעם: "המדיניות הנאצית כלפי היהודים בשנים 1938־1941" – פרופ' לני יחיל.
15.57 משפט דמיאניוק – שידור חי מ"בנייני האומה" בירושלים.
22.05 לכל אדם כוכב.

רשת ב'

18.06 מפיק חדי – (ש.ש.).
19.35 דין ודברים – ענייני חוק ומשפט.
20.05 סולם המידות.
22.05 קפה ראשון – חידונים מגוונים.
00.15 ג'ז ועוד.

רשת ג'

18.06 זהו זה.
20.05 לי ולך – שיר הברכה.
21.05 קצת אחרת – פופ מתקדם.
23.05 מסביב לחצות.

גלי צה"ל

13.05 כולם עם דילן – שעה עם ועל בוב דילן.
13.55 לא לכבות את האור – פינה יומית בנושא ידידה מהארץ.
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 ראיון ביחוד עם האלוף דורון רובין – ראש מחלקת ההדרכה בצה"ל.
19.05 שירים עבריים.
19.05 דדי דדיו (צה"ל 2).
20.05 קלאסי כאן – מגזין גלי צה"ל במוסיקה קלאסית בארץ (ש.ח).
20.05 סבבבבסים (צה"ל 2).
21.30 לילה לא שקט.
23.05 קול הג'ז הזה (צה"ל 2).
23.55 שיחת חצות – עם המסורת בידה הדאל.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרטים על התכניות.
11.57 מגישים שיר.
20.27 מגישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 חוגה.
09.05 סלודיה.
10.05 פניני בוקר.
12.05 מעורב ירושלמי.
14.06 בראש צעיר.
15.00 צבעי הקשת.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 "שמע ישראל".
06.12 התעמלות בוקר.
06.22 לחקלאי.
06.30 סקירות מאמרי המערכת.
06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 בראש צעיר.
09.05 כוכב הבוקר.
10.05 כל צבעי הקשת.
11.40 הודעות.
12.10 "אא בכי".
12.50 מה בשמע.
13.00 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 גם צחוק.
15.05 רגעי קסם.
15.51 לוח מודעות.
16.05 תוצרת הארץ.
16.55 קראתי ספר.
17.05 יומן כלכלה.
17.30 על מספרים ואנשים.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 בא לי.
10.05 שיחיה.
11.05 30 בצל.
13.05 כל שוב.
14.06 בטן גב.
16.05 מוסיקה לעניין.
17.05 משקפיים.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן בילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 פתוח.
10.05 הפסקת עשר.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 אחד אחד.
14.05 דו רה מי.
15.05 מה יש.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משולש.
18.54 הודעות לחיילים.
19.05 שירים מכאן.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועלא כיפק.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.

שימו לב לשידורי F.M.

קולנוע

■ תל־אביב

אופיר: קינג קונג מס' 2 9.45, 7.30, 5
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 7–9.30 עמי ותמי 5
בית ליבין: הפסיקו להיות הגיוניים – ראשים מדברים 23.15, 9.30, 7.30
בית־הדה: זכרונות מאפריקה 9.30 ואי.טי. חבר מכוכב אחר 7.15, 11.5
גורדון: קנגרו 9.45, 7.45, 5
גת: בלוז לחופש הגדול 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: פושע מבכל וילדה קטנה 5, 3, 1, 11 ושם הורד 7.15, 9.50
דיזנגוף 2: גבר באוהב 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 3: שרותים אישיים 9.50 7.30 / 5, 3, 1, 11 פייבל החלום האמריקאי
דקל: קרוקודיל דנדי 9.35, 7.30 צלילי המוסיקה 4.30
דרייב־אין: סוד ההצלחה 9.45 אלדין ומנורת הקסמים 7.45 חצות – סקס
הוד: נינג'ה האמריקאי 3 9.30 7.30, 5, הקולנוע (בית ציוני אמריקה): מבלול 5–7.45–9.45
הסינמטק הישראלי: כרמן 7.15 תעתועי גוף 9.30
חן 1: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.50, 7.55, 5.40 שלגיה ושבעת הגמדים 10.45–12.45–4
חן 2: לבו של אנג'ל 9.50, 7.45, 5.25 במבי 4 – 12.45 – 10.45
חן 3: אני החבורה 9.55, 7.50, 5.30 / וזוכני איכפת לי 4, 12.45, 10.45
חן 4: בי"ס למשטר אחרי 5.40 – 3.55 חנות קטנה ומחרידה 9.50, 7.40, ושם הורד 10.45–12.45
חן 5: נשק קטלני 9.55, 7.50, 5.30 / הרפתקאותיו של סופר בלש 4.00 12.45, 10.45
לב 1: טוריסט רוקדים במוסקבה 10, 11.30 2 5 7.50
לב 2: מורדי החוק 10– 7.50 – 5 – 2 – 10.30
לב 3: ימי הרדיו 11.30–2–5–8–10
לב 4: בקצב השעון 10, 8, 5, תעלולי שטן 11.30–2
לימור: פוטו רומן 9.30, 5.30–7.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מוזיאון ת"א: מותו של סוכן 9.30, 7, 4.30 / קולנוע קיץ בגן המוזיאון / לורי אנדרסון בית האמנים 9.00
מקסים: המוכשל בסיטו 7.15–9.30
סיון: ולשעבר אלנביאגבר בהימנה 9.40, 7.30, 5
סינמה 1: אלדין ומנורת הקסמים 9.30, 7.30, 5
סינמה 2: אהבה בחלון ראווה 9.40, 7.30, 5
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
פאר: לא שם זין 10.00, 8.00, 5
פריז: לבירינט 9.30, 7.15, 4, 2, 12 23.30 מרד הנעורים
צפון: שם הורד 4.30 7–9.45
כוכב: סוד ההצלחה 9.40, 7.15, 5 עמי ותמי 11
תבור – רמת־אביב: בסי בלו 9.40, 7.15
תכלת: החנות מעבר לפינה 5.30–7.40–9.50
תל־אביב: 007 באזור המסוכן 9.45, 7.15, 4.30 / אלדין ומנורת הקסמים 11.00
הגויה הישראלית: נוספרטו 9.50

■ ירושלים

אדיסון: 007 באזור המסוכן 9.30, 7 / עמי ותמי 4.30, 11.00
אורנה: קינג קונג מס' 2 9.15, 7.15, 4.30
אורדין 1: פוטו רומן 9.15, 7.15, 4.30 שליחות קטלנית 10.30
אור 2: הפסריום 7.15–9.15, 4.30 המוכשל בסיטו 10.30
אור 3: ותיק אמריקאי 4.30–7.15–9.15 /סינדרלה והבלבלב הכחול 10.30
אור 4: אהבה בחלון ראווה 4.30–7.15–9.15 בן לוח בת 10.30
אור 5: בקצב השעון 7.15–9.15 המוכשל בסיטו 10.30 4.30 שודדי התיבה האבודה 10.30
אור גיל: ליבו של אנג'ל 9.45, 7.30, שלגיה ושבעת הגמדים 5–10.30–12.30
בית אגרון: סרוק ואוצרו הסודי 5.00, צהוב הזקן 6.30, הזגרים של אלכס 8.15, כחום הגוף 10. חצות: כל מה שרצית לדעת על המין
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור
הבירה: סגור
כפיר: ימי הרדיו 9.30, 7.30, / סופרמן 4, 4.30, 11.00
מיטשל: לא שם זין 9.30, 7.30
סמדר: ילדים חורגים לאלוהים 9.20, 7
עדן: נינג'ה אמריקאי 3 9.30, 7.30, 4.30
רון: בלוז לחופש הגדול 9.30, 7.30 ומפצח האגוזים 4.30 10.45
תיאטרון ירושלים: שיחות מלוכלכות 9.15, 7.15

■ חיפה

אורה: פוטו רומן 9.15, 7.00 / נוכרי מכוכב אחר 4.30
אורלי: לבירינט 9.15, 7 / דומני איכפת לי 11–4.30
אמפי־תיאטרון: 007 באזור המסוכן 4.30–7–9.15
ארמון: סגור
חן: קינג קונג 2 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: נינג'ה אמריקאי 3 4.30–7.15–9.30
עצמון 2: שירותים אישיים 9.15, 7 4.30
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 4.15–7.45–9.10
פאר: ליבו של אנג'ל 9.15, 7, 4.30
קרן־אור: לא שם זין 9.45, 7.45 4.30
רון: סוד ההצלחה 9, 7, 4.30 / עמי ותמי 11.00
רב גת 1: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.15, 7 / שלגיה 4.30–
רב גת 2: בלוז לחופש הגדול 9.15, 7 / הרפתקאותיו של סופר בלש 4.30, 11

■ קריות חיפה

ספיר: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15 אנני 5.00
סביון: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.30, 7.15
אורות: פוטו רומן 9.15, 7
בית העם: לא שם זין 9.15, 7
הזוהר: בי"ס למשטר אחרי 7–9.15
ניצן: צרות גדולות בצ'יינה טאון 7.15–9.30

■ אשדוד

אסתר: סופרמן 4 7.30 / ילדים חורגים לאלוהים 9.30
אשדוד: פוטו רומן 9.30, 7.30

■ אשקלון

אסתר: ילדים חורגים לאלוהים 7.30–9.30
מאור: סופרמן 4 9.30, 7.30
רחל: לבירינט 7.15–9.30

■ באר־שבע

קרן: 007 באזור המסוכן 4.30–7–9.30

■ הרצליה ■ רמת השרון

היכל: 007 באזור המסוכן 7.00–9.30 / אלדין ומנורת הקסמים 11–4.00
כוכב: אגבעני 4.45, 11.00 / בי"ס למשטר אחרי 7.00 הקשר המדבני 9.30
מלך דניאל: שם הורד 7.00–9.30
עתלה: מפיתורון: 007 באזור המסוכן 9.10

■ חולון, בת ים

ארמון: לא שם זין 9.30, 7.30
מגדל: בלוז לחופש הגדול 9.30, 7.30
מתנ"ס קרית שרת: בבית: פושע מבכל וילדה קטנה 7.30–9.30 / עמי ותמי 11
רינה: מסוג פראי 7.30–9.30
עצמאות: נינג'ה אמריקאי 3 7.30–9.30 עמי ותמי 11.00

■ טבריה

אביב: לא שם זין 8.30

■ כפר־סבא ■ רעננה

עתיל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30, 5 כוכבים באהבה 5.00
קרן: המוכשל בסיטו 7.30–9.30
אלדורדו: סגור
בית ברל: בסי בלו 8–10

■ לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
בית זית: 007 באזור המסוכן 7.15–9.30
אורון: לא שם זין 9.30, 7.30, 5
היכל התרבות: חנות קטנה ומטריפה 5.00, 11.00

■ נהריה ■ עכו

הוד: פוטו רומן 7.15–9.15
רון: לא שם זין 7.15–9.15
אורנמוריה: המוכשל בסיטו 9.30, 7.30

■ נתניה

סמדריה: לא שם זין 6–8–10
השפתיה החוחנן 11 בבקר
אסתר: ילדים חורגים לאלוהים 7–9.30
שרון: המוכשל בסיטו 6–8–10–11
דוד – היכל התרבות: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30, 5.00

■ קרית אונו

מתנ"ס: אהבה צעירה – אסקימו לימון 7 9.15, 7

■ פתח־תקוה

שלום: פוטו רומן 5–7.30–9.30
היכל 1: סוד ההצלחה 7.15–9.30 אי.טי. חבר מכוכב אחר 2.30, 12.30, 10.30
היכל 2: אהבה בחלון ראווה 5–7.30–9.30 סופרמן 4 10.30–12.30–2.30
היכל 3: שם הורד 9.30, 7.15 / עמי ותמי 10.30–12.30–2.30–5.00

■ ראשון־לציון ורחובות

ג.ג. רון 1: נינג'ה אמריקאי 3 5–7.30–9.30 אי.טי. חבר מכוכב אחר 12.30, 2.30
ג.ג. רון 2: סוד ההצלחה 5–7.15–9.30 עמי ותמי 10.30–12.30–2.30
לבקמן: סגור
ראשון: פוטו רומן 9.30, 7.30
בית העם: בי"ס למשטר אחרי 9.30, 7.30
הודי: לא שם זין 7.30–9.30
חן: פוטו רומן 9.15, 7.15

■ רמת־גן וגבעתיים

ארמון: קינג קונג מס' 2 5–7.30–9.45
אריאל: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.45, 7.30 לבירינט 5.00
לילי: לא שם זין 9.30, 7.30
הוד: סוד ההצלחה 9.30, 7.15, 5.00 עמי ותמי 11–5
רב גן 1: בלוז לחופש הגדול 9.40, 7.30 הרפתקאותיו של סופר בלש 5.00, 12.30, 10.30
רב גן 2: ימי הרדיו 9.45, 7.30 ודוכני איכפת לי 5.00, 12.30, 10.30
רב גן 3: אני והחבורה 9.45, 7.30 ורובין הוד 5.00, 12.30, 10.30
רב גן 4: קרוקודיל דנדי 9.45, 7.30 שלגיה ושבעת הגמדים 5.00, 12.30, 10.30
שביב: פוטו רומן 9.30, 7.30

מנת דם חיים לאדם
לתרומות דם פנה לסניף מגן דוד אדום הקרוב.